

До **210**-річчя
Харківської вищої медичної школи

By the **210**-anniversary
Kharkov Higher Medical School

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

TREASURY
OF KHARKIV MEDICINE
PERSONALITIES

Reference
book

Under the general editorship of Prof. V.M. Lesovoy

Kharkiv
KhNMU
2015

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СКАРБНИЦЯ ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЦИНИ ПОСТАТІ

Біографічний
довідник

За загальною редакцією професора В.М. Лісового

Харків
ХНМУ
2015

УДК 61 (091) (092) (477.54)
ББК: 5г + 74. 58 (4 Укр — 4 Хар)
В 42

Затверджено вченою радою ХНМУ
(протокол №5 від 20.05.2015)
Approved by the Academic Board of Kharkiv National Medical University
Record of proceedings No. 5, 20.05.2015 dated

Редакційна колегія: В.М.Лісовий (гол. ред.), В.А.Капустник (заст. гол. ред.), І.В.Летік (відп. секр.),
В.В.М'ясоєдов, З.П.Петрова, І.В.Корнейко, Ж.М.Перцева.
Editorialboard: V.M. Lesovoy (editor-in-chief.), V.A. Kapustnik (deputychiefeditor), I.V.Letik (executivesecretary), V.V.Miasoyedov, Z.P. Petrova, I.V. Korneyko, Zh.M. Pertseva.

Дизайн: «Майстерня Ск!п!в»
Design: «Майстерня Ск!п!в»

В 42 **Скарбниця харківської медицини. Постаті :** біогр. довід. / За заг. ред. В.М.Лісового — Харків :
ХНМУ, 2015. 128 с. фото.
Treasury of Kharkiv medicine. Personalities : Reference book / Ed.: V.M. Lesovoy — Kharkiv.: KhNMU,
2015.— with photographs.

Книга присвячена вихованцям та викладачам Харківської вищої медичної школи, які зробили значний внесок у розвиток медицини та залишили по собі пам'ять у назвах законів і операцій, симптомів і реакцій, космічних і географічних об'єктів тощо. Видання розраховане на викладачів і студентів медичних вузів, лікарів та істориків медицини, краєзнавців і вчителів, широке коло читачів.

The book is dedicated to pupils and teachers of Kharkiv higher medical schools that have made significant contribution to the development of medicine and left a memory in the names of the laws and operations, symptoms and reactions, space and geographic objects. The publication is intended for teachers and medical students, doctors and medical historians, ethnographers and teachers, as well as a wide range of readers.

УДК 61 (091) (092) (477.54)
ББК: 5г + 74. 58 (4 Укр — 4 Хар)

© Харківський національний медичний університет, 2015
© «Майстерня Ск!п!в», дизайн, 2015

*Artes
serviunt
vitae,
sapientia
imperat*

ВІД РЕКТОРА

Великий філософ Древньої Греції Сократ говорив, що всі професії у світі — від людей, лише три — від Бога. Суддя, педагог та лікар, за визначенням мудреця, отримують свій дар від Бога. Професія лікаря — одна з найдревніших і найшанованіших у суспільстві, навіть це спосіб життя, а не професія. Лікар завжди готовий віддати всього себе здоров'ю, а значить, і щастю інших.

Обрати найнеобхіднішу, найважчу, найвідповідальнішу та найгуманнішу з професій — це вибір сильною людини! Лише особистість, що здатна на щоденну кропітку працю, на самопожертву, на відданість професії, гідна стати справжнім Лікарем. Саме такими лікарями — особистостями пишається ХНМУ, який нараховує 210 років славетної історії.

Медичний факультет, який став основою знаної у світі харківської вищої медичної школи, медичні академія, інститути, університет, що працювали потім у Харкові й продовжували його діяльність, дали країні велику кількість спеціалістів — лікарів та вчених-медиків, які зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної медичної науки й практики. Серед них були не просто вчені-першопроходці в багатьох напрямках медицини, а просвітителі, гуманісти, люди, яких вирізняли глибокий патріотизм та високі моральні якості. І це було в усі періоди її існування. Імена Л.Л. Гіршмана та А.Г. Подреза, братів Данилевських і М.П. Трінклера, В.П. Воробйова та Ю.М. Гофунга, В.М. Жданова, М.М. Цехновіцера, Л.Т. Малої та багатьох інших самовідданих лікарів широко відомі в історії медицини й принесли заслужену славу Харкову.

Прийдешні покоління громадян України мусять знати ці імена та стати гідними наступниками великих особистостей, які є славою і скарбницею харківської медицини.

В.М. Лісовий

RECTOR'S NOTE

The great philosopher of ancient Greece, Socrates said that all professions in the world were from people, and only three were from the God. According to the wise man, the judge, the teacher and the doctor get their gift from the God. Medical profession is one of the oldest and most respected in the world, rather a way of living, not a profession. The doctor is always ready to give himself to health, and therefore happiness of others.

To choose the most necessary, most difficult, most dramatic and most humane of professions is an act of a strong man! Only a person who is capable of daily hard work, self-sacrifice, devotion to the profession is worthy to become a true Physician. It is these doctors that KhNMU, which has 210 years of glorious history, is proud of.

The Faculty of Medicine, which laid the foundation of the world-known Kharkiv higher medical school, as well as medical academies, institutes, university, which worked and have been working in Kharkov continuing its activity, gave the country a large number of medical practitioners and researchers who have made outstanding contribution to the medical science and practice. Among them were not only pioneers in many areas of medicine, but also educators, humanists, people who are best known for great patriotism and high moral character. And this was in all periods of its existence. The names of L.L. Hirschman, A.G. Podryez, Danilevsky brothers and M.P. Trinkler, V.P. Vorobyov and Yu.M. Gofung, V.M. Zhdanov, M.N. Tsehnovitser, L.T. Mala and many others are well-known in the history of medicine and brought deserved fame to Kharkiv.

The coming generations of citizens of Ukraine must know these names and become worthy successors of the great personalities who are fame and treasure Kharkiv medicine.

V.N. Lesovoy

Знання є розуміння того, як най-
нищіше явище пов'язане з цілим;
ніщо не існує само собою.
Ален

**Андрій Якович
АЛИМОВ**

**ANDREY YAKOVYCH
ALYMOV**

🇺🇦 (1893–1965) — епідеміолог і мікробіолог. Член-кореспондент Академії медичних наук СРСР.

Закінчив Харківський медичний інститут (1922, нині Харківський національний медичний університет). У різні часи був завідувачим лабораторіями Всесоюзного інституту експериментальної медицини (Ленінград) та Інституту патофізіології та експериментальної терапії (Москва), завідувачим лабораторією інфекційної патології Інституту нормальної та патологічної фізіології АМН СРСР, де працював до кінця життя.

Основні дослідження А.Я. Алимова присвячені вивченню інфекційних захворювань з природною вогнищевістю. Визначив роль кліщів у передачі збудника персидського зворотного тифу. Розробив засоби специфічної профілактики анаеробних інфекцій.

Започаткування систематичного вивчення кліщових рикетсіозів в СРСР.

Перше виявлення марсельської лихоманки в Криму.

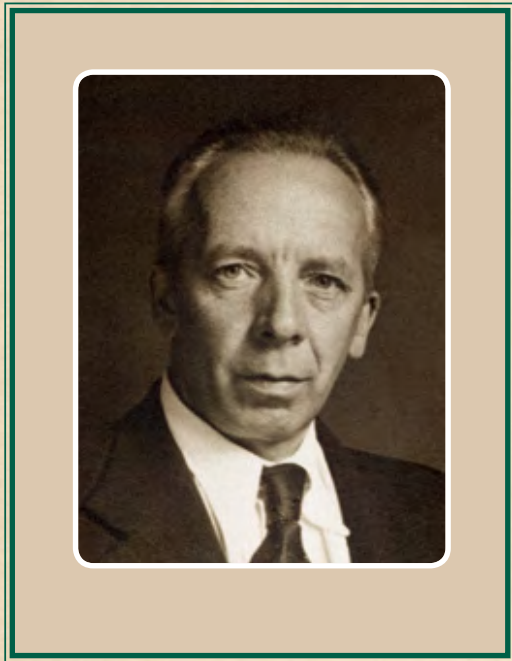
🇬🇧 (1893–1965), epidemiologist and microbiologist, Corresponding Member of the Academy of Sciences of the USSR.

In 1922 he graduated from Kharkov Medical University (now Kharkov National Medical University). Alymov headed the laboratories of the All-Union Institute of Experimental Medicine (Leningrad) and Pathology and Experimental Therapy Institute (Moscow), infection pathology laboratory at the Institute of Normal and Pathological Physiology of the Academy of Sciences of the USSR.

His major investigations dealt with infectious diseases of a natural focal character. He determined the role of fowl ticks as a causative agent of Persian reversible typhus. He developed means for specific anaerobic infections prevention.

Initiating systemic studying of the tick-borne rickettsioses in the USSR.

Revealing the existence of Marseilles fever in the Crimea for the first time.

Наші знання ніколи не можуть
мати кінець саме тому, що пред-
мет пізнання безкінечний.
Б. Паскаль

**Борис Володимирович
АЛЬОШИН**

**BORIS VLADIMIROVICH
ALYOSHIN**

🇺🇦 (1901–1993) — гістолог. Лауреат Державної премії УРСР.

Закінчив біологічний факультет Московського університету (1925).

Від 1937 р. — завідувач кафедри гістології Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет) та одночасно керівник відділу гістофізіології Українського інституту експериментальної ендокринології.

Науково-дослідницька діяльність Б.В. Альошина присвячена вирішенню кардинальних проблем сучасної ендокринології. Б.В. Альошин розкрив окремі закономірності діяльності щитовидної залози, висунув оригінальну теорію патогенезу зобної хвороби. Співавтор підручника «Гістологія» (1963).

Пріоритетні дослідження механізмів зв'язку між нервовою та ендокринною системами.

🇬🇧 (1901–1993), histologist, laureate of the State Prize of the USSR (1973).

He graduated from the Faculty of Biology of Moscow University (1925).

In 1937 B.V. Alioshin was elected the head of Histology Department of Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University) and simultaneously became the head of Histophysiology Department of Ukrainian Institute of Experimental Endocrinology. His research dealt with solving the fundamental problems of modern endocrinology. B.V. Alioshin disclosed some patterns of the thyroid gland activity, advanced the original theory of goiter pathogenesis. Co-author of the textbook «Histology» (1963).

Priority researches of the communication mechanisms between the nervous and endocrine systems.

Без пристрасного, жвавого, гарячого ставлення, без захоплення дослідника своїм предметом, навряд чи побачило б світ хоч одне суттєве завоювання науки.

К. Тимірязєв

**Данило Овсійович
АЛЬПЕРН**

**DANILO OVSIYOVICH
ALPERN**

🇺🇦 (1894–1968) — патофізіолог. Член-кореспондент АН УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1947).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1917, нині Харківський національний медичний університет).

Від 1929 р. — завідувач кафедри патофізіології Харківського медичного інституту, яку блискуче очолював майже 40 років. Одночасно керував створеними ним відділами патофізіології Українського психоневрологічного інституту (1923–1955) та Українського інституту експериментальної медицини (1934–1941).

Основні наукові напрямки праць Д.О. Альперна — патологія нерво-ендокринної регуляції, патохімія запалення й фізіологічні механізми алергічних реакцій.

Підручник Д.О. Альперна «Патологическая физиология» витримав 6 видань різними мовами. Почесний член Міжнародної протиревматичної ліги (1938).

Обґрунтування концепції нейрогуморальних розладів.

Пріоритет у встановленні факту взаємодії медіаторів запалення (1963).

🇬🇧 (1894–1968), pathophysiologist, Corresponding Member of Ukrainian Academy of Sciences, Honored Scientist of Ukraine (1947).

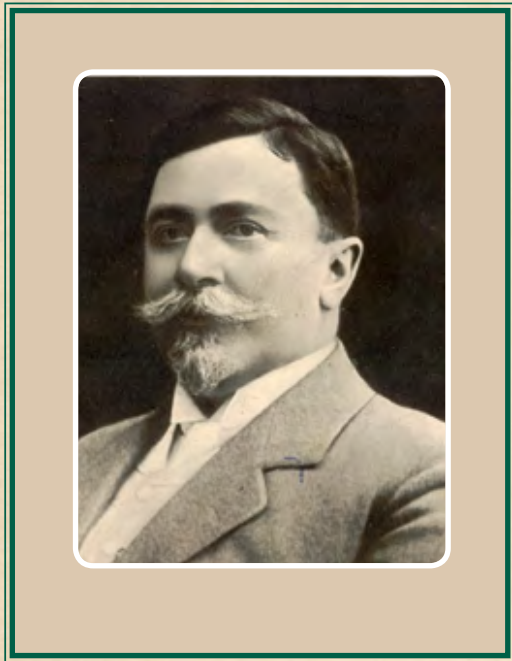
In 1917 he graduated with distinction from the Medical Faculty of Kharkiv University (now Kharkiv National Medical University).

He was elected to be the head of the Pathophysiological Department of Kharkiv Medical Institute (1929), which he brilliantly headed for almost 40 years. At the same time he headed the departments of pathophysiology of Ukrainian Psychoneurologic Institute (1923–1955) and Ukrainian Institute of Experimental Medicine (1934–1941).

Main scientific works of D.O. Alpern are related to pathology of neuroendocrine regulation, pathochemistry of inflammation and physiological mechanisms of allergic reactions. «Pathologic physiology», a well-known textbook by D.O. Alpern, had 6 editions in different languages. Honorary member of International Antireumatism Ligue (1938).

Substantiation of the concept of neurodegenerative disorders

Priority in the determination of the fact of interaction of inflammatory mediators (1963)

Істинне питання полягає не в тому,
як з'явився людський рід; важливо
знати, що таке людина і, особливо,
якою вона має бути.
Ж.Гюйо

Яків Сергійович АРКАВІН

YAKIV SERHIYOVYCH ARKAVIN

🇺🇦 (1866–1930) — педіатр.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1891, нині Харківський національний медичний університет), працював ординатором шпитальної терапевтичної клініки. Член правління Союзу боротьби з дитячою смертністю, згодом член наукової ради Наркомздор'я з питань охорони материнства й дитинства. Завідувач кафедри педіатрії, організатор і керівник дитячої клініки Харківського медичного інституту (1920).

Я.С. Аркавін приділяв велику увагу створенню лікувальних закладів для дітей грудного віку. Організатор дитячої консультації при клініці Всеукраїнського інституту охорони материнства й дитинства у Харкові.

Основоположник практичної української мікропедіатрії.

🇬🇧 (1866–1930), pediatrician.

Ya.S.Arkavin graduated from medical faculty of Kharkiv University (1891, at present Kharkiv National Medical University). He worked as a resident of therapeutic clinic. He headed the Children's Clinic of Kharkiv Medical Institute.

Ya.S.Arkavin paid a great attention to creation of medical institutions for infants. He was the organizer of Pediatric clinic of All-Ukrainian Institute of Maternity and Childhood Protection in Kharkiv.

The founder of practical Ukrainian micro-pediatrics.

Люди, які бажають зберегти свої розумові та фізичні сили як можливо довше, повинні вести дуже розмірений спосіб життя.

І.І.Мечников

Микола Сергійович БАКШЕЄВ

MYKOLA SERHIYOVYCH BAKSHEYEV

● (1911–1974) — акушер-гінеколог. Член-кореспондент АМН СРСР.

Закінчив Харківський медичний інститут (1933, нині Харківський національний медичний університет), де працював ординатором, а згодом асистентом кафедри акушерства й гінекології. Завідував кафедрами акушерства й гінекології Львівського медичного інституту, Ужгородського університету, Київського медичного інституту. Одночасно був Головним акушером-гінекологом Міністерства охорони здоров'я УРСР (1959–19674).

Серед його важливих наукових розробок — фізіологія та патологія скоротливої діяльності матки при вагітності й пологах, пізні гестози вагітних, гіпоксія плода та асфіксія новонародженого, онкогінекологія. Лауреат трьох академічних премій ім. В.Ф. Снегірьова, В.С. Груздева (1972), О.В. Палладіна (1976)

Створення концепції фізіології пологів.

Клеми за Бакшеєвим (метод зупинки акушерських кровотеч накладанням клем на параметрії).

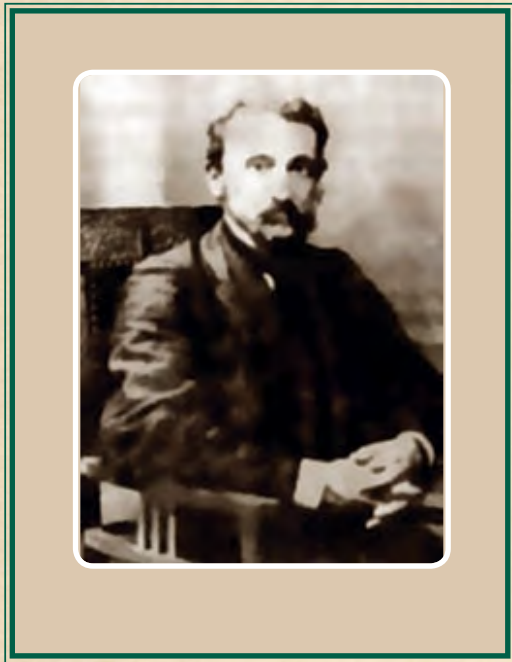
✚ (1911–1974), obstetrician-gynecologist, Corresponding Member of Academy of Medical Sciences of the USSR.

M.S. Baksheyev graduated from Kharkiv Medical Institute (1933, at present Kharkiv National Medical University) where he worked as a resident, and subsequently as an assistant of the Chair of Obstetrics and Gynecology. He held the same-name Chairs of Lviv Medical Institute, Uzhgorod University, Kyiv Medical Institute. At the same time he was the Chief Obstetrician-Gynecologist of Ministry of Health of the Ukrainian SSR (1959–1974).

Physiology and Pathology of contractive uterus activity in pregnancy and labor, late gestoses of pregnant women, fetus hypoxia and newborn asphyxia, oncogynecology were among his important scientific problems. Thrice academic prizewinner (V.F.Snegiryov, V.S.Gruzdev (1972), O.V.Palladin (1976) prizes).

Creation of the concept of labor physiology.

Baksheyev approximating forceps (the method of stopping of obstetrical bleedings applying the approximating forceps on parametrium).

Думка — мати діяльності, вона
жива душа її, не тільки призвід-
ниця її, а й охоронниця. Тому
думка служить основою, началом
і таємною сутністю всього люд-
ського життя на землі.

Т. Карлейль

Дмитро Дмитрович БЕКАРЮКОВ

DMYTRO DMYTROVYCH BEKARYUKOV

● (1861–1934) — гігієніст, Герой Праці.

Поступив до медичного факультету Харківського університету (1880, нині Харківський національний медичний університет). Завершив медичну освіту в Казанському університеті (1886). Служив ординатором у Харківській губернській лікарні, завідував Московським шкільно-санітарним бюро, працював старшим науковим співробітником у Московському інституті гігієни ім. Ф.Ф. Ерісмана.

Д.Д. Бекарюков брав участь у перших розробках гігієнічних норм навчального навантаження школярів.

Автор першого в Росії підручника зі шкільної гігієни.

Організатор перших дитячих оздоровчих установ.

✚ (1861–1934), hygienist, Hero of Labor.

D.D.Bekaryukov entered medical faculty of Kharkiv University (1880, at present Kharkiv National Medical University) and completed his medical education at Kazan University (1886). He worked as a resident in Kharkiv provincial hospital, he held Moscow School-Sanitary Bureau, worked as the Senior researcher at F.F.Erisman Moscow Institute of Hygiene.

D.D.Bekaryukov participated in elaboration of hygienic norms of academic load for schoolchildren.

The author of the first textbook on School Hygiene in Russia (1906, 1914)

The organizer of the first childrens' recreational institutions.

Лише той збагачує людство, хто
допомагає йому пізнати себе, хто
поглиблює його творчу свідомість.
С. Цвейг

**Володимир Олександрович
БЕЛОУСОВ**

**VOLODYMYR OLEKSANDROVYCH
BELOUSOV**

🇺🇦 (1895–1971) — педіатр. Член-кореспондент АМН СРСР, заслужений діяч науки УРСР (1959).

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1917, нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри дитячих хвороб Харківського медичного інституту, заступник директора інституту з навчальної та наукової роботи (1946–1952).

Його дослідження стосуються актуальних проблем педіатрії: туберкульозу, ревматизму, дизентерії. В.О. Белоусов та його співробітники розробили методи діагностики ранніх форм туберкульозу та способи лікування туберкульозного менінгіту. Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями.

Розробка критеріїв диференційної діагностики туберкульозу та неспецифічних захворювань бронхолегеневої системи.

🇬🇧 (1895–1971), pediatrician, Corresponding Member of Academy of Medical Sciences of the USSR, Honored scientist of Ukrainian SSR (1959).

V.O. Belousov graduated from medical faculty of Kharkiv University (1917, at present Kharkiv National Medical University). He held the Chair of Children's diseases at Kharkiv Medical Institute. He was the Deputy Director of Institute for Educational and Scientific work (1946–1952).

His studies concerned actual problems of Pediatrics: tuberculosis, rheumatism, dysentery in children. V.O. Belousov and his colleagues developed methods of diagnostics of early forms of tuberculosis and ways of treatment of tubercular meningitis. He was awarded Lenin Order, Order of the Red Banner of Labor, medals.

Working out of criteria of differential diagnostics of tuberculosis and nonspecific diseases of bronchopulmonary system.

Необхідно, щоб людина зрозуміла...,
що на ній відповідальність за всі
нещастя землі і що їй належить
слава за все хороше, що є в житті.
Р. Роллан

Олександр Миколайович БІЛОВОЛ

OLEKSANDR MYKOLAYOVYCH BILOVOL

🇺🇦 (нар. у 1962) — лікар, державний діяч. Академік Національної академії медичних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (2004), заслужений лікар України (2000).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1985, нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри клінічної фармакології ХНМУ.

Сфера наукових інтересів О.М.Біловола пов'язана з вивченням фундаментальної проблеми кардіології — визначенням та оцінкою тонких нейрогуморальних та геодинамічних механізмів при артеріальній гіпертензії. О.М.Біловол — депутат Верховної Ради України III і IV скликання.

Перший заступник Міністра охорони здоров'я України — головний державний санітарний лікар України (2009), член РНБУ (2009), Почесний професор ХНМУ.

Обґрунтування необхідності використання при артеріальній гіпертензії лікувальних засобів, спрямованих на нормалізацію гуморально-ендотеліальних взаємодій.

🇺🇦 (born in 1962), doctor, a statesman, Academician of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, Honored Scientist of Ukraine (2004), Honored Doctor of Ukraine.

He graduated with honors from Kharkiv Medical Institute (1985, at present Kharkiv National Medical University). He is the Head of Clinical Pharmacology Department of KhNMU.

The scientific field of O.M.Bilovol is connected with studying of fundamental problem of Cardiology — definition and estimation of thin neurohumoral and geodynamic mechanisms in arterial hypertension. O.M. Belovol was the Deputy of Verkhovna Rada of Ukraine III and IV convocations.

The First Deputy Minister of Health of Ukraine — the Chief Sanitary Doctor of Ukraine (2009), the Member of National Security Council of Ukraine (2009), Emeritus Professor of KhNMU.

Substantiation of necessity of using medicines directed on normalization humoral-endothelial interactions in arterial hypertension.

Честь людини полягає в тому, щоб
у задоволенні своїх потреб вона
залежала тільки від свого праце-
любства, від своєї поведінки і від
свого розуму.
Гегель

**Раїса Василівна
БОГАТИРЬОВА**

**RAISA VASYLIVNA
BOHATYRYOVA**

🇺🇦 (нар. у 1953) — лікар, політичний й громадський діяч. Лауреат Державної премії України в галузі науки й техніки (1999), заслужений лікар України (2001).

Закінчила Харківський медичний інститут (1977, нині Харківський національний медичний університет). Працювала акушером-гінекологом медчастини №3 Новокраматорського машинобудівного заводу, заступником головного лікаря Краматорської центральної міської лікарні.

Народний депутат Верховної Ради України (від 2000 р. трьох скликань поспіль). Р.В. Богатирьова — голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення медичної допомоги, член парламентського бюджетного комітету та член постійної делегації Верховної Ради в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Секретар Ради національної безпеки й оборони України (2007–2012), віцепрем'єр-міністр України (2012–2014), міністр охорони здоров'я України (2012–2014), Почесний професор ХНМУ.

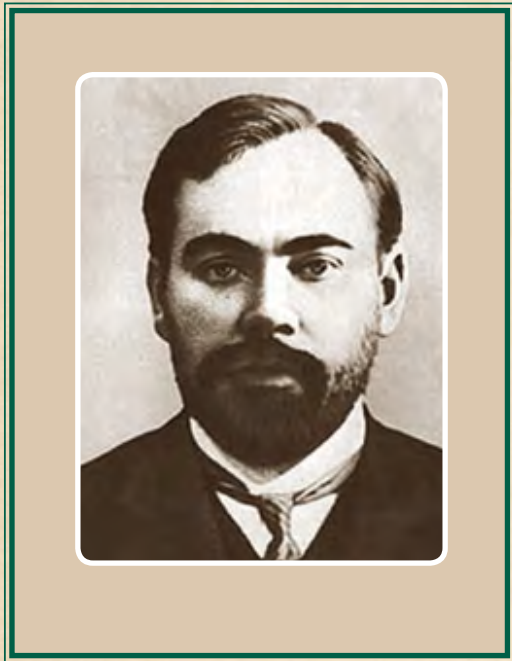
Ініціатива втілення в життя Державної програми генетичного моніторингу.

🇬🇧 (born in 1953), doctor, political and public figure. Ukraine State Prize Winner, Honored Doctor of Ukraine (2001).

She graduated from Kharkiv Medical Institute (1977, at present Kharkiv National Medical University). R.V. Bohatyryova worked as an obstetrician-gynecologist in Medical center №3 at Novokramatorsk machine-building plant, the Deputy Chief Doctor of Kramatorsk central city hospital.

R.V. Bohatyryova was the People's Deputy of Verkhovna Rada of Ukraine (since 2000 of three convocations successively), the Chairman of Subcommittee for the legislative providing of Medicare, the Member of Parliamentary Budget Committee, the Representative of the permanent delegation of Verkhovna Rada of Ukraine to Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Secretary of National Security Council and Defense of Ukraine (2007–2012), the Viceprime Minister of Ukraine (2012–2014), the Minister of Health of Ukraine (2012–2014), Emeritus Professor of KhNMU.

Implementation of State-run program of genetic monitoring.

Мета в житті не в тому, щоб здобути собі безсмертну славу... Вона в тому, щоб перетворювати кожен день на маленьку вічність.
А. Моруа

Олександр Олександрович БОГДАНОВ (МАЛИНОВСЬКИЙ)

OLEKSANDR OLEKSANDROVYCH BOHDANOV (MALYNOVSKY)

🇺🇦 (1873–1928) — лікар, філософ, письменник, економіст, політичний діяч. Член II Державної думи (1906–1907). Поступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Московського університету, у подальшому закінчив медичний факультет Харківського університету (1899, нині Харківський національний медичний університет).

Першим дійшов висновку, що обмінне переливання крові веде до підняття сил, до підвищення життєздатності організму. Очолив створений у Москві за його ініціативою перший у світі Інститут переливання крові (нині Центральний інститут гематології й переливання крові), опублікував свою основну працю «Борьба за жизнеспособность», де намагався обґрунтувати можливість боротьби з передчасною старістю шляхом обмінного переливання крові. У 1924–1928 провів на собі 11 обмінних переливань крові, дванадцять стало смертельним.

Засновник і керівник першого у світі Інституту переливання крові у Москві.

Один з основоположників наукового обґрунтування переливання крові.

🇬🇧 (1873–1928), doctor, philosopher, writer, economist, politician, the Member of II State Duma (1906–1907).

He entered Science Department of physical and mathematical faculty of Moscow University, and then he graduated from medical faculty of Kharkiv University (1899, at present Kharkiv National Medical University).

He first came to a conclusion that exchange blood transfusion leads to a raise of bioenergy and increase of viability of an organism. He headed the first in the world Institute of Blood Transfusion (at present Central Institute of Hematology and Blood Transfusion) created in Moscow under his initiative. He published the basic work "Fight for viability" where he tried to prove a possibility of fight against a premature old age by exchange blood transfusion. In 1924–1928 he underwent 11 exchange blood transfusions himself, the twelfth one became fatal.

The founder and the Head of the first in the world Institute of Blood Transfusion in Moscow

One of the founders of a scientific substantiation of blood transfusion.

...наука вимагає від людини всього її життя. І якщо у вас було б два життя, то і їх би не вистачило вам. Великого напруження та великої пристрасті вимагає наука від людини.

І.П.Павлов

Валерій Володимирович БОЙКО

VALERIY VOLODYMYROVYCH BOYKO

🇺🇦 (нар. у 1962) –хірург-клініцист. Заслужений діяч науки і техніки України (2008), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2005), Почесний громадянин м. Харкова (2014).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1985, нині Харківський національний медичний університет).

Директор Державної установи «Інститут загальної та невідкладної хірургії НАМН України, завідувач кафедри хірургії №1 ХНМУ.

Володіє сучасними методиками найскладніших операцій на органах черевної та грудної порожнин, у тому числі на судинах і серці. Наукові досягнення вченого узагальнені у працях, серед яких 57 монографій, 743 статті, 283 авторських свідоцтва та патенти України.

Член президії Європейської асоціації хірургів та Асоціації хірургії травми та інтенсивної терапії, нагороджений медаллю Марії Кюрі за заслуги в хірургії (2006, Кембрідж, Англія).

Автор квантово-біологічної теорії.

Симптом Бойка-Проніна при гострому апендициті.

🇬🇧 (born in 1962), clinical surgeon, Honored Scientist of Ukraine (2008), Ukraine State Prize Winner (2005), Honorary Freeman of Kharkiv (2014).

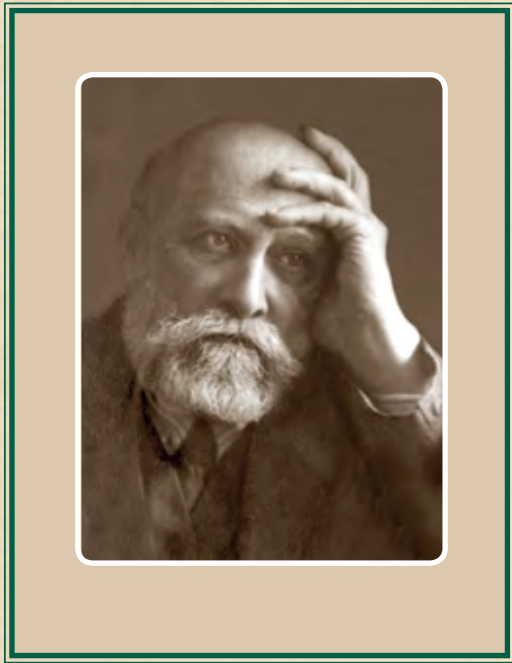
He graduated with honors from Kharkiv Medical Institute (1985, at present Kharkiv National Medical University).

V.V. Boyko is the Director of Kharkiv Scientific Research Institute of the General and Emergency Surgery, the Head of the Surgery Department №1 of KhNMU.

He masters the high technology of the most difficult operations on the organs of thoracic and abdominal cavities, including vessels and the heart. Scientific achievements of the scientist are generalized in his works, among them 57 monographs, 743 articles, 283 copyright certificates and patents of Ukraine. V.V. Boyko is the Member of Presidium of the European Association of Surgeons and Association of Surgery of Trauma and Intensive therapy. He was awarded Marie Curie Medal for Merits in Surgery (2006, Cambridge, England)

The author of the quantum-biological theory.

Boyko-Pronin symptom in acute appendicitis.

Хто збагнув яку-небудь велику істину і жваво її відчуває, тому нема чого боятися висловлювати її, хоча б вона і була вже висловлена іншими. Усяка істина нова, коли автор висловлює її в особливий, йому властивий спосіб.
А. Вовенарг

Микола Сергійович БОКАРІУС

MYKOLA SERHIYOVYCH BOKARIUS

 (1869–1931) — судовий медик. Заслужений професор УРСР (1925).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1895, нині Харківський національний медичний університет). Від 1910 — завідувач кафедри судової медицини, якою він керував до кінця життя.

Запропонована ним у 1904 методика визнання прижиттєвості strangulation furrow (ввійшла до підручників). М.С. Бокаріус першим у Росії провів дактилоскопічну експертизу (1911). Став засновником криміналістичного напрямку в судовій медицині. Запропоновані ним реакції при судово-медичному дослідженні речових доказів включені до світової літератури.

Брав участь у створенні державних законодавчих актів з питань експертизи, у підготовці кримінального й кримінально-процесуального кодексів УРСР.

Засновник Інституту науково-судової експертизи, який носить його ім'я.

Проба Бокаріуса.

 (1869–1931), forensic medical expert, Emeritus Professor of the Ukrainian SSR (1925).

He graduated with honors from the Medical faculty of Kharkiv University (1895, at present — Kharkiv National Medical University). Since 1910 till the end of his life Mykola Serhiyovych headed the Department of Forensic Medicine.

In 1904 he proposed methods for recognition of inter vivo strangulation furrow and it was introduced into manuals. M.S. Bokarius was the first in Russia to provide dactyloscopic expert examination (1911). He became a founder of criminalistic direction in forensic medicine. Reactions proposed by him for the forensic medical examination of evidentiary material were included into the world's literature.

He took part in elaboration of the state legislative acts concerning the problems of expert examination, preparation of Criminal and Criminal Procedural Codes of the Ukrainian SSR.

He is the founder of the Research Institute of Forensic Examinations Bokarius test.

Дешеві перемоги нічого не варті.
Тільки ті перемоги заслуговують
на що-небудь, які є результатом
тяжкої боротьби.
Г. Бічер

**Вахтанг Гаврилович
БОЧОРИШВИЛІ**

**VAKHTANG HAVRYLOVYCH
BOCHORYSHVILI**

🇺🇦 (1924–2002) — лікар-сепсисолог. Член-кореспондент Академії медичних наук СРСР. Лауреат Державної премії Грузії (1985).

Закінчив санітарно-гігієнічний факультет Харківського медичного інституту (1951, нині Харківський національний медичний університет). Працював у Військово-медичній академії ім. С.М.Кірова. Від 1969 — завідувач кафедри інфекційних хвороб Тбіліського інституту удосконалення лікарів.

Брав участь у ліквідації холери в Грузії (1970). Створив Республіканський проти-сепсисний центр, керівником якого залишався майже до кінця життя. Міністр охорони здоров'я Грузинської РСР.

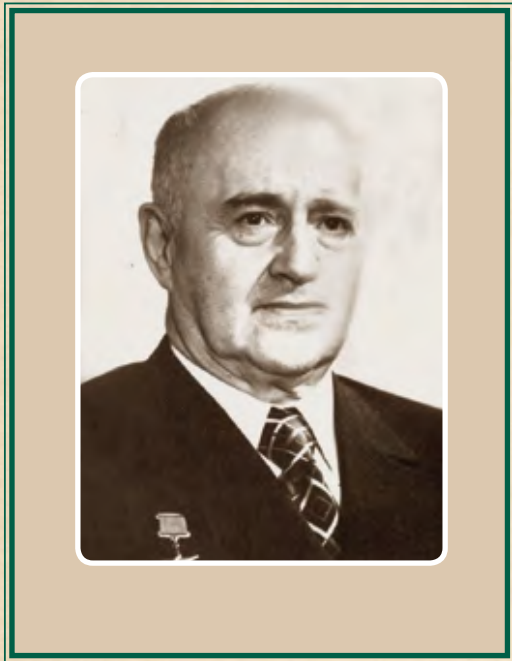
Засновник нового напрямку в медицині — сепсисології.

🇬🇪 (1924–2002), doctor-sepsisologist, Corresponding Member of Academy of Medical Sciences of the USSR, Georgia State Prize Winner (1985).

He graduated from the Sanitation and Hygiene faculty of Kharkiv Medical Institute (1951, at present — Kharkiv National Medical University). He worked in the Kirov Military Medical Academy. In 1969 he became the head of the Infectious Diseases Department of Tbilisi Postgraduate Medical Institute.

V.H. Bochoryshvili took part in eradication of cholera in Georgia (1970). He created Republican Anti-septicemic Centre and headed it almost till the end of his life. He was the Minister of Health of the Georgian SSR.

The founder of a new direction in medicine — sepsisology.

Час обговорить та оцінить краще за нас
і наші переконання, і наші дії. І якщо
ми віддано служили ідеї, яка, за нашим
твердим переконанням, вела нас до іс-
тини шляхом життя, науки й школи,
то будемо сподіватись, що й потік часу
не віднесе її разом з нами.

М.І.Пирогов

Олександр Овсійович БРАУНШТЕЙН

OLEKSANDR OVSIYOVYCH BRAUNSHTEIN

🇺🇦 (1902–1986) — біохімік. Академік АМН ЦСР та АН ЦСР, лауреат Державної премії ЦСР (1941)

Закінчив Харківський медичний інститут (1925, нині Харківський національний медичний університет).

Працював у Москві в науково-дослідних інститутах: біохімічному, професійних захворювань, експериментальної медицини.

О.О. Браунштейн — Герой Соціалістичної Праці (1972), лауреат Ленінської премії (1982), почесний член Національної академії наук США, кількох зарубіжних академій і наукових товариств. Удостоєний звання доктора honoris causa Брюссельського, Грейфсвальдського та Паризького університетів.

Відкриття реакції трансамінування амінокислот.

Відкриття ролі вітаміну B6 у перетворенні амінокислот.

🇬🇧 (1902–1986), biochemist, Academician of Academy of Medical Sciences of the USSR and Academy of Sciences of the USSR, USSR State Prize Winner (1941).

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1925, at present — Kharkiv National Medical University).

He worked in Moscow in several scientific research institutes of Biochemistry, Occupational Diseases, Experimental Medicine.

O.O. Braunshtein was given the title of Socialist Labor Hero (1972), he was Lenin Prize Winner (1982), Honorary member of the USA National Academy of Sciences, some foreign academies and scientific societies. He was awarded the title of Doctor Honoris Causa by the Universities of Brussels, Greifswald and Paris.

Discovery of amino acids transamination reaction.

Discovery of the role of vitamin B6 in transformation of amino acids.

Найцінніший внесок, який може зробити людина на користь потомства, — це служити своїм життям прикладом шляхетного характеру.
С.Смайлс

Георгій Андрійович БУРЛАЧЕНКО

GEORHIY ANDRIYOVYCH BURLACHENKO

🇺🇦 (1894–1967) — рентгенолог.

Закінчив Харківський медичний інститут (1925, нині Харківський національний медичний університет). Від 1929 по 1941 — асистент кафедри рентгенології Харківського медичного інституту (ХМІ). Одночасно завідував рентгенкабінетом інституту фізкультури і рентгенівським сектором клінік ХМІ.

Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1950 — завідувач кафедри рентгенології Харківського медичного інституту. Проводив дослідження з використання методу томографії при абсцесах легень.

Конструктор універсального кімографа і томографічної приставки.

🇬🇧 (1894–1967), radiologist.

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1925, at present — Kharkiv National Medical University).

Since 1929 to 1941 he was an Assistant of the Radiology Department of Kharkiv Medical Institute (KhMI). At the same time he was in charge for the x-ray consulting in the Institute of Physical Culture and X-ray sector of KhMI clinics.

He participated in the Great Patriotic War. In 1950 he became the Head of Radiology Department of Kharkiv Medical Institute. He studied the usage of tomography technique in the abscesses of lungs.

He is the designer of the universal cymograph and tomography unit.

Усе є отрута, і все є ліки. Одна
тільки доза робить речовину або
отрутою, або ліками.
Парацельс

**Іван Карлович
ВАГНЕР**

**IVAN KARLOVYCH
VAHNER**

🇺🇦 (1833–1892) — анатом.

Закінчив медичний факультет Дерптського (1857, нині Тартуського) університету, де працював помічником прозектора, приват-доцентом.

З 1864 І.К. Вагнер — доцент кафедри нормальної анатомії медичного факультету Харківського університету, професор, завідувач кафедри (нині Харківський національний медичний університет).

На мікроскопічних препаратах показав місце закінчення здорових шляхів. Заслугою І.К. Вагнера є побудова нового анатомічного корпусу Харківського університету (1887).

Відкриття наявності нервових клітин у зоровому бугрі головного мозку.

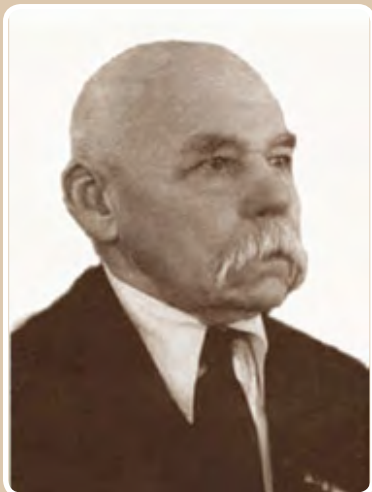
🇬🇧 (1833–1892), anatomist.

He graduated from the Medical faculty of the University of Derpt (1857, at present of Tartu) where worked as an Assistant of prosector, Assistant Professor.

In 1864 I.K. Vahner became an Associate Professor of the Normal Anatomy Department of the Medical faculty of Kharkiv University (at present — Kharkiv National Medical University), Professor, Head of the Department.

He demonstrated the terminal locus of optic tract with the aid of microscopic samples. The construction of the new anatomy building (1887) was his great achievement.

The discovery of presence of nervous cells in optic thalamus.

Успіх слід вимірювати не так становищем, якого людина досягла в житті, скільки тими перешкодами, які вона подолала, домагаючись успіху.
Д. Вашингтон

Микола Авксентійович ВАЛЯШКО

MYKOLA AVKSENTIYOVYCH VALYASHKO

🇺🇦 (1871–1955) — хімік-фармаколог. Заслужений діяч науки УРСР (1946).

Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Харківського університету (1904).

Професор кафедри фармації та фармакогнозії Харківського університету (1909). Перший директор першого в СРСР Харківського фармацевтичного інституту (1921). Найбільше значення приділяв вивченню хімії речовин лікарського значення й будові молекул за даними спектрів поглинання в ультрафіолетовій області.

Перший дослідник зв'язку між будовою молекул і їх фізіологічною дією.

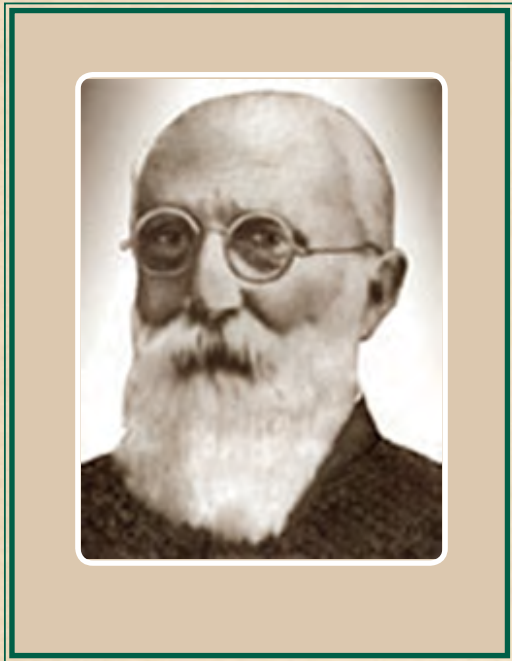
🇬🇧 (1871–1955), chemist-pharmacologist, Honored Scientist of the Ukrainian SSR (1946).

He graduated from the Natural Department of the Physico-mathematical faculty of Kharkiv University (1904, at present — Kharkiv National Medical University).

He was a Professor of the Department of Pharmacy and Pharmacognosy of Kharkiv University (1909, at present — Kharkiv National Medical University).

He was the first Director of the first in the USSR Kharkiv Institute of Pharmacy (1921). He paid major attention to the study of chemical substances of medical value and molecular structure according to the data of absorption spectra in ultraviolet region.

The first researcher of the relation between the structure of molecules and their physiological action.

Готових переконань не можна ні ви-
просити у добрих знайомих, ні купити
у книжковій крамниці. Їх треба напра-
цювати процесом власного мислення,
яке неодмінно повинно відбуватися
самостійно у вашій власній голові.
Д. Писарєв

Борис Соломонович ВЕЙСБРОД

BORYS SOLOMONOVYCH VEISBROD

🇺🇦 (1874–1942) — хірург, організатор охо-
рони здоров'я.

Закінчив медичний факультет Харків-
ського університету (1899, нині Харків-
ський національний медичний універси-
тет).

Голова Надзвичайної комісії з бороть-
би з епідеміями на Туркестанському
та Південно-Західному фронтах (1919),
з 1922 — головний лікар 2-ої Градської лі-
карні (1922), професор 2-го Московсько-
го державного університету (нині Росій-
ський національний дослідний медичний
університет ім. М.І.Пирогова). Від 1924 —
директор пропедевтичної, потім факульт-
етської хірургічної клініки цього універ-
ситету. Нагороджений орденами Леніна
й Червоної Зірки.

**Ініціатор створення Московського
інституту невідкладної допомоги (нині
Московський НДІ швидкої допомоги
ім. М.В.Скліфосовського.)**

🇬🇧 (1874–1942), surgeon, organizer
of health care.

He graduated from Medical faculty
of Kharkiv University (1899, at present —
Kharkiv National Medical University).

He was the Head of the Emergency Com-
mission for struggle against epidemics
at Turkestan and Southwest Fronts (1919),
since 1922 he was the Chief Doctor of the
2-nd Gradska Hospital, Professor of the 2-nd
Moscow State University (at present Pirogov
Russian National Research Medical Univer-
sity). Since 1924 he was the Director of Pro-
pedeutic and then of the Clinical (Faculty)
Surgery clinics.

**He initiated organizing of the Moscow
Institute of Emergency Care (at present
Sklifosovsky Moscow Research Institute
of Emergency Care).**

Коротке життя ми не отримуємо,
а робимо його таким; не бідні
ми за життя, а користуємося ним
марнотратно. Життя довге, якщо
ним уміло користуватися.

Сенека

Петро Власович ВОЛОШИН

PETRO VLASOVYCH VOLOSHYN

🇺🇦 (нар. у 1928) — лікар-невролог, Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1986), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1993).

Закінчив Харківський медичний інститут (1959, нині Харківський національний медичний університет). Директор Державної установи «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» (1977), завідувач кафедри неврології та нейрохірургії Харківської медичної академії післядипломної освіти.

П.В. Волошин є піонером у дослідженні вузлових проблем сучасної психоневрології. Запропонував оригінальні розробки управління функціями організму — адаптивне регулювання.

Основоположник нового напрямку в неврології — невропатології опікової хвороби.

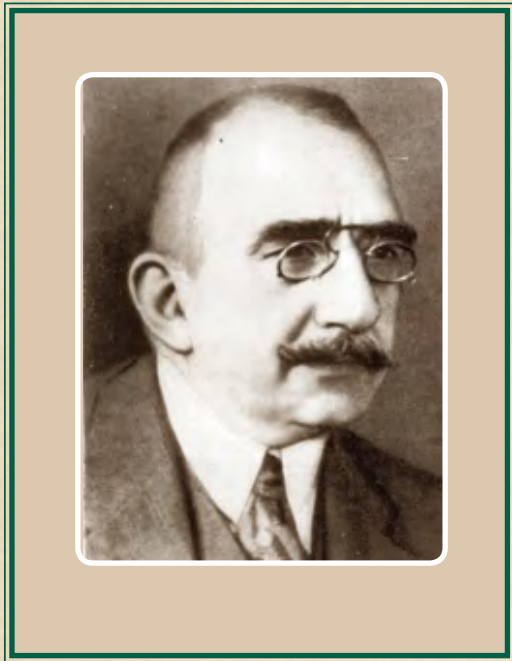
🇬🇧 (born in 1928), neurologist, Honored Scientist of the Ukrainian SSR (1986), Ukraine State Prize Winner in the field of Science and Technology (1993).

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1959, at present — Kharkiv National Medical University).

Since 1977 he has been working as the Director of SI "Institute of neurology, psychiatry and narcology of the NAMS of Ukraine", Head of the Department of Neurology and Neurosurgery of Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education.

P.V. Voloshyn is a pioneer in the research of central problems in modern psychoneurology. He proposed original designs of the body functions control — the adaptive regulation.

The founder of a new direction in neurology — neuropathology of the burn disease.

Не зникають тільки відкриття ге-
нія, їм одним зобов'язані ми всім,
що в нас є, вони існують в усі часи;
не молоді і не старі, вони в самих собі
носять насіння свого життя; у вічно-
му безсмертному потоці течуть далі.
Г. Бокль

Володимир Петрович ВОРОБІЙОВ

VOLODYMYR PETROVYCH VOROBYOV

🇺🇦 (1876–1937) — анатом. Академік АН УРСР, заслужений професор СРСР (1924), лауреат премії ім. В.І.Леніна (1927).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1903, нині Харківський національний медичний університет). Керував кафедрою анатомії у Харківському університеті (1908–1910, 1918–1920 та Харківському медичному інституті (1921–1937).

Засновник Українського інституту експериментальної медицини, де завідував відділом морфології та був заступником директора з науки (1927–1937).

В.П. Воробйов одним з перших почав розробляти функціональну анатомію, відкрив нові закони структурної організації нервової системи, створив принципово новий метод макро- та мікроскопічного дослідження.

**Вулиця і провулок Воробйова у Харкові.
Основоположник стереоморфології.
Відкриття законів структурної організації нервової системи.**

Бальзамування тіла В.І. Леніна (1924).

🇬🇧 (1876–1937), anatomist. He was an Academician of Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Emeritus Professor of the USSR (1924), Lenin's Prize Winner (1927).

He graduated with honors from the Medical faculty of Kharkiv University (1903, at present — Kharkiv National Medical University).

He headed the Anatomy Department in Kharkiv University (1908–1910, 1918–1920) and Kharkiv Medical Institute (1921–1937).

He was the founder of the Ukrainian Institute for Experimental Medicine where he headed the Department of Morphology and was a Vice-director for research work (1927–1937).

V.P. Vorobyov was one of the first to elaborate functional anatomy, he discovered new laws of structural organization of the nervous system, created a principally new method of macro-microscopic examination.

**Vorobyov Street and Lane in Kharkiv
He is the founder of stereomorphology
The discovery of the laws of the nervous system structural organization
He embalmed Lenin's body (1924).**

Хороша людина надає вельми невеликого значення людським похвалам і нагородам. Для неї кращою нагородою є схвалення власного сумління і усвідомлення того, що чинить правильно.
С.Смайлс

Юрій Юрійович ВОРОНИЙ

YURIY YURIYOVYCH VORONIY

🇺🇦 (1895–1961) — хірург-трансплантолог. Закінчив Київський медичний інститут (1921). Асистент кафедри факультетської хірургії Харківського медичного інституту (1926, нині Харківський національний медичний університет).

Головний лікар Херсонської міської лікарні (1931–1936).

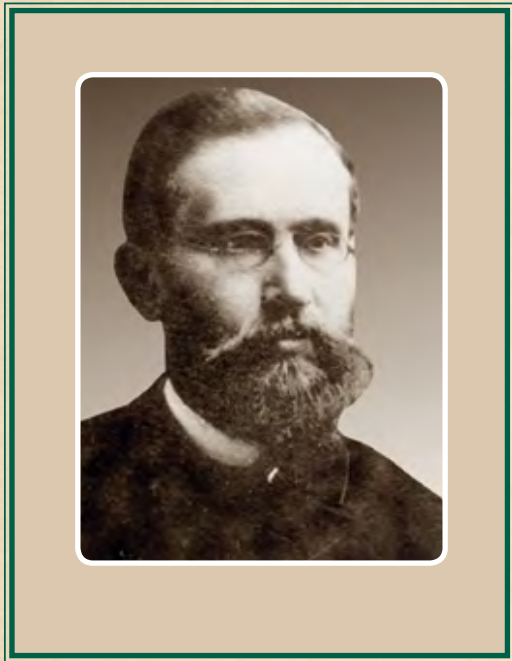
Працював завідувачем кафедри хірургії Харківського стоматологічного інституту (1936–1941), очолював відділення експериментальної хірургії Інституту експериментальної біології та патології ім. акад. А.А. Богомольця (1950–1953) та Київського інституту гематології та переливання крові (1953–1960). Опікувався проблемами трансплантології, зокрема, питаннями імунології, крові і кровозамінників, роботи центральної нервової системи під час пересадок органів і тканин.

Перша у світі пересадка нирки і перше застосування в клініці трансплантації кадаверної нирки (1933).

🇬🇧 (1895–1961), surgeon-transplantologist. He graduated from Kyiv Medical Institute (1921). He was an Assistant of the Department of the Clinical (Faculty) Surgery of Kharkiv Medical Institute (1926, at present — Kharkiv National Medical University).

He was a Chief Doctor in Kherson City Hospital (1931–1936). He worked as a Head of the Surgery Department of Kharkiv Dental Institute (1936–1941), he headed the Department of Experimental Surgery of the Institute of Experimental Biology and Pathology named after Academician O.O. Bogomolets (1950–1953) and Kyiv Institute of Hematology and Blood Transfusion (1953–1960). He studied the problems of transplantology, in particular, problems of immunology, blood and blood substitutes, central nervous system functioning while transplantation of organs and tissues.

The world's first transplantation of kidney and the first usage of the cadaver kidney in transplantation clinics (1933).

Талант — іскра Божа, якою людина зазвичай спалює себе, освітлюючи власною пожежею шлях іншим.
В.Ключевський

Володимир Костянтинович ВИСОКОВИЧ

VOLODYMYR KOSTYANTYNOVYCH VYSOKOVYCH

🇺🇦 (1854–1912) — патологоанатом, бактеріолог, епідеміолог.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1876, нині Харківський національний медичний університет).

Помічник прозектора на кафедрі патологічної анатомії Харківського університету 1879 та завідувач Бактеріологічного інституту Харківського медичного товариства (1889–1895). Від 1895 — завідувач кафедри патологічної анатомії в університеті св. Володимира в Києві.

В.К. Високович очолив російську експедицію до Індії для вивчення епідемії чуми та розроблення заходів проти неї (1897). Незалежно від А. Вейксельбаума, довів мікробну етіологію цереброспинального менінгіту (1894).

Перше у світі профілактичне щеплення проти черевного тифу.

Клітини Високовича-Купфера.

🇬🇧 (1854–1912), pathologist, bacteriologist, epidemiologist.

He graduated from the Medical Faculty of Kharkiv University (1876, at present — Kharkiv National Medical University).

He was an assistant of prosector at the Department of the Anatomical Pathology of Kharkiv University (1879) and the Head of Bacteriology Institute of Kharkiv Medical Society (1889–1895). Since 1895 he was the Head of the Department of Anatomical Pathology in the St. Volodymyr University in Kyiv.

V.K. Vysokovych headed the Russian expedition to India to study the plague epidemics and elaboration of the antiplague measures (1897). Independently from A. Veikselbaum he proved microbial etiology of cerebrospinal meningitis (1894).

The world's first preventive vaccine against typhoid fever

Vysokovych-Kupffer cells.

Хочеш бути розумним, навчися розумно запитувати, уважно слухати, спокійно відповідати і не говорити тоді, коли нічого більше сказати.

І.Лафатер

**Абрам Веніамінович
ГАБАЙ**

**ABRAM VENIAMINOVICH
GABAY**

🇺🇦 (1889–1963) — хірург, клініцист.

Закінчив Катеринославський (нині Дніпропетровський) медичний інститут (1921), де працював помічником прозектора. З 1927 по 1941 — завідувач хірургічного відділення лікарні Дніпробуду. Учасник Великої Вітчизняної війни.

Завідував кафедрою дитячої хірургії Харківського медичного інституту (1945–1963, нині Харківський національний медичний університет). Вивчав вплив хірургічних втручань на дитячий організм, проблеми лікування ектопій січового міхура та різні урологічні захворювання у дітей.

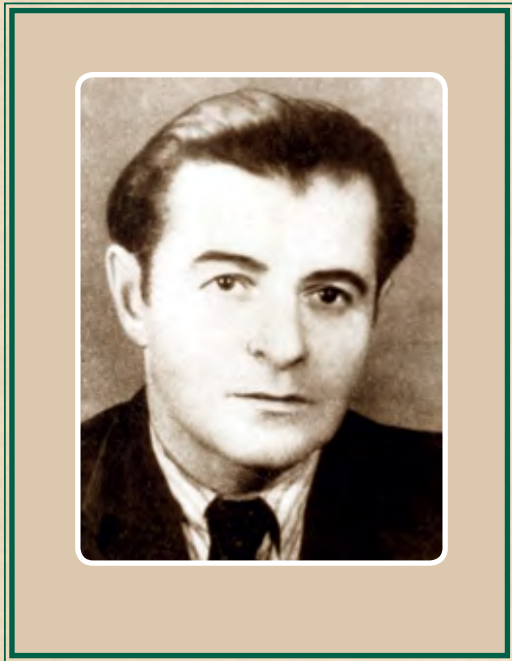
«Симптом Габая» при гострому апендициті.

🇬🇧 (1889–1963), surgeon and surgical clinician.

He graduated from Ekaterynoslavsk (now Dnipropetrovsk) Medical Institute (1921), where he worked as an assistant to the prosector.

He headed the Department of Pediatric Surgery at Kharkiv Medical Institute (1945–1963, now Kharkiv National Medical University). He studied the effect of surgical interventions in children, treatment of bladder ectopia and various urological diseases in children.

Gabay's symptom in acute appendicitis.

З усіх скарбів знання — най-
дорогоцінніші, тому що вони
не можуть бути ні викраденими,
ні втраченими, ні винищеними.
Індійська народна мудрість

Ашот Михайлович ГАСПАРЯН

ASHOT MIKHAYLOVICH GASPARYAN

🇺🇦 (1902–1970) — уролог.

Закінчив 2-й Московський медичний університет (1926).

Завідувач кафедри урології 1-го Московського медичного інституту (1936). Директор 1-го Харківського медичного інституту (від 1937, нині Харківський національний медичний університет) та доцент клініки урології при кафедрі факультетської хірургії. Заснував кафедру урології ХМІ (1938). Директор Одеського медичного інституту (1944). Завідувач кафедри урології 1-го Ленінградського медичного інституту імені академіка І.П. Павлова (1952).

А.М. Гаспарян розробив питання нирковокам'яної хвороби, урологічної онкології, травм сечостатевого органу, туберкульозу сечової системи, питання знеболювання в урології. Один з перших у Радянському Союзі висловив думку про одномоментну аденомектомію.

Новий принцип застосування постійного катетера при відновленні ушкодженої уретри.

🇬🇧 (1902–1970), urologist.

He graduated from the 2nd Moscow Medical University (1926). He headed the Department of Urology at the 1st Moscow Medical Institute (1936), held the position of the Director of the 1st Kharkov Medical Institute (1937, now Kharkiv National Medical University) and an associate professor of urological clinic at the Chair of Departmental Surgery. He founded the Department of Urology at KhMI (1938). He held the position of the Director of Odessa Medical Institute (1944) and the head of the Department of Urology at the 1st Pavlov Leningrad Medical Institute (1952).

He carried out research in the field of surgical treatment of urinary bladder and kidneys. He founded the Russian Society of Urology (1965).

The new principle of permanent catheter employment in the reconstruction of impaired urethra.

Усе прекрасне, розумне і вічне
на землі, все, чим ми захоплюємо-
ся і пишаємося, створене невтом-
ними руками та неспокійно-до-
питливим генієм людини.
Є. Вучетич

**Олександр Йосипович
ГЕЙМАНОВИЧ**

**ALEXANDER YOSYPOVICH
HEYMANOVYCH**

🇺🇦 (1882–1958) — невролог. Заслужений професор УРСР (1927).

Закінчив Московський університет (1908).

О.Й. Гейманович організував у Харкові Український психоневрологічний інститут і став його першим директором (1920–1932). Віце-президент Української психоневрологічної академії (1932–1937), керівник неврологічної клініки Центрального психоневрологічного інституту (1937–1958).

Уперше (одночасно з Раймістом — Олеса) описав епідемічний енцефаліт на території нашої країни (1919). Дав нову клініко-морфологічну класифікацію висипного тифу.

Хвороба Гаккебуша-Гейєра-Геймановича.

🇬🇧 (1882–1958), neurologist. Distinguished Professor of USSR (1927).

He graduated from Moscow University (1908). O.Y. Heymanovych founded Ukrainian Institute of Neuropsychiatry in Kharkiv and became its first director (1920–1932). He held the position of the Vice President of the Ukrainian Academy of Neuropsychiatry (1932–1937), headed neurology clinic at Central Institute of Neuropsychiatry (1937–1958).

He was the first (in cooperation with Raymist) to describe epidemic encephalitis in Ukraine (1919). He elaborated a new clinical morphological classification of epidemic typhus.

Gakkebush-Geyer-Heymanovych syndrome.

Кожна людина — це світ, який
з нею народжується і з нею по-
мирає; під кожною могильною
плитою лежить всесвітня історія.
Г. Гейне

Костянтин Миколайович ГЕОРГІЄВСЬКИЙ

KOSTYANTIN MYKHAYLOVICH GEORGIEVSKY

🇺🇦 (1867–1933) — терапевт.

Закінчив Військово-медичну академію в Петербурзі з відзнакою (1893).

Завідувач кафедри спеціальної патології і терапії медичного факультету Харківського університету (1903, нині Харківський національний медичний університет), кафедри госпітальної терапії (1903 та 1906). З 1922 по 1933 — завідувач кафедри внутрішніх хвороб Ленінградського інституту удосконалення лікарів.

Уперше в Росії описав клініку гострого геморагічного міозиту і висловив думку про його інфекційну (стафілококову) етіологію.

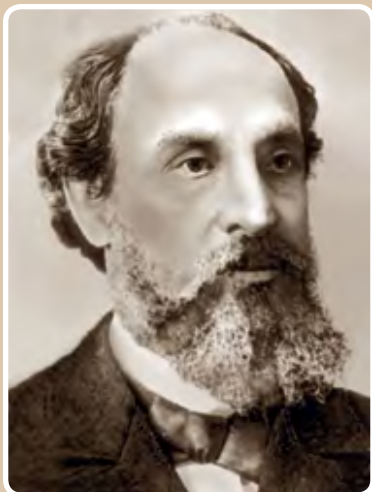
Симптом Георгієвського-Мюссі (френікус-синдром при захворюваннях жовчного міхура і жовчних шляхів).

🇬🇧 (1867–1933), general practitioner.

He headed the Department of Special Pathology and Therapy at Medical Faculty of Kharkiv University (1903, now Kharkiv National Medical University), the Department of Hospital Therapy (1903 and 1906). From 1922 to 1933 he headed the Department of Internal Medicine at Leningrad Institute for Further Medical Training.

He was the first in Russia to describe clinical picture of acute hemorrhagic myositis and suggested its infectious (staphylococcal) etiology. He was one of the first scientists to employ autogenous vaccine to treat asthma.

Georgievsky-Mussy symptom (phrenicus-syndrome in diseases of gallbladder and biliary tract).

Властивість мудрої людини полягає в трьох речах: перше — робити самому те, що радиш робити іншим, друге — ніколи не чинити проти справедливості і третє — терпляче переносити слабкості людей, що оточують.
А.М. Толстой

Леонард Леопольдович ГІРШМАН

LEONARD LEOPOLDOVICH GIRSHMAN

🇺🇦 (1839–1921) — офтальмолог. Почесний громадянин м. Харкова (1914).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1860, нині Харківський національний медичний університет).

Професор кафедри теоретичної хірургії (1875), кафедри офтальмології (1885), заслужений професор (1893).

Особливу любов і вдячність населення Л.Л. Гіршман одержав як людина найвищих моральних принципів. Його називали «святою людиною». За його ініціативою було відкрито Харківське відділення піклування про сліпих (1886) і засновано училище для сліпих дітей. Особливу увагу приділяв вивченню й лікуванню трахоми.

Вулиця Гіршмана у Харкові.

Офтальмологічна міська клінічна лікарня імені Л.Л. Гіршмана.

🇬🇧 (1839–1921), ophthalmologist. Honorary Citizen of Kharkiv (1914).

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1860, now Kharkiv National Medical University). He held the position of Professor at the Department of Theoretical Surgery (1875) and at the Department of Ophthalmology (1885) and Emeritus Professor (1893).

L.L. Girshman gained special love and appreciation as a man of highest ethical principles. He was called a "holy man". He founded Kharkiv clinic for the blind (1886) and a specialized school for blind children. He devoted particular attention to the study and treatment of trachoma.

Girshman Street in Kharkiv
Girshman Ophthalmology Clinical Hospital.

Ніщо так не робить життя легко
переносимим як діяльність, спря-
мована до однієї мети.
Ф.Шиллер

**Олена Яківна
ГРЕЧАНІНА**

**ELENA YAKIVNA
GRECHANINA**

🇺🇦 (нар. у 1935) — лікар-генетик. Член-кореспондент Національної академії медичних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (2006), лауреат Державної премії України (1997), Почесний громадянин м. Харкова (2007).

Закінчила Харківський медичний інститут (1959, нині Харківський національний медичний університет). За її ініціативи створена кафедра медичної генетики в Харківському медичному університеті (1999). У 2005 в структурі університету під її керівництвом відкрито Український інститут клінічної генетики.

Предметом її наукових пошуків є оцінка дії оточуючого середовища на сучасні й майбутні покоління, вплив інфекції на ще ненароджену дитину тощо. Відкрита онкогенетична консультація та центр метаболічних порушень.

Пріоритетна розробка проблем первинної профілактики вроджених вад розвитку.

🇬🇧 (Born in 1935), medical geneticist. She is an Associate Member of NAMS of Ukraine, Honored Master of Science and Technology of Ukraine (2006), recipient of State Prize in Science and Technology of Ukraine (1997) and an Honorary Citizen of Kharkiv (2007).

She graduated from Kharkiv Medical Institute (1959, now Kharkiv National Medical University). She founded the Department of Medical Genetics at Kharkov Medical University (1999). In 2005 she administered foundation of Ukrainian Institute of Clinical Genetics at the University.

She specializes in evaluation of the effect exerted by the environment on the present and future generations as well as the impact of infection on intrauterine development. She founded oncogenetic consultation center as well as center for metabolic disorders control.

Priority-oriented investigation on primary prevention of congenital disorders.

Досліджуй все, нехай для тебе
на першому місці буде розум; до-
зволь йому керувати собою.
Піфагор

**Сергій Петрович
ГРИГОР'ЄВ**

**SERGEY PETROVICH
GRIGORIEV**

🇺🇦 (1878–1920) — лікар-рентгенолог.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1901, нині Харківський національний медичний університет). Працював у рентгенологічному кабінеті Миколаївської лікарні (від 1902). Піонер рентгенології в Україні, творець оригінальної технічної та методичної школи, вдумливий лікар-клініцист, конструктор рентгенівської апаратури та інструментарію.

Розробив проект організації Рентген-Академії (тепер Харківський науково-дослідний інститут медичної радіології МОЗ України ім. С.П. Григор'єва).

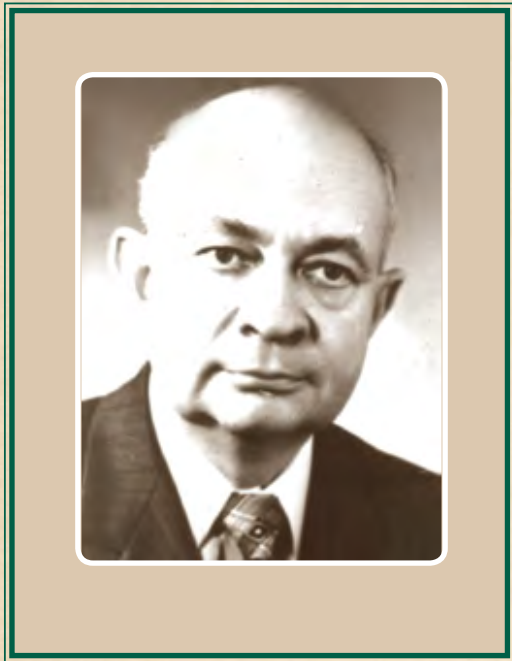
Інститут медичної радіології імені С.П. Григор'єва НАМН України в Харкові.

🇬🇧 (1878–1920), radiologist.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1901, now Kharkiv National Medical University). He worked at radiological department of Mykolaiv hospital (from 1902). He was a pioneer in radiology in Ukraine, inventor of original technical and teaching methods, prominent clinician, engineer of X-ray equipment and tools.

He designed a project for the Academy of Radiology, namely Kharkiv Research Institute of Medical Radiology.

Grigoriev Institute for Medical Radiology of NAMS of Ukraine in Kharkiv.

Велика душа ніколи не буває
самотньою. Як би доля не відніма-
ла у неї друзів, вона врешті-решт
завжди їх собі створює.
Р.Роллан

Валентин Іванович ГРИЩЕНКО

VALENTIN IVANOVICH GRISHCHENKO

🇺🇦 (1928–2011) — акушер-гінеколог. Дійсний член Національної Академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України (1977), лауреат 3-х Державних премій СРСР, УРСР, України (відповідно 1986, 1977, 2002).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1951, нині Харківський національний медичний університет). Від 1966 — завідувач кафедри акушерства та гінекології. Проректор з наукової роботи ХМІ (1965–1983). Директор Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України (від 1983).

В.І. Грищенко опікувався проблемами репродукції людини. Першим в Україні застосував для лікування безплідності допоміжні репродуктивні технології. Розробив засіб кріоконсервації сперми та ембріонів людини.

Перша в Україні дитина, народжена в результаті запліднення *in vitro* (1991).

Створення в Україні кріобанку ембріональних тканин.

Астероїд «Академік В.І.Грищенко».

🇬🇧 (1928–2011), obstetrician-gynecologist. He was a Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honored Scientist of Ukraine (1977), winner of three State Prizes (USSR, UkrSSR, Ukraine).

He graduated with honors from Kharkiv Medical Institute (1951, now Kharkiv National Medical University). He headed the Department of Obstetrics and Gynecology from 1966. He held the position of the Vice-Rector of KhMI (1965–1983). He was the director of the Institute for Problems of Cryobiology and Cryomedicine of NAS of Ukraine (from 1983).

V.I. Grishchenko dealt with problems of human reproduction. He was the first in Ukraine to use assisted reproductive technology for infertility treatment. He was the author of sperm and human embryo cryopreservation method.

Ukraine's first child as a result of fertilization *in vitro* (1991)

Foundation of Ukrainian cryobank of embryonic tissues.

Asteroid "Academician V.I. Grishchenko".

Мета медицини — дія, а не чекання. Небезпека помилитися в діагнозі завжди велика, та ще небезпечніше ризикувати життям хворого, залишивши його без лікування.
К.Бернар

**Іван Іванович
ГРИЩЕНКО**

**IVAN IVANOVICH
GRISHCHENKO**

🇺🇦 (1897–1983) — акушер-гінеколог. Заслужений діяч науки УРСР (1956).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1922, нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри акушерства та гінекології ХНУ (1946–1972).

І.І. Грищенко очолив вивчення важливого напрямку в акушерстві — виправлення неправильних положень та передлежань плоду. Першим в Україні почав вивчати несумісність крові матері та плоду, застосував метод внутрішньоутробної діагностики гемолітичної хвороби плода, розпочав вивчення антропозоонозних інфекцій.

Зовнішній профілактичний поворот плода на головку за методом Грищенко.

Метод лікування атрезій піхви-кольпопоез з пересадкою шкіри за Грищенко.

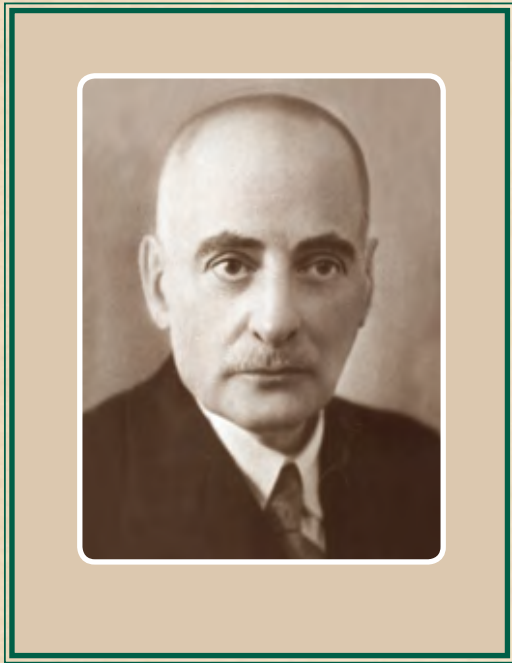
🇬🇧 (1897–1983), obstetrician-gynecologist, Honored Scientist of the USSR (1956).

He graduated with honors from Kharkiv Medical Institute (1922, now Kharkiv National Medical University). He headed the Department of Obstetrics and Gynecology at KhNU (1946–1972).

I.I. Grishchenko headed the study of important directions in obstetrics, particularly fixation of incorrect fetal lies and presentations. He was the first in Ukraine to investigate incompatibility of mother's and fetus's blood types, apply the method of intrauterine diagnosis of fetal hemolytic disease and define anthrozoonotic infections.

External preventive cephalic version according to Grishchenko

Therapeutic intervention of vaginal atresia, colpopoiesis with skin graft according to the method of Grishchenko.

Лікар може мати величезний талант, уміти схоплювати всі найтонші деталі своїх призначень, і все це залишається безплідним, якщо в нього немає здатності підкорювати собі душу хворого.
В.Вересаєв

Олександр Михайлович ГРІНШТЕЙН

ALEXANDER MYKHAYLOVICH GRINSHTEIN

🇺🇦 (1881- 1959) — невропатолог. Академік Академії медичних наук СРСР.

Закінчив медичний факультет Московського університету (1904). Протягом 10 років був асистентом неврологічної клініки Московських вищих жіночих курсів.

Завідувач кафедри нервових хвороб Харківського медичного інституту (1924–1940, нині Харківський національний медичний університет). Брав участь в організації Української психоневрологічної академії, очолював у ній 1-у неврологічну клініку та лабораторію фізіологічної анатомії нервової системи (1932).

Завідувач кафедри нервових хвороб ІІ Московського медичного інституту (від 1940).

О.М. Грінштейн один з перших описав епідемічний енцефаліт.

Зробив великий внесок у визначення ролі кори головного мозку в регуляції вегетативних функцій.

Власна класифікація енцефалітів.

Рефлекторна теорія утворення контракттури мімічних м'язів.

Концепція єдності регуляції соматичних відділів нервової системи.

🇬🇧 (1881- 1959), neurologist. Academician of the Academy of Medical Sciences.

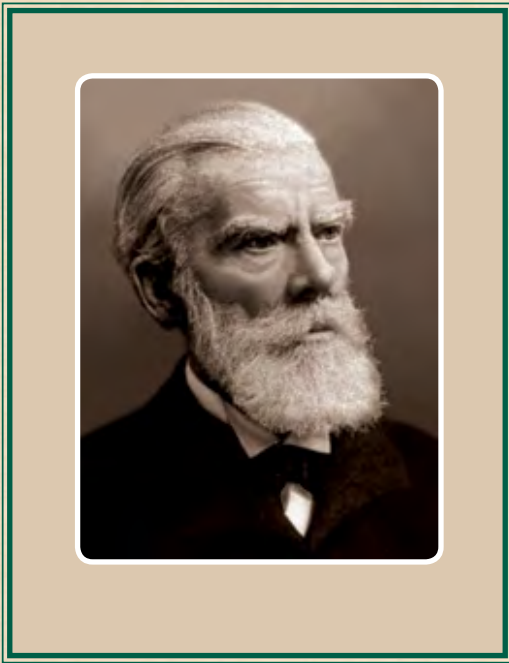
He graduated from the Medical Faculty of Moscow State University (1904). For 10 years he worked as a teaching doctor in Neurology Clinic of Moscow Higher Women's Courses.

He headed the Department of Neurology at Kharkiv Medical Institute (1924–1940, now Kharkiv National Medical University). He participated in the foundation of the Ukrainian Academy of Neuropsychiatry, headed the 1st Neurology Clinic and laboratory of physiological anatomy of the nervous system (1932). He headed the Department of Nervous Diseases of the 2nd Moscow Medical Institute from 1940.

O.M. Greenstein was one of the first to describe epidemic encephalitis and elaborated his own classification of this disorder. He made a great contribution to establish the role of the cortex in regulation of autonomic functions.

Reflex theory of facial muscles contraction development

Conception of the unity of the nervous system somatic subdivisions regulation.

Висока доля людини — народитися
для будь-якого заняття, яке надасть
можливості застосувати свої здібності
і щастя, чи то плетіння кошиків, чи ку-
вання мечів, чи риття каналів, чи лі-
плення статуй, чи складання пісень.
Р. Емерсон

Вільгельм Федорович ГРУБЕ

WILGHELM FEDOROVITCH GROUBE

🇺🇦 (1827–1898) — хірург.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Дерптського (1850, нині Тартуський) університет.

У 1855 В.Ф. Грубе — начальник хірургічного відділення військового шпиталю в м. Кронштадті. Від 1859 — завідувач кафедри факультетської хірургічної клініки медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет).

Увів у клініку антисептику (1867), асептику (1890), першим розробив метод первинної обробки вогнепальних ран. Разом з А.Г. Подрезом першим почав проводити резекцію суглобів при туберкульозі.

За ініціативою В.Ф.Грубе, у 1861 засновано Харківське медичне товариство.

Ініціатор заснування Харківського медичного товариства та багаторічний його голова.

Людина, якій університет зобов'язаний побудовою чотирьох нових клінік.

🇬🇧 (1827–1898), surgeon.

He graduated from Derpt University (now Tartu University), medical faculty (1850).

In 1855 W.F. Groube was the head of the department of surgery in the military hospital in Kronstadt. From 1859 he was the head of the department of the medical faculty clinic in Kharkiv University (now Kharkiv National Medical University).

He introduced antiseptics (1867) and asepticts (1890) into the clinic; he was the first to work out the method of initial debridement of burn wounds. Together with A.G. Podrez he was the first to execute arthrotomy with tuberculosis.

At the initiative of W.F. Groube Kharkiv Medical Fellowship was founded in 1861.

The initiator of Kharkiv Medical Fellowship and its head for many years he was the one to whom the University was indebted for foundation of four new clinics.

Культ наук у найвищому сенсі слова,
можливо, ще більш необхідний для
морального, ніж для матеріального
процвітання нації. Наука підвищує
інтелектуальний та моральний рівні,
наука сприяє поширенню й торже-
ству великих ідей.
Луї Пастер

Мусій (Мойсей) Григорович ГУРЕВИЧ

MOUSIY (MOISEY) GRYGOROVITCH GOUREVITCH

🇺🇦 (1891–1937) — соціальний гігієніст.
Організатор охорони здоров'я.

Народний комісар (міністр) охорони здоров'я УРСР (1920–1925). Створив у Харківському медичному інституті (нині Харківський національний медичний університет) першу в Україні кафедру соціальної гігієни, очолював її з 1923 до 1925 р. Автор статей з питань соціальної гігієни, теорії та практики радянської охорони здоров'я, упровадження профілактичного напрямку, боротьби із соціальними хворобами, медико-профілактичної допомоги та реформи медичної освіти.

Народний комісар (міністр) охорони здоров'я Української РСР.

Засновник першої в Україні кафедри соціальної гігієни у Харківському медичному інституті.

🇬🇧 (1891–1937), social hygienist.

Gourevitch M.G. held the post of Public Health People's Commissioner (minister) in the Soviet Socialist Republic of Ukraine (1920–1925). He founded the first in Ukraine department of social hygiene in Kharkiv Medical University (now Kharkiv National Medical University) and was its head from 1923 to 1925. He was the author of the articles dealing with problems of social hygiene, theory and practice in public health care, introduction of disease-prevention aspect in disease control, medical and disease-prevention protection and reorganization of medical education.

Public Health People's Commissioner (minister) in the Soviet Socialist Republic of Ukraine

The founder of the first in Ukraine department of social hygiene at Kharkiv Medical University.

Свої погляди ми повинні набувати не з переказів, а з нас самих. Ми не повинні судити про те, про що у нас немає ясного та чіткого уявлення.
Г.Бокль

**Сергій Миколайович
ДАВИДЕНКОВ**

**SERGIY MYKOLAYOVITCH
DAVYDENKOV**

🇺🇦 (1880–1961) — невропатолог, генетик. Академік Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч РРФСР (1934).

Закінчив медичний факультет Московського університету (1904), працював у психіатричних лікарнях московського та харківського земств. Від 1912 — приват-доцент кафедри нервових та душевних хвороб Харківського університету і керівник аналогічної кафедри Жіночого медичного інституту.

Від 1920 ректор Бакинського університету, з 1925 завідував нейрогенетичним відділенням Інституту професійних захворювань ім. В.О. Обуха в Москві, з 1932 — завідувач кафедри нервових хвороб Ленінградського інституту удосконалення лікарів.

Описав синдром горметонії, різні типи перебігу епідемічного енцефаліту, неврологічні ускладнення вірусного грипу та ін.

Основоположник клінічної нейрогенетики.

Засновник перших в СРСР медико-генетичних консультацій.

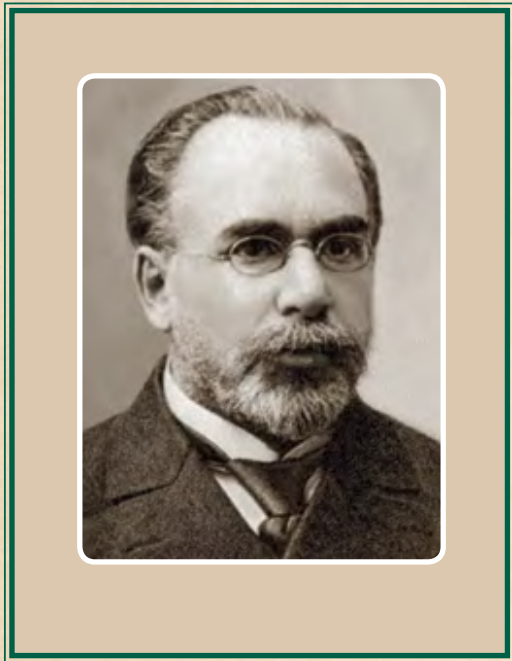
🇬🇧 (1880–1961), neuropathologist, geneticist, Academy Fellow of the Academy of medical sciences in the USSR, Honored Scientist in Russian Soviet Federated Socialist Republic (1934).

He graduated from the medical faculty of Moscow University (1904) and worked in the insane hospitals of Moscow and Kharkiv district councils. From 1912 he was PD at the department of nervous and mental diseases of Kharkiv University and the head of the analogous department at Women's Medical Institute.

He was Rector of the Baku University from 1920, the head of the neurogenetic department at the Institute of Occupational Diseases named after V.O. Obukh from 1925 in Moscow, and the head of the department of nervous diseases at the Institute of Further Medical Training in Leningrad from 1932.

The pioneer of clinical neurogenetics

The founder of the first in the USSR medical genetic counseling interview.

Освіта — єдине, що божественне
й безсмертне в нас; і дві речі —
найкращі в людській природі:
розум і мовлення.
Плутарх

**Василь Якович
ДАНИЛЕВСЬКИЙ**

**VASYL YAKOVYTCH
DANYLEVSKY**

🇺🇦 (1852–1939) — фізіолог. Дійсний член Академії наук УРСР, заслужений професор УРСР (1924), заслужений діяч науки УРСР (1926).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1874, нині Харківський національний медичний університет). Працював професором кафедри фізіології Харківського університету (1886–1909, 1917–1920), Харківського медичного інституту (1921–1926). Директор Жіночого медичного інституту (1910–1912) Харківського медичного товариства, у створенні якого брав участь. У 1919 за ініціативою В.Я. Данилевського Харківське медичне товариство організувало Український органотерапевтичний інститут, який він очолював до кінця життя.

В.Я. Данилевський відкрив центр регуляції вегетативних процесів у головному мозку. Провів перші в Росії дослідження щодо реєстрації електричних явищ у головному мозку собаки, які були покладені в основу електроенцефалографії.

Вулиця Данилевського у Харкові.

Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського у Харкові.

🇬🇧 (1852–1939), physiologist, Academician of the Academy of Sciences in the Soviet Socialist Republic of Ukraine, Distinguished Professor of the Soviet Socialist Republic of Ukraine (1924), Honored Scientist of the Soviet Socialist Republic of Ukraine (1926).

He graduated from the medical faculty of Kharkiv University in 1874 (now Kharkiv National Medical University) and was adjudged worthy of distinction. He was professor at the department of physiology of Kharkiv University in 1886–1909, 1917–1920 and of Kharkiv Medical University in 1921–1926. In 1910–1912 he was the Director of Women's Medical Institute affiliated with Kharkiv Medical Fellowship.

V. Ya. Danylevsky opened Brain Vegetative Processes Regulation Center. He was the first in Russia to make a research as to the recording of the electricity in a dog's brain.

Danylevsky Street in Kharkiv.

Endocrine disorders Institute named after V. Ya. Danylevsky in Kharkiv.

Якщо хочеш вчинити чесно, бери до уваги й вір тільки суспільному інтересу, а не оточуючим людям. Особистий інтерес часто вводить їх в оману.
К. Гельвецій

Олександр Якович ДАНИЛЕВСЬКИЙ

OLEXANDER YAKOVYTCH
DANYLEVSKY

🇺🇦 (1838–1923) — біохімік. Член-кореспондент Російської академії наук.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1860, нині Харківський національний медичний університет). Керівник кафедри медичної хімії та фізики Казанського університету (1863). Від 1885 — професор кафедри медичної хімії Харківського університету.

Дослідження О.Я. Данилевського присвячені протеолітичним ферментам, хімії білків та питанням харчування. Довів окреме існування ферментів трипсину та амілази у соку підшлункової залози. Співатор «Физиологического сборника» — першого в Росії спеціального фізіологічного журналу.

З 1893 — професор кафедри фізіологічної хімії Військово-медичної академії в Петербурзі.

Відкриття можливості синтезу білковоподібних речовин (пластеїнів) за участі ферментів.

Доказ наявності у тканинах антиферментів (антипепсину і антитрипсину).

🇬🇧 (1838–1923), biochemist, Associate Member of Russian Academy of Sciences (1898).

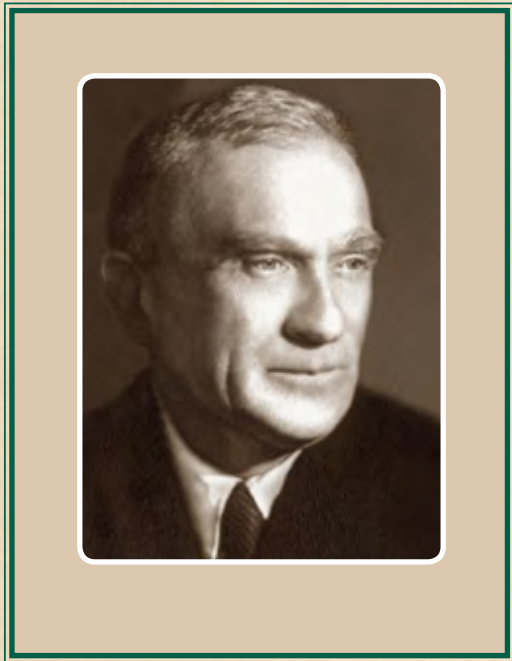
He graduated from medical faculty of Kharkiv University in 1860 (now Kharkiv National Medical University), then he held the post of the head of the department of medical chemistry and physics in Kasan University in 1863. From 1885 he was the professor of the department of medical chemistry in Kharkiv University.

O. Ya. Danylevsky devoted his research to proteolytic enzymes, protein chemistry and nutrition problems. He asserted the individuality of enzymes trypsin and amylase in pancreatic juice. He is a co-writer of «Digest on Physiology» which was the first specialized journal on physiology in Russia.

From 1893 he held the post of the professor of the department of physiological chemistry in Military Medical Academy in St. Petersburg.

Discovery of the possibility of albumenoids (plasteins) fusion involving enzymes

Demonstration of antienzymes (antipepsin and antitrypsin) presence in tissues.

У людському житті немає жодної
хвилини, коли було б дозволено
ставитися до людини легковажно
і безтурботно.
Д.Писарєв

Василь Степанович ДЕРКАЧ

VASYL STEPANOVITCH DERKATCH

🇺🇦 (1894–1975) — мікробіолог та імунолог. Член-кореспондент Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч науки УРСР.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1917, нині Харківський національний медичний університет). З 1918 працював у Харківському університеті. Завідувач кафедри мікробіології 2-го Харківського медичного інституту (1932–1941) та Харківського медичного інституту (1944–1971).

В.С. Деркач одним з перших у СРСР почав розробляти проблему бактеріофагії. Запропонував новий метод вакцинації проти черевного тифу, створив оригінальні антибіотичні препарати. Експерт Всесвітньої організації охорони здоров'я з антибіотиків.

Новий метод вакцинації проти черевного тифу.

Створення антибіотичних препаратів «Саназин» та «Неоцид».

🇬🇧 (1894–1975), microbiologist, immunologist, Associate Member of Academy of Medical Sciences of the USSR, Honored Scientist of the Soviet Socialist Republic of Ukraine (1943).

He graduated from the medical faculty of Kharkiv University in 1917 (now Kharkiv National Medical University). From 1918 he worked at Kharkiv University. He held the post of the head of the department of microbiology in the 2nd Kharkiv Medical Institute (1932–1941) and in Kharkiv Medical Institute (1944–1971).

V.S. Derkach was one of the first in the USSR who started developing the subject of bacteriophagia. He initiated a new method of typhoid fever vaccination, developed original antibiotic medication. He was an expert on antibiotics for World Health Organization.

New method of typhoid fever vaccination
Development of antibiotic medications
Sanasin and Neocid.

Хто був хорошим громадянином
своєї доби, той має найбільші під-
стави бути сучасником усіх епох
майбутнього.
І. Гете

**Юстин Юліанович
ДЖАНЕЛІДЗЕ**

**YUSTIN YULIANOVITCH
DZHANELIDZE**

🇺🇦 (1883–1950) — хірург-клініцист. Герой Соціалістичної Праці, дійсний член Академії медичних наук СРСР, лауреат Державної премії СРСР (1948).

Закінчив Женевський університет (1909). Завідувач кафедри госпітальної хірургії 1-го Ленінградського медичного інституту (1927). За його ініціативи у 1932 в Ленінграді заснований науково-дослідний інститут швидкої допомоги, яким він керував до 1950. Головний хірург Військово-Морського флоту СРСР (1939–1950). Начальник кафедри госпітальної хірургії Військово-морської медичної академії (1934).

Наукові розробки Ю.Ю.Джанелідзе врятували життя тисячам бійців. Першим у світі він зашив рану аорти (1913), розробив ряд нових операцій, що увійшли у літературу під його ім'ям.

Ампутація Джанелідзе.

Розріз Джанелідзе.

Вправлення вивиху Джанелідзе.

Санкт-Петербурзький інститут невідкладної допомоги імені Ю.Ю. Джанелідзе.

🇬🇧 (1883–1950), clinical surgeon, Hero of Socialist Labor, Academician of the Academy of Medical Sciences of the USSR, laureate of the State Prize of the USSR (1948).

He graduated from the Geneva University in 1909. Dzhanelidze Yu. Yu. held the post of the head of the department of inpatient surgery in the 1st Leningrad Medical Institute (1927). In 1932 Science and Research Institute of Emergency Medicine was established in Leningrad on his own initiative. He was at the head of it until 1950. He occupied the post of the surgeon-in-chief of the Naval Forces of the USSR (1939–1950) and the head of the department of inpatient surgery of Naval Medical Academy. (1934).

Dzhanelidze's pilot projects saved lives of thousands of soldiers. He was the first in the world to stitch up the aorta wound (1913). He developed a series of new surgery that were enrolled under his name.

Dzhanelidze's amputation

Dzhanelidze's incision

Dzhanelidze's embol

St. Petersburg Science and Research Institute of Emergency Medicine named after Yu. Yu. Dzhanelidze.

Коли твориш добро, сам відчуваєш
якесь радісне задоволення і законну
гордість, супутню чистій совісті.
М. Монтень

Євген Григорович ДУБЕНКО

EVHEN HRYHOROVYCH DUBENKO

🇺🇦 (нар. у 1929) — лікар-невропатолог. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1993), заслужений діяч науки УРСР (1985).

Закінчив Харківський медичний інститут (1954, нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри ХМУ, ХДМУ (1971–2002). Від 2005 — професор неврології кафедри загальної практики — сімейної медицини.

Є.Г. Дубенком розроблені принципи ранньої судинної діагностики, патології мозку, первинної та вторинної профілактики порушень мозкового кровообігу, створені напрямки вивчення епідеміології судинних захворювань, механізмів розвитку епілепсії, вивчення головного болю, розроблені перспективні напрямки соматоневрології.

Симптоми: стопно-розгинальна синкінезія Дубенка, пальпетро-лінгвальна синкінезія Дубенка, лінгво-мандибулярна синкінезія Дубенка.

🇬🇧 (born in 1929), neuropathologist. Laureate of the State prize of Ukraine in the field of science and technology (1993), Honored scientist of the Ukrainian SSR.

Graduated from Kharkiv medical institute (1954, nowadays Kharkiv National Medical University). Head of the department of nervous diseases of KMI, KSMU (1971–2002). From 2005 he was professor of neurology of the department of general practice — family medicine.

E.H. Dubenko developed principles of preliminary vascular diagnosis, pathology of the brain, primary and secondary prevention of cerebral circulation disorders, created areas of focus for investigation of epidemiology of vascular diseases, mechanisms of epilepsy development, headache, worked out prospects of somatoneurology.

Symptoms: Dubenko foot-extension synkinesia, Dubenko palpebrolingual synkinesia, Dubenko linguomandibular synkinesia.

Знання – не інертний, пасивний
відвідувач, який приходить до нас,
хочемо ми цього чи ні; його треба
шукати раніше, ніж воно буде
нашим; воно — результат великої
роботи й тому — великої жертви.
Г. Бокль

Віктор Михайлович ЖДАНОВ

VIKTOR MYKHAYLOVYCH
ZHDANOV

🇺🇦 (1914–1987) — вірусолог, епідеміолог. Дійсний член Академії медичних наук СРСР, лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1981).

Закінчив Харківський медичний інститут (1936 — нині Харківський національний медичний університет). Директор Харківського інституту епідеміології та мікробіології ім. І.І. Мечникова (1947 — 1950). Начальник Головного санітарно-епідеміологічного управління Міністерства охорони здоров'я СРСР, заступник міністра охорони здоров'я СРСР (1951–1955). Очолював Інститут вірусології АМН СРСР (1961–1987). Почесний член академій наук і наукових товариств 8 країн світу.

Розробив науково обгрунтовану програму ліквідації віспи у світі, яку запропонував на Асамблеї Всесвітньої організації охорони здоров'я. Одним з перших радянських учених звернув увагу суспільства на проблему СНІДу.

Пріоритетні дослідження молекулярної біології вірусів.

Розроблення програми ліквідації віспи в усьому світі.

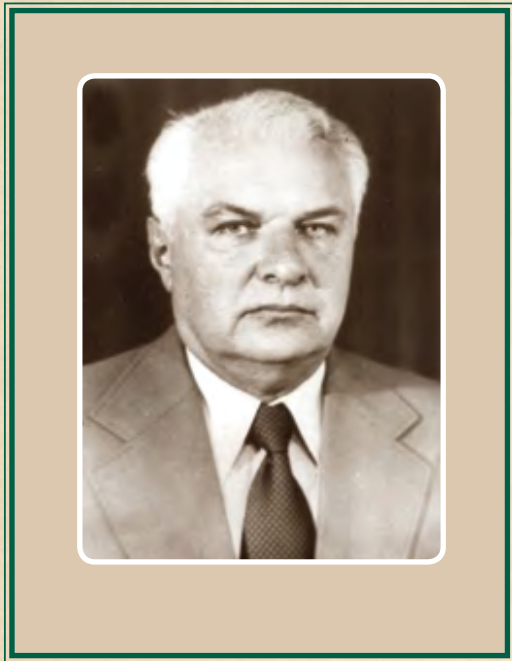
🇬🇧 (1914–1987), virologist, epidemiologist. Active member of the Academy of medical sciences of the USSR, Council of ministers of the USSR prize laureate (1981).

Graduated from Kharkiv Medical Institute (1936, nowadays Kharkiv National Medical University). Director of I.I. Mechnikov Institute of epidemiology and microbiology in Kharkiv (1947–1950). Director of the Main sanitary-epidemiology administration of the Ministry of health of the USSR, deputy minister of health of the USSR (1951–1955). Headed the Institute of virology of the Academy of medical sciences of the USSR (1961–1987). Honorary member of the Academy of sciences and scientific associations of eight countries of the world.

Worked out scientifically based program of smallpox eradication in the world, offered by him at the Assembly of the World Health Organization. One of the first Soviet scientists who paid attention of the society to the problem of AIDS.

Priority investigations of molecular biology of viruses.

Development of program of smallpox eradication in the world.

Володіти собою настільки, щоб
поважати інших, як самого себе,
і чинити з ними так, як ми бажа-
ємо, щоб з нами чинили, — ось
що можна назвати людинолюб-
ством.
Конфуцій

**Борис Якимович
ЗАДОРОЖНИЙ**

**BORYS YAKYMOVYCH
ZADOROZHNY**

🇺🇦 (1923–1993) — дерматовенеролог, По-
чесний ректор Познанської медичної ака-
демії (1969, Польща).

Закінчив Харківський медичний інсти-
тут (1951, нині Харківський національний
медичний університет). Директор Укра-
їнського науково-дослідного інституту
дерматології та венерології (1956), ректор
Харківського медичного інституту (1959–
1975). Завідувач кафедри дерматології
та венерології ХМІ (1966–1993).

Науковим напрямком його робіт є до-
слідження впливу іонізуючої радіації
на шкіру тварин і людини, вивчення па-
тогенезу й терапії псоріазу. Пріоритетом
його в дерматології стало вивчення реак-
ції шкіри на низькотемпературні впливи.

Б.Я. Задорожний багато зробив для під-
вищення престижу Харківського медич-
ного інституту. В інституті була створена
Центральна науково-дослідна лаборато-
рія (1961) і проблемні лабораторії: вірусоло-
гічна й кардіологічна.

**Перше застосування методу електро-
нного парамагнітного резонансу при лі-
кування псоріазу.**

🇬🇧 (1923–1993), dermatovenerologist. Hon-
orary rector of Poznan medical academy
(1969).

Graduated from Kharkiv medical institute
(1951, nowadays Kharkiv National Medical
University). Director of the Ukrainian re-
search institute of dermatology and venere-
ology (1956), rector of Kharkiv medical insti-
tute (1959–1975), Head of the dermatology
and venereology department of KMI (1966–
1993).

The prospect of his works is investigation
of the effect of ionizing radiation on the skin
of animals and human being, study of the
pathogenesis and therapy of psoriasis. His
priority in dermatology was study of the re-
sponse of the skin to low-temperature ef-
fects.

B.Y.Zadorozhny made a lot to enhance the
prestige of Kharkiv medical institute. The
Central research laboratory (1961) and prob-
lem laboratories (viral and cardiological)
were founded at the institute.

**The first application of the method of elec-
tronic paramagnetic resonance in treatment
of psoriasis.**

Життя і славне ім'я, як добре
зерно з гілками, як джерело з по-
токами, як сонце з променями, —
невіддільні, а марнославство,
як трава, на даху зростаюча, без
користі всихаюча.
Г.Сковорода

**Володимир Терентійович
ЗАЙЦЕВ**

**VOLODYMYR TEREITYOVYCH
ZAYTSEV**

🇺🇦 (1930–1999) — хірург-клініцист. За-
служений діяч науки УРСР (1983), лауреат
Державної премії України в галузі науки
і техніки (1990).

Закінчив з відзнакою Харківський ме-
дичний інститут (1954, нині Харківський
національний медичний університет).

Завідувач кафедри госпітальної хі-
рургії ХМІ (1970–1999). Одночасно від
1974 — директор Харківського НДІ загаль-
ної й невідкладної хірургії (нині Інститут
загальної і невідкладної хірургії НАМН
України).

Провідне місце в наукових розроб-
ках В.Т. Зайцева посідали питання невід-
кладної хірургії: гостра патологія органів
черевної порожнини, хірургія виразкової
хвороби шлунка й дванадцятипалої киш-
ки. Він довів необхідність індивідуально-
го підходу до вибору методу оператив-
ного втручання у хворих з виразковою
хворобою.

**Розробив нові органозберігаючі ме-
тоди хірургічного лікування кровотеч-
них виразок шлунка й дванадцятипалої
кишки.**

**Гастроектомія за Зайцевим В.Т.-
Донцом М.П.**

🇬🇧 (1930–1999), surgeon-clinician. Laure-
ate of the State prize of Ukraine in the field
of science and technology (1990), Honored
scientist of the Ukrainian SSR (1983).

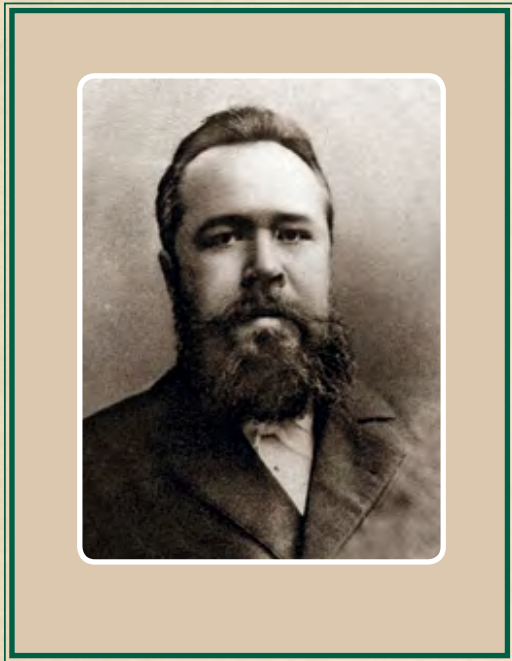
Graduated from Kharkiv medical institute
with distinction (1954, nowadays Kharkiv
National Medical University).

Head of the hospital surgery depart-
ment of KMI (1970–1999). At that time from
1974 he was the head of Kharkiv research
institute of general and emergency sur-
gery (nowadays the Institute of general and
emergency surgery of the National academy
of medical sciences of Ukraine).

Questions of emergency surgery were
of key importance in scientific research
of V.T. Zaytsev: acute pathology of the or-
gans of abdominal cavity, surgery of ulcera-
tive disease of the stomach and duodenum.
He proved necessity of individual approach
to the choice of method of surgery in pa-
tients with ulcerative disease.

**Elaboration of new conservative methods
of surgery in bleeding gastric and duodenal
ulcers.**

Zaytsev V.T. — Donets M.P. gastrectomy.

Мета тільки тоді може бути досягнута, коли вже заздалегідь сам засіб наскрізь пройнятий власною природою мети.
Ф. Лассаль

**Іван Федорович
ЗЕЛЕНЄВ**

**IVAN FEDOROVYCH
ZELENEV**

🇺🇦 (1860–1918) — дерматовенеролог.

Закінчив Військово-медичну академію у Петербурзі (1886). Працював ординатором у дерматологічній клініці проф. М.І. Стуковенкова у Києві (1888–1891), асистентом у дерматологічній клініці Військово-медичної академії (1891–1893).

Від 1897 І.Ф. Зеленеv — професор кафедри шкірних та венеричних хвороб Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет), яку очолював до 1911.

Ним організовані кабінети мікрохімії, хімічних і бактеріологічних аналізів, він поклав початок музею воскових зліпків.

У 1900 заснував перше провінціальне товариство «Харьковское дерматологическое общество» і став його головою.

Засновник першого в Росії спеціального журналу «Русский журнал кожных и венерических болезней».

🇬🇧 (1860–1918), dermatovenerologist.

Graduated from the Military medical academy in Petersburg (1886). Worked as a resident at M.I. Stukovenkov dermatological clinic in Kyiv (1888–1891), assistant at the dermatological clinic of the Military medical academy (1891–1893).

From 1897 I.F. Zelenev was professor of the department of dermal and venereal diseases at Kharkiv university (nowadays Kharkiv National Medical University), which he headed till 1911.

He organized laboratories of microchemistry, chemical and bacteriological assays, founded museum of wax impressions.

Founder of the first special journal in Russia «Russian journal of dermal and venereal diseases».

Розумним чином можна стави-
ти за свій інтерес лише те, чого
можеш досягти своєю власною
діяльністю.
Г. Гегель

Федір Іванович ІНОЗЕМЦЕВ

FEDIR IVANOVYCH INOZEMTSEV

🇺🇦 (1802–1869) — лікар, педагог, громад-
ський діяч.

Закінчив медичний факультет Харків-
ського університету (1828, нині Харків-
ський національний медичний універ-
ситет). Від 1835 — професор, практичний
хірург Московського університету.

За пропозицією Ф.І. Іноземцева, Мос-
ковська медико-хірургічна академії була
об'єднана з медичним факультетом уні-
верситету. Поставив питання про органі-
зацію факультетських і госпітальних клі-
нік.

***Проведення першої в Росії хірургічної
операції з повним знеболюванням.***

***Заснування «Московской медицинской
газеты» і Товариства російських лікарів.***

Краплі Іноземцева.

🇬🇧 (1802–1869), physician, pedagogue,
public figure.

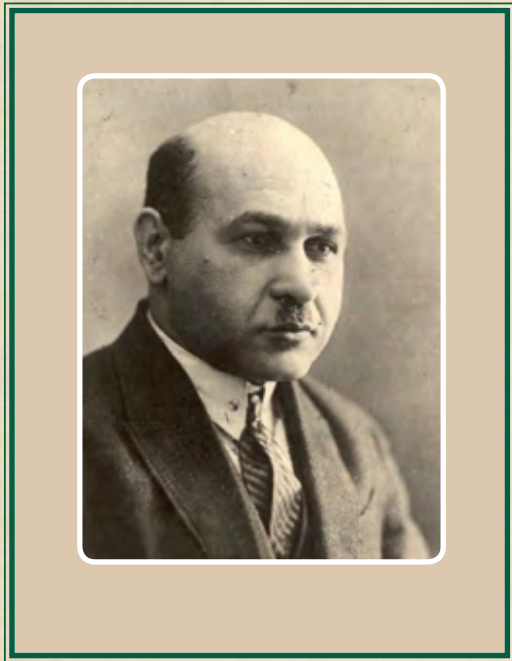
He graduated from the medical facul-
ty of Kharkiv university (1828, nowadays
Kharkiv National Medical University). From
1835 he was professor, practicing surgeon
of Moscow university.

At the suggestion of F.I. Inozemtsev Mos-
cow medico-surgical academy was united
with the medical faculty of the university.
Raised a question about organization of fac-
ulty and hospital clinics.

***Performance of the first surgical opera-
tion in Russia with total anesthesia.***

***Foundation of «Moscow medical newspa-
per» and the Association of Russian physi-
cians.***

Inozemtsev drops.

Оскільки і за важливістю, і за часом здоров'я передуює хворобі, ми в першу чергу повинні думати про те, як зберегти здоров'я, і вже потім, як краще лікувати хворобу.
Гален

Езро Мойсейович КАГАН

EZRO MOYSEYOVYCH KAGAN

🇺🇦 (1887–1948) — гігієніст. Заслужений професор УРСР (1934).

Закінчив медичний факультет Юр'ївського (до 1914 Дерптський, нині Тартуський в Естонії) університету (1916), працював лікарем в Орловській губернії.

Головний лікар робітничої поліклініки у Харкові (1920–1923). У 1923 затверджений професором ХМІ, де заснував першу в СРСР кафедру гігієни праці, якою керував до 1938. Одночасно керівник кафедри професійних хвороб і гігієни праці в Українському інституті удосконалення лікарів (1927–1932), директор Українського центрального інституту робітничої медицини у Харкові (1923–1931).

У 1931–1938 — заступник директора з наукової частини інституту робітничої медицини, з 1929 — Український інститут патології та гігієни праці (нині Харківський інститут гігієни праці та професійних захворювань).

Засновник першої в СРСР кафедри гігієни праці у Харківському медичному інституті.

🇬🇧 (1887–1948), hygienist. Honored professor of the Ukrainian SSR (1934).

Graduated from the medical faculty of Yuryiv (before 1914 Derpt, nowadays Tartu in Estonia) university (1916), worked as a doctor in Orel governorate.

Head doctor of the occupational polyclinic in Kharkiv (1920–1923). In 1923 he was approved as a professor of KMI, where he founded the first department of occupational hygiene in the USSR, headed by him till 1938. Director of the Ukrainian central institute of occupational medicine in Kharkiv (1923–1931). E.M. Kagan played a prominent part in the foundation and establishment of social and occupational hygiene.

In 1931–1938 he was deputy director for science at the Institute of occupational medicine, from 1929 it was the Ukrainian institute of pathology and occupational hygiene (nowadays Kharkiv institute of occupational hygiene and diseases).

Founder of the first department of occupational hygiene at Kharkiv medical institute in the USSR.

Людина створена для дії. Не діяти та не існувати для людини одне й те саме.
Ф.Вольтер

**Микола Андрійович
КАСЬЯН**

**MYKOLA ANDRIYOVYCH
KASYAN**

🇺🇦 (1937–2009) — лікар-остеопат. Народний лікар СРСР (1990), Заслужений лікар України (1988).

Закінчив Харківський медичний інститут (1960, нині Харківський національний медичний університет).

М.А. Касьян науково обґрунтував методи мануальної терапії. Автор першої в СРСР монографії «Мануальная терапия при остеохондрозе позвоночника» і перших методичних рекомендацій з мануальної терапії. У 2005 в м. Кобеляках за його ініціативи відкрився Центр мануальної терапії, яким він керував до кінця життя.

Почесний академік Української медичної стоматологічної академії (1995), Санкт-Петербурзької медичної академії (1996), почесний доктор медицини Італії (1995).

Методика лікування дегенеративно-дистрофічних захворювань хребта за М.А. Касьяном.

Ім'я М.А. Касьяна включене до Книги рекордів Гіннеса.

🇬🇧 (1937–2009), osteopathologist. People's physician of the USSR (1990). Honored physician of Ukraine (1988).

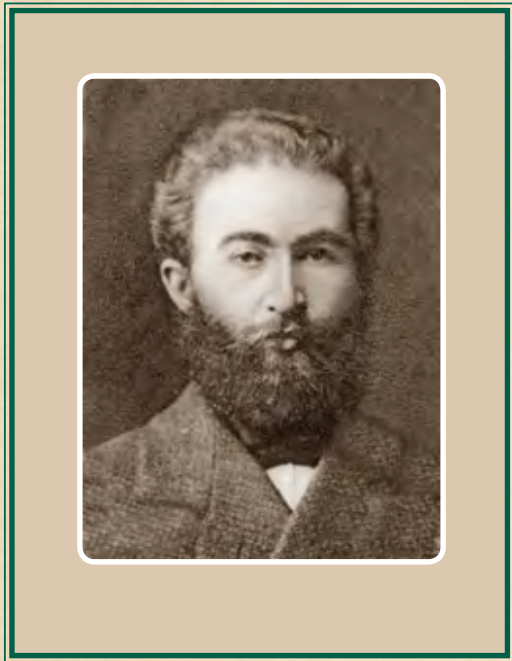
Graduated from Kharkiv medical institute (1960, nowadays Kharkiv National Medical University).

M.A. Kasyan scientifically proved methods of manual therapy. Author of the first monograph in the USSR «Manual therapy in osteochondrosis of the spine» and the first methodological recommendations for manual therapy. In 2005 upon his initiative the Center of manual therapy was opened in Kobelyaky, headed by him till the end of his life.

Honorary academician of the Ukrainian medical dental academy (1995), Saint-Petersburg medical academy (1996), Honorary doctor of medicine of Italy (1995).

M.A. Kasyan method of treatment of degenerative-dystrophic diseases of the spine.

The name of M.A. Kasyan was included in the Guinness book of world records.

Істинне знання полягає не в ознайомленні з фактами, що робить людину лише педантом, а у використанні фактів, що робить її філософом.
Г. Бокль

Микола Феофанович КАЩЕНКО

MYKHOLA FEOFANOVYCH KASHCHENKO

🇺🇦 (1853–1935) — гістолог, зоолог, анатом. Дійсний член Всеукраїнської академії наук.

Навчався на медичному факультеті Московського університету (1875), закінчив медичний факультет Харківського університету (1880, нині Харківський національний медичний університет).

Професор зоології та порівняльної анатомії Томського університету (1888), ректор цього університету (1889). Організатор і директор Зоологічного музею Академії наук УРСР (1919–1926). Директор Акліматизаційного саду АН УРСР. Від 1927 займався селекцією лікарських, технічних та плодових рослин.

М.Ф. Кащенко — піонер мікроскопічного дослідження в патологічній ембріології (1883). Він удосконалив оригінальну методику графічної реконструкції малих мікроскопічних об'єктів.

Клітини Кащенко-Гофбауера.

🇬🇧 (1853–1935), histologist, zoologist, anatomist. Full member of the Ukrainian Academy of Sciences.

Studied at the Faculty of Medicine of Moscow University (1875), graduated from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1880, at present Kharkiv National Medical University).

Professor of Zoology and Comparative Anatomy of Tomsk University (1888), Rector of this University (1889). Coordinator and Director (1919–1926) of the Zoological Museum of the Academy of Sciences of Ukrainian SSR. Director of the acclimatization garden of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR. From 1927 was engaged in the selection of medical, technical and fruit plants.

M.F. Kashchenko was a pioneer in the pathologic microscopic embryology (1883). Improved the original method of graphic reconstruction of small microscopic objects.

Kashchenko-Hofbauer cells.

...Істинна велич душі, яка дає людині право поважати себе, найбільше полягає в усвідомленні : немає нічого іншого, що їй належало б по праву більше, ніж розпорядження своїми власними бажаннями.

Р. Декарт

Павло Іванович КОВАЛЕВСЬКИЙ

PAVLO IVANOVICH KOVALEVSKY

🇺🇦 (1849–1923) — психоневролог.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1874, нині Харківський національний медичний університет). Доцент кафедри спеціальної патології й терапії (1877). Протягом 15 років був співредактором європейського психіатричного журналу (Німеччина). Ректор Варшавського університету (1894). З 1896 вів курс судової психіатрії в університеті в Петербурзі. У 1920-х роках працював у психіатричному відділенні Миколаївського військового шпиталю. Розвинув оригінальну концепцію харчування у роботі кожного органу, у тому числі центральної нервової системи. Одним із перших став застосовувати історичний аналіз для розвитку практичної психіатрії.

Засновник і редактор журналу «Архив психиатрии, неврологии и судебной психопатологии».

🇬🇧 (1849–1923), psychoneurologist.

Graduated with distinction from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1874, at present Kharkiv National Medical University). Associate professor of the department of special pathology and therapy (1877). For 15 years he was co-editor of the European Journal of Psychiatry (Germany). Rector of the University of Warsaw (1894). Since 1896 taught Forensic Psychiatry at the University of St. Petersburg. In 1920 he worked at the psychiatric department of the Nikolayev military hospital.

He developed an original concept of the role of nutrition in the work of each organ, including central nervous system. He was one of the first who applied historical analysis for development of practical psychiatry.

Founder and editor of the journal "Archive of psychiatry, neurology and forensic psychopathology".

Почуття гуманності ображається,
коли люди не поважають в інших
людську гідність, і ще більше
ображається і страждає, коли
людина в собі не поважає власну
гідність.
В. Бєлінський

**Віктор Мойсейович
КОГАН-ЯСНИЙ**

**VICTOR MOYSEYOVYCH
KOGAN-YASNIY**

🇺🇦 (1889–1959) — лікар-терапевт. Заслужений діяч науки УРСР (1941).

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1913, нині Харківський національний медичний університет). Від 1918 до 1955 працював у Харківському медичному інституті, де завідував різними кафедрами терапевтичного профілю. Одночасно з 1930 — завідувач клініко-експериментальним сектором Українського інституту експериментальної ендокринології.

Основні напрямки наукової діяльності — метаболізм, гомеостаз, їх порушення й регуляція, цукровий діабет, артеріальна гіпертонія. Запропонував класифікацію гіпертоній. У 1919 брав участь у створенні Українського органотерапевтичного інституту. Організував у Харкові студентські лікарню й поліклініку (1921), перший в Україні дієтичний диспансер (1925). У 1931 за його участю створено Український інститут харчування.

Одержання першого в Радянському Союзі інсуліну.

Організація першої в СРСР ендокринологічної клініки (1926).

🇬🇧 (1889–1959), physician. Merited Science Worker of the Ukrainian SSR (1941).

Graduated from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1913, at present Kharkiv National Medical University). From 1918 to 1955 he worked at Kharkov Medical Institute, where he was the head of various therapeutic departments. At the same time from 1930 he was the head of clinical-experimental sector of the Ukrainian Institute of Experimental Endocrinology.

The main scientific activities are metabolism, homeostasis, their regulation and disturbances, diabetes mellitus, arterial hypertension. Proposed the classification of hypertension. In 1919 he helped to create the Ukrainian histotherapeutical Institute (at present the Institute of endocrine pathology by V.Y. Danilevsky). Organized student's hospital and polyclinic in Kharkiv (1921), the first dietary clinic in Ukraine (1925). In 1931 the Ukrainian Institute of Nutrition was established with his help.

Production of the first insulin in the Soviet Union.

The organization of the first endocrinology clinic in the USSR (1926).

Суспільство визнає і поважає тільки ті достоїнства, які доведені в справах... Хто хоче точно знати, чого він вартий, може дізнатися про це тільки від народу і, отже, повинен віддати себе на його суд.
К. Гельвецій

**Василь Павлович
КОМІСАРЕНКО**

**VASIL PAVLOVICH
KOMISARENKO**

🇺🇦 (1907–1993) — патофізіолог, ендокринолог. Дісний член Академії наук УРСР, заслужений діяч науки і техніки України (1960).

Закінчив Харківський медичний інститут (1932) (нині Харківський національний медичний університет). Директор Всеукраїнського інституту ендокринології та органотерапії в Харкові (1937–1939). Під його керівництвом в інституті було налагоджено виробництво вітчизняного інсуліну. Заступник наркома охорони здоров'я УРСР (1940). Професор кафедри патофізіології Київського інституту удосконалення лікарів, завідувач кафедри патофізіології Київського медичного інституту.

Директор Інституту ендокринології та обміну речовин у Києві, де поєднав експериментальні та клінічні відділи у функціональному взаємозв'язку (1965–1986).

Головний ендокринолог Міністерства охорони здоров'я УРСР.

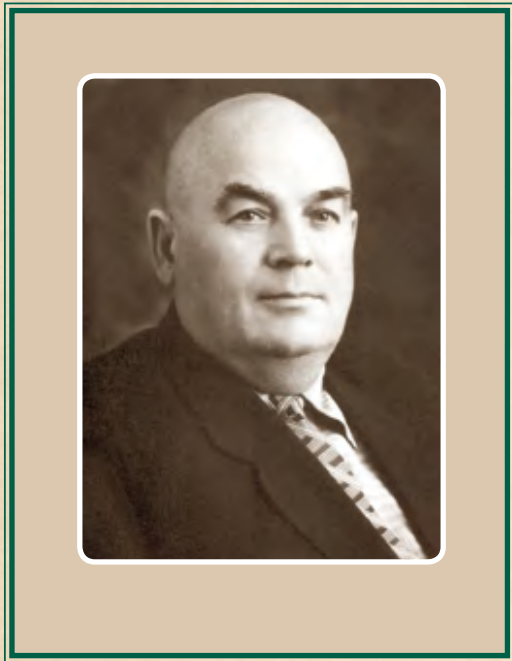
Організація Науково-дослідного інституту ендокринології та обміну речовин у Києві, що зараз носить ім'я В.П. Комисаренка.

🇬🇧 (1907–1993), pathophysiological, endocrinologist. Full member of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Honored Scientist of Ukraine (1960).

Graduated from Kharkiv Medical Institute (1932, at present Kharkiv National Medical University). Director of Ukrainian Institute of Endocrinology and histotherapy in Kharkiv (1937–1939). Under his leadership national production of insulin has been established at the Institute. Vice Commissar of Health of the Ukrainian SSR (1940). Professor of Pathophysiology department of Kyiv Medical Institute for Postgraduate Education, head of pathophysiology department of Kyiv Medical Institute. Director of the Institute of Endocrinology and Metabolism in Kyiv, where he combined experimental and clinical departments in a functional relationship (1965–1986).

Chief endocrinologist of the Ministry of Health of the Ukrainian SSR.

Organization of the Research Institute of Endocrinology and Metabolism in Kiev, which now has the name of V.P. Komisarenko.

Щастя збільшується від того,
що ним ділишся з іншими. Не-
мов сам багатієш тим добром,
яке робиш, начебто береш участь
в дарованій тобою радості.
Ж. Ламетрі

Ілларіон Пилипович КОНОНЕНКО

ILLARYON PYLYPOVYCH KONONENKO

🇺🇦 (1900–1972) — лікар-невролог.

Закінчив Психоневрологічний кадро-
вий інститут (1935, нині Харківський на-
ціональний медичний університет). Очо-
лював міський відділ охорони здоров'я
в Полтаві (1935–1936), обласний у Вінниці
(1936–1938). Директор Вінницького (1938)
та Іванівського (1942) медичних інститу-
тів.

І.П.Кононенко — нарком охорони
здоров'я УРСР (1944–1947).

Директор нервової клініки Львівського
медичного інституту (1947). Від 1949 — ди-
ректор Харківського медичного інститу-
ту, на цій посаді працював до 1959. За іні-
ціативою Кононенка, у 1953 у Харківській
обласній клінічній лікарні була відкрита
клініка дитячої неврології.

**За участі І.П. Кононенка з бджоли-
ної отрути було виготовлено препарат
«Мелісін».**

🇬🇧 (1900–1972), neurologist.

He graduated from Psychoneurological
institute (1935, now Kharkiv National Med-
ical University). He was the head of the town
health department in Poltava (1935–1936),
regional health department in Vinnitsa
(1936–1938). Director of Vinnitsa (1938) and
Ivanovo (1942) medical institutes. Commis-
sar of Health of the Ukrainian SSR (1944–
1947). Director of neurology clinic of Lviv
Medical Institute (1947). From 1949 he was
the Director of Kharkiv Medical Institute.

At the initiative of Kononenko the pedi-
atric neurology clinic was opened in Kharkiv
regional hospital in 1953. Under his lead-
ership, the construction of morphological
building of Kharkov Medical Institute was
completed (1957).

**With the participation of I.P. Kononenko
the drug "Melisin" was manufactured from
bee venom.**

Лікар не тільки лікує хворих, а й бере активну участь у роботі різних соціальних організацій, які мають на меті збереження здоров'я, сил, життя та працездатності всього населення на всіх щаблях віку.
В.Я.Данилевський

**Олексій Олександрович
КОРЖ**

**OLEXIY OLEXANDROVICH
KORZH**

🇺🇦 (1924–2010) — ортопед-травматолог. Дійсний член Академії медичних наук СРСР, Національної академії наук та Академії медичних наук України, заслужений діяч науки УРСР (1982), лауреат Державної премії СРСР (1977).

Закінчив Харківський медичний інститут (1951, нині Харківський національний медичний університет). В Українському інституті ортопедії й травматології ім. М.І. Ситенка пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до академіка, директора інституту (1965–1996). Одночасно вів педагогічну роботу на кафедрі ортопедії й травматології Харківського інституту удосконалення лікарів (1965–1996).

О.О.Корж зробив значний внесок у розвиток ортопедії й травматології як автор і керівник ряду її напрямків, зокрема, пересадка кісток і суглобів, експрес-протезування кінцівок після ампутації тощо.

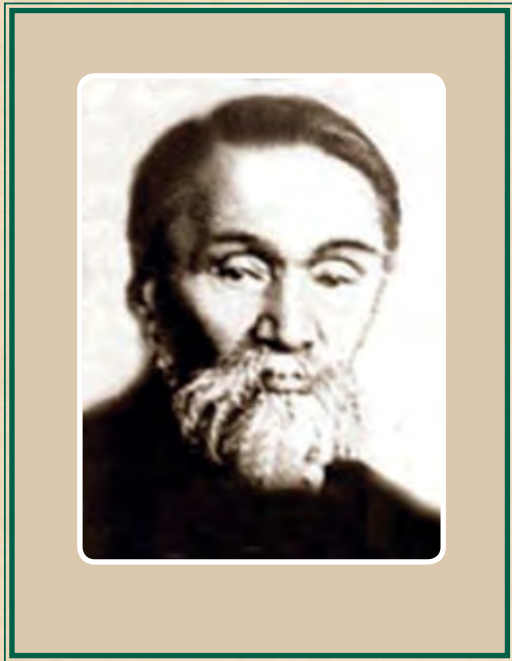
Започаткування вертеб্রології, ортопедичної артрології, ортопедичної онкології як нових напрямків в ортопедії й травматології.

🇬🇧 (1924–2010), orthopedic traumatologist. Full member of the Academy of Medical Sciences of the USSR, National Academy of Sciences and the Academy of Medical Sciences of Ukraine, Honored Scientist of the Ukrainian SSR (1982), laureate of the State Prize of the USSR (1977).

Graduated from Kharkiv Medical Institute (1951, at present Kharkiv National Medical University). In M.I. Sitenko Ukrainian Institute of Orthopedics and Traumatology he moved up through the ranks from a research assistant to an academician, the director of the Institute (1965–1996).

O.O. Korzh has made a significant contribution to development of Orthopedics and Traumatology as an author and manager of a number of its areas, including transplantation of bones and joints, bone tissue regeneration, express prosthesis of limbs after amputation and others.

Foundation of vertebrology, orthopedic arthrology, orthopedic oncology as new trends in orthopedics and traumatology.

Найвище щастя в житті —
це впевненість у тому, що вас
люблять; люблять заради вас са-
мих, точніше сказати — люблять
всупереч вам.
В.Гюго

ОВКСЕНТІЙ ВАСИЛЬОВИЧ КОРЧАК-ЧЕПУРКІВСЬКИЙ

OVKSENTIY VASILYOVICH KORCHAK-CHEPURKIVSKIY

 (1857–1947) — гігієніст, епідеміолог. Дійсний член Всеукраїнської академії наук.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1883, нині Харківський національний медичний університет).

Працював у земстві Полтавської та Херсонської губерній та викладав епідеміологію та медичну статистику у Київському університеті (1908), гігієну у Київському комерційному інституті (1906–1918) та на медичному факультеті Українського університету (1918–1934), згодом Київського медичного інституту.

Один з перших серед медиків дійсний член Всеукраїнської академії наук (1921), О.В. Корчак-Чепурківський організував в академії кафедру народного здоров'я, яку очолював до кінця життя. Вивчав умови праці шахтарів Донбасу. Є автором робіт з історії земської медицини. Склав першу номенклатуру хвороб українською мовою.

Відкриття закону періодичності епідемій дифтерії.

 (1857–1947), hygienist, epidemiologist. Full member of the Ukrainian Academy of Sciences.

Graduated from Faculty of Medicine of Kharkiv University (1883, at present Kharkiv National Medical University).

Worked at the Zemstvo of Poltava and Kherson provinces and taught epidemiology and medical statistics at the University of Kiev (1908), Hygiene at Kiev Commercial Institute (1906–1918) and the Faculty of Medicine of Ukrainian University (1918–1934), later Kiev Medical Institute.

One of the first physicians who became Full Member of Ukrainian Academy of Sciences (1921), O.V. Korchak-Chepurkivskiy organized a department of public health at the Academy, the head of which he was till his death. He studied the working conditions of miners in Donbas. He is the author of works on the history of county medicine. Made the first classification of diseases in Ukrainian language.

Implementation of the law of periodicity of diphtheria epidemics.

Є у світі ще одна величезна сила,
яка рухається паралельно силі
смерті й примусу, яка несе в собі
впевненість, її ім'я — культура.
А. Камю

**Петро Іванович
КРАВЦОВ**

**PETRO IVANOVICH
KRAVTSOV**

🇺🇦 (1856–1928) — лікар, діяч санітарної освіти. Заслужений працівник науки й мистецтва (1927).

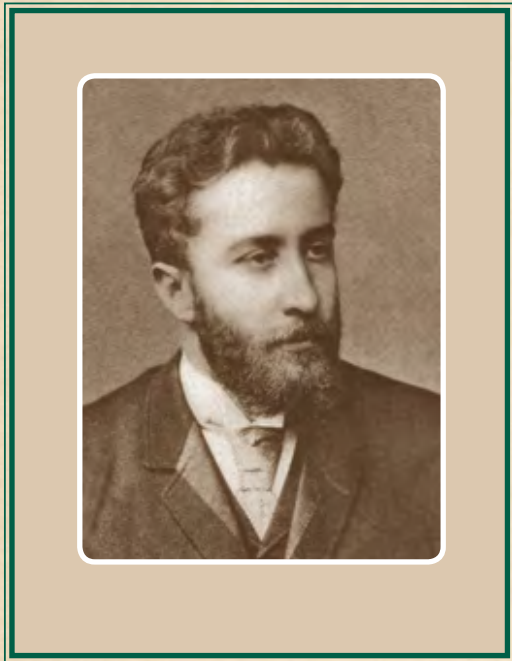
Закінчив медичний факультет Харківського університету (1881, нині Харківський національний медичний університет). Ординатор госпітальної терапевтичної клініки. Згодом — старший лікар Олександрівської лікарні. Після 25 років праці у практичній медицині цілком присвятив себе санітарному просвітництву. Протягом 7 років був земським лікарем-популяризатором гігієнічних знань серед селян Харківської губернії. У цей же час вів педагогічну діяльність та виконував громадську роботу в товариствах грамотності, медичному, Червоному Хресті тощо. Активно працював у відділенні санітарної освіти Харківського відділу охорони здоров'я, у Комітеті освітніх установ Донецької залізниці, у санітарних установах Червоної Армії. Його перу належать підручники з анатомії та фізіології, популярні брошури з біологічних питань, численні статті в просвітницьких журналах.

Провулок Кравцова у Харкові.

🇬🇧 (1856–1928), physician, worker of hygiene education. The Honored Worker of Science and Art (1927).

He graduated from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1881, at present Kharkiv National Medical University). Resident of the University hospital therapeutic clinic, afterwards a senior doctor of Aleksandrovskiy hospital. After 25 years of work in the practical medicine he entirely devoted himself to health education. For 7 years he was a country doctor promoting hygienic knowledge among villagers of Kharkov province. At the same time he was engaged in teaching and social work in the societies of literacy, health, Red Cross and others. Actively worked at the departments of health education of Kharkiv Health Department, at the Committee of educational institutions of Donetsk railroad, in the health institutions of the Red Army. He was the author of textbooks on anatomy and physiology, popular brochures on biological issues, many articles in educational journals.

Kravtsov Lane in Kharkiv.

Залишайся вірним своєму покликанню, борись, іди вперед і дорожи своїм покликанням так само, як і життям.
М.І.Пирогов

Михайло Михайлович КУЗНЕЦОВ

MYKHAILO MYKHAILOVICH KUZNETSOV

🇺🇦 (1863–1913) — хірург-клініцист.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1887, нині Харківський національний медичний університет). Приват-доцент на кафедрі факультетської хірургічної клініки після захисту (1895) докторської дисертації «К учению об асептическом способе оперирования и лечения ран».

Професор кафедри факультетської хірургічної клініки Варшавського університету (1902). Тематика його наукових досліджень — проблеми асептики, діагностики й терапії забрюшинних пухлин, резекції печінки й зупинка кровотечі при ній, лікування аневризм тощо.

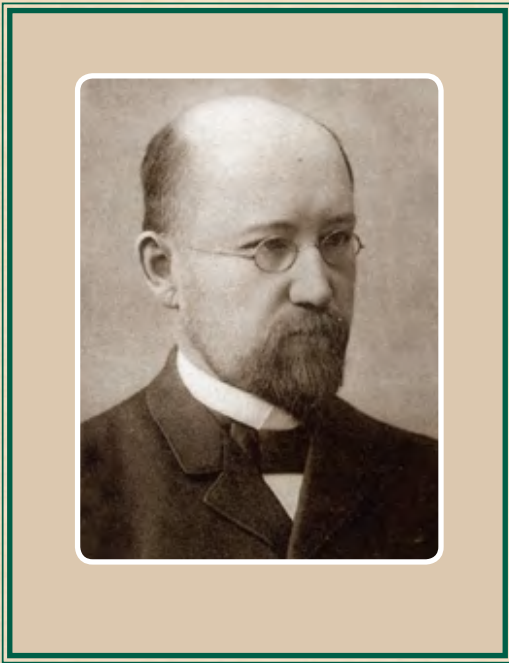
Шов Кузнецова-Пенського (шов печінки для зупинки кровотечі під час резекції).

🇬🇧 (1863–1913), clinical surgeon.

He graduated with distinction from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1887, at present Kharkiv National Medical University). Privat-docent at department of the faculty surgical clinic after defending a doctor thesis "On the theory of aseptic method of operation and treatment of wounds" (1895). Professor of department of the faculty surgical clinic of the University of Warsaw (1902).

The subject of his scientific work was the problems of aseptics, diagnostics and therapy of extraperitoneal tumors, liver resection and stopping of bleeding during it, treatment of aneurysms, etc.

Kuznetsov-Pensky suture (hepatic suture to stop bleeding during resection of liver).

Моральність полягає в здійсненому пізнанні добра, у здійсненому умінні й бажанні творити добро.
І.Песталоцці

Микола Костянтинович КУЛЬЧИЦЬКИЙ

MYKOLA KOSTYANTINOVICH
KULCHITSKY

🇺🇦 (1856–1925) — гістолог, ембріолог. Член-кореспондент Військово-медичної академії в Санкт-Петербурзі.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1879, нині Харківський національний медичний університет).

У Харківському університеті — прозектор, приват-доцент, професор кафедри гістології та ембріології (1882–1889). Міністр народної освіти Росії (1916). У 1920 емігрував до Великої Британії.

Його наукові праці стосуються вивчення центральної нервової системи й нервових закінчень, а також травної системи. Першим виявив і описав ентерохроматинні клітини, що належать до ендокринного апарату травного тракту.

Клітини Кульчицького (ентерохроматинні ендокриноцити шлунка та кишечника, що синтезують серотонін, меланін, речовину P).

Метод Кульчицького.

🇬🇧 (1856–1925), histologist, embryologist. Corresponding Member of the Military Medical Academy in St. Petersburg.

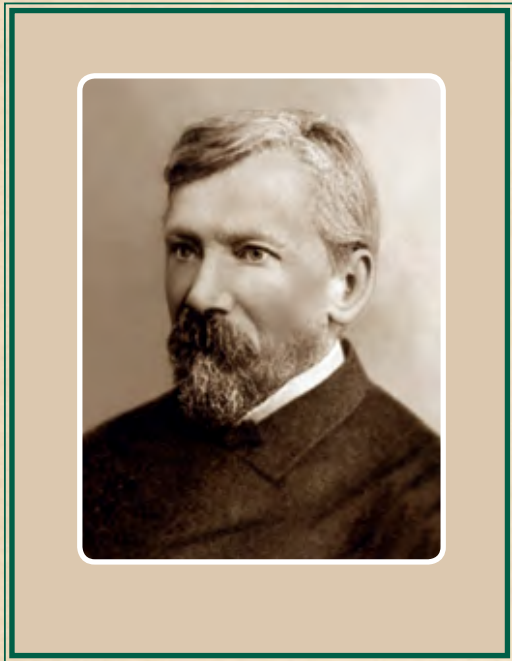
He graduated from the Faculty of Medicine of Kharkiv University (1879, at present Kharkiv National Medical University).

He was a dissector at Kharkov University, privat-docent, professor of the department of Histology and Embryology (1882–1889). Minister of Public Education of Russia (1916). In 1920 he immigrated to the UK.

His scientific works concerned the study of central nervous system and nerve endings, and also digestive system. Was the first who discovered and described enterochromaffin cells belonging to the endocrine system of digestive tract.

Kulchitsky cells (enterochromaffin endocrinocytes of stomach and intestine, which synthesize serotonin, melanin, substance P)

Method by Kulchitsky.

Знання про те, якими речі повинні
бути, характеризує людину розумну;
знання про те, якими є речі насправ-
ді, характеризує людину досвідчену;
знання ж про те, як їх змінити на кра-
ще, характеризує людину геніальну.
Д. Дідро

**Іван Павлович
ЛАЗАРЕВИЧ**

**IVAN PAVLOVYCH
LAZAREVITCH**

🇺🇦 (1829–1902) — видатний акушер-гіне-
колог.

Професор, завідувачий кафедрою аку-
шерства, жіночих та дитячих хвороб ме-
дичного факультету Харківського уні-
верситету (1862–1885, нині Харківський
національний медичний університет). За-
служений професор (1885).

Основна заслуга І.П. Лазаревича: аку-
шерство та гінекологія почали розвивати-
ся на науковій основі, набули фізіологіч-
ного наукового напрямку. Йому належать
експериментальні дослідження з реф-
лєкторного зв'язку матки з центральною
нервовою системою. При клініці ним був
створений Повивальний інститут (1869).

І.П. Лазаревич — відомий винахідник
численних акушерських інструментів
і приладів (28). Почесний член 12 медич-
них товариств і конференцій.

Щипці Лазаревича.

🇬🇧 (1829–1902), famous obstetrician-gyne-
cologist. Distinguished professor (1885).

He was a graduate of Kyiv Universi-
ty (1853). Professor, Head of Department
of Obstetrics, Maternal and Child Diseases
of Kharkiv University (1862–1885, at present
Kharkiv National Medical University).

Ivan P. Lazarevitch started to develop
obstetrics and gynecology having adopt-
ed a scientific approach. He was the author
of experimental research in reflex connec-
tion between the uterus and the central
nervous system. The Institute of Obstetrics
was founded at Obstetrical Clinic (1869).

Ivan P. Lazarevitch was a famous inventor
of numerous instruments and devices (28).
He was the Honorary Member of 12 medical
societies and conferences, including the Soci-
ety of Obstetricians and Histologists of Lon-
don, the Society of Gynecologists of Boston,
Honorary President of Gynecological Section
on the World Congress in Copenhagen.

Lazarevitch's Forceps.

Люди із сильним і благородним характером не змінюють свого настрою залежно від свого благополуччя або своїх нещасть...

Р. Декарт

**Георгій Данилович
ЛЕЩЕНКО**

**GEORGIY DANYLOVYCH
LESHCHENKO**

🇺🇦 (1895–1982) — лікар-невропатолог.

Закінчив медичний факультет Київського університету (1919). Від 1922 в Українському психоневрологічному інституті (Харків) — ординатор, асистент, доцент, професор. Завідувач кафедри нервових хвороб 2-го ХМІ (1936–1941), Киргизького (1941–1944), Харківського (1949–1965) ХМІ.

Г.Д. Лещенко описав нові клінічні синдроми епідемічного енцефаліту, серед яких «тонічна синкінезія повік». Вивчав порушення рухів у неврологічних хворих, описав нові варіанти порушень тонкої моторики, судинну патологію мозку.

Упровадження поняття «соматоневрологія».

Синкінезія Лещенка.

Пріоритет у розвитку вчення про доінсультні форми судинної патології мозку.

🇬🇧 (1895–1982), famous neuropathologist.

He was a graduate of Medical School of Kyiv University (1919). As of 1922 he worked in the Institute of Psychiatry and Neurology of Ukraine (Kharkiv) as a medical resident, assistant, associate professor, professor. The Head of Department of Neurological Disorders of the Second (1936–1941), Kirzhiz (1941–1944) and Kharkiv (1949–1965) Medical Institutes.

G.D. Leshchenko described new clinical syndromes of epidemic encephalitis, including «tonic eyelid synkinesis». He studied the movement disorders in neurological patients, described new variants of disorders of fine motor skills, cerebrovascular pathology.

**Implementation of somatic neurology
Leshchenko's synkinesis**

Priorities in the study of pre-stroke form of cerebrovascular pathology.

Честолюбство людини розумної і порядної полягає в тому, щоб вирізнитися з-поміж інших своїм добрим ім'ям і бути цінованим за свої знання, правдивість і шляхетність — якості, які не можуть бути куплені, а можуть бути набуті тільки тими, у кого ясна голова і добре серце.
Ф. Честерфілд

Володимир Миколайович ЛІСОВИЙ

VLADIMIR NIKOLAYEVICH LESOVOY

 (нар. у 1956) — хірург-уролог. Член-кореспондент Національної академії медичних наук України, заслужений лікар України (1998), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2009).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1979, нині Харківський національний медичний університет).

Від 1996 р. — завідувач кафедри урології ХМІ (нині кафедра урології, нефрології та андрології). Засновник проблемної наукової лабораторії з андрології та репродукції людини.

В.М. Лісовий — активно практикуючий хірург, ним впроваджено методику трансплантації нирки. Є ініціатором створення найпотужнішої в Україні служби замісної терапії хворим на термінальну ниркову недостатність.

Засновник Харківського обласного клінічного центру урології та нефрології імені В.І.Шапвала.

В.М.Лісовий — ректор одного з найстаріших навчальних закладів України — Харківського національного медичного університету.

 (born in 1956), urological surgeon. Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences, Emeritus Doctor of Ukraine (1998), Prize Winner of State Scientific Award of Ukraine (2009).

He graduated Kharkiv Medical Institute with honors (1979, at present Kharkiv National Medical University).

As of 1996 he is the Head of Department of Urology of KhMI (at present Department of Urology, Nephrology and Andrology). The founder of Andrology and Human Reproduction Fundamental Research Laboratory.

Lesovoy V.N. is an actively practicing surgeon; he introduced a method of kidney transplant and at present he successfully performs family transplantation operations. The most powerful replacement therapy service for patients with terminal renal insufficiency was created in Kharkiv region on his initiative and with his active participation.

Foundation of Kharkiv Regional Clinical Center of Urology and Nephrology named after V.I.Shapoval

Lesovoy V.N. holds the position of Rector of Kharkiv National Medical University.

Існує внутрішня мужність — мужність совісті, яка проявляється в чесності, самовідданості, у сміливості робити те, що ми вважаємо правильним наперекір усім людським тлумаченням і судженням. Відмінною рисою такої мужності є велич душі.

С.Смайлс

Дмитро Сергійович ЛОВЛЯ

**DMYTRO SERGHIYOVYCH
LOVLYA**

🇺🇦 (1895–1955) — мікробіолог, організатор вищої медичної освіти.

Закінчив Київський медичний інститут (1925), працював головним лікарем лікарень в Києві та Одесі.

Від 1929 — директор Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет). У 1930 в медінституті організував 3 факультети: лікувально-профілактичний, охорони материнства й дитинства та санітарно-гігієнічний. У 1935 Харківський медичний інститут визнано кращим серед медичних інститутів України. У 1937 Д.С. Ловлю репресовано, покарання відбував на Колімі. У 1940 його реабілітовано. У серпні 1945 Д.С.Ловлю направлено на посаду директора щойно створеного Чернівецького медичного інституту.

Директор Харківського і Чернівецького медичних інститутів.

🇬🇧 (1895–1955), microbiologist, initiator of higher medical education.

He graduated Kyiv Medical Institute (1925); worked as a Head Doctor in hospitals of Kyiv and Odessa. As of 1929 he worked as Director of Kharkiv Medical Institute (at present Kharkiv National Medical University). In 1930 he founded 3 faculties in Medical Institute: General Medicine and Preventive Care, Mother and Child Welfare as well as the Faculty of Sanitation and Hygiene. Under his auspices Kharkiv Medical University took first place among Medical Institutes of Ukraine in 1935. In 1937 D.S.Lovlya was repressed; he served his sentence in Kolyma. In 1940 D.S. Lovlya was vindicated. In August 1945 D.S.Lovlya was appointed as Director of newly founded Chernivtsi Medical Institute.

Director of Kharkiv and Chernivtsi Medical Institutes.

Характер... лікаря может вплину-
ти на хворого сильніше, аніж усі
застосовувані ліки.
Парацельс

**Володимир Іванович
ЛУПАЛЬЦОВ**

**VOLODYMYR IVANOVYCH
LUPALTSOV**

🇺🇦 (нар. у 1939) — хірург –клініцист. Член-кореспондент Національної академії медичних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (1995), лауреат Державної премії України (1985).

Закінчив Харківський медичний інститут (1964, нині Харківський національний медичний університет).

Від 1967 — аспірант Харківського інституту загальної й невідкладної хірургії, де працював під керівництвом О.О. Шалімова. Від 1970 — асистент на кафедрі госпітальної хірургії Харківського медичного інституту, у 1983 очолив кафедру хірургічних хвороб.

В.І. Лупальцов упровадив у клінічну практику сучасні хірургічні втручання. Він є членом Асоціації хірургів ім. М.І. Пирогова та дійсним членом Міжнародної організації «Асоціація хірургів-гепатологів».

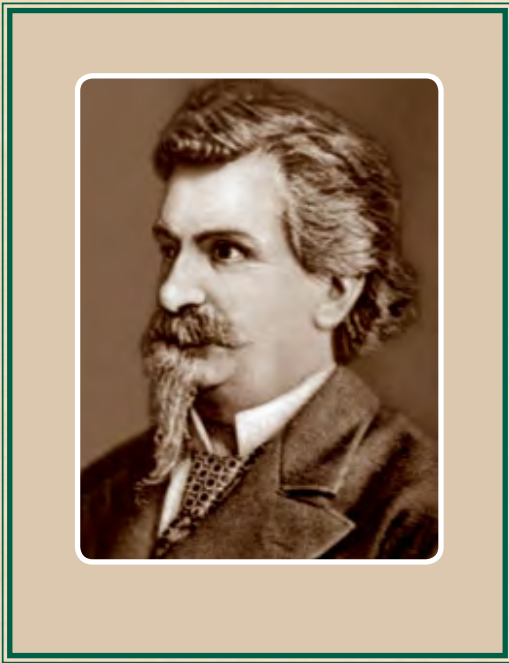
Пріоритетне вивчення проблем гострого панкреатиту та розроблення засобів його лікування.

🇬🇧 (born in 1939), surgical clinician. Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, Honorary Master of Science and Engineering of Ukraine (1995), Recipient of State Award of Ukraine (1985).

He graduated Kharkiv Medical Institute (1964, at present Kharkiv National Medical University). As of 1967 he was a postgraduate student of Kharkiv Institute of General and Emergency Surgery, where he worked under supervision of O.O.Shalimov. As of 1970 he worked in Surgery Department of Kharkiv Medical Institute; in 1983 he held the position of the Head of Surgical Pathology Department.

V.I. Lupaltsov implemented modern surgical interventions in treating acute pancreatitis in clinical practice. He is a Member of Association of Surgeons named after M.I.Pirogov and an incumbent Member of International Organization «Association of Liver Surgeons and Hepatologists».

Top priority study of problems of acute pancreatitis and development of means of its treatment.

Чесність розуму полягає в тому,
щоб не відступати перед правдою.

Мати сміливість шукати, судити
й вирішувати самому. Мати сміли-
вість самостійно мислити.

Р. Роллан

Душан Федорович ЛЯМБЛЬ

DUSAN FEDOROVYCH LAMBL

🇺🇦 (1824–1895) — анатом, патологоана-
том, терапевт.

Закінчив Празький університет (1849),
працював приват-доцентом кафедри па-
тологічної анатомії в Празі.

Від 1860 — професор анатомії на ме-
дичному факультеті Харківського універ-
ситету (нині Харківський національний
медичний університет). Засновник кафе-
дри патологічної анатомії (1867). Пред-
ставник періоду енциклопедизму. У Хар-
кові у різний час виконував обов'язки
викладача на кафедрах нормальної ана-
томії, гістології, патологічної анатомії,
загальної патології й факультетської те-
рапевтичної клініки. Засновник музею
патологічної анатомії.

У 1871 Лямбль — професор факультет-
ської терапевтичної клініки у Варшав-
ському університеті.

**Перший опис паразита *Lamblia*
intestinalis, названого його ім'ям.**

Хвороба лямбліоз.

**Виділення (вперше) колових волокон
циліарного м'яза ока.**

🇬🇧 (1824–1895), anatomist, pathologist, in-
ternist.

He graduated Prague University (1849);
worked as Privat-dozent in Pathologic Ana-
tomy Department of in Prague. In 1860 he be-
came Professor of Anatomy at Medical Fac-
ulty of Kharkiv University (at present Kharkiv
National Medical University). He was the
founder of Pathologic Anatomy Department
(1867). He was a representative of encyclo-
pedism period; in Kharkiv he fulfilled the
duties of the teacher in the Departments
of Systemic Anatomy, Histology, Patholog-
ic Anatomy, General Pathology and Medical
Clinic of the Faculty. The Founder of the Mu-
seum of Pathologic Anatomy.

In 1871 Lambl became Professor of Med-
ical Clinic of the Faculty in the University
of Warsaw.

***The first description of parasite *Lamblia*
intestinalis, which got its name after him.***

Lambliasis

***Detecting (first) circular fibers of ciliary
body of the eye.***

Блаженство пізнання — найвище
людське задоволення, невичерпне
джерело, вода якого навіки втамо-
вує спрагу...
К. Фішер

Любов Трохимівна МАЛАЯ

LYUBOV TROKHYMIVNA MALAYA

🇺🇦 (1919–2003) — лікар-кардіолог. Дійсний член АМН СРСР, Російської АМН, Національної АН України та АМН України, Герой Соціалістичної Праці, Герой України, Заслужений діяч науки УРСР (1968), лауреат Державної премії України (2003).

Закінчила І-й Харківський медичний інститут (1938, нині Харківський національний медичний університет).

Учасник Великої Вітчизняної війни (1941–1945).

Наукова діяльність Л.Т.Малої була присвячена дослідженням найбільш актуальних проблем клінічної кардіології. У 1986 створено єдиний в Україні Науково-дослідний інститут терапії, фундатором і беззмінним директором якого була Л.Т. Малая. Під керівництвом Л.Т. Малої кафедра госпітальної терапії та Інститут терапії брали активну участь у міжнародних багатоцентрових дослідженнях лікарських засобів.

Створення інституту терапії НАМН України, який нині носить ім'я Л.Т.Малої.

Перша в Україні система поетапного лікування хворих на інфаркт міокарда.

🇬🇧 (1919–2003), cardiologist. She was a full member of Academy of Medical Sciences of the USSR, Russian Academy of Medical Sciences, National Academy of Sciences and Academy of Medical Sciences of Ukraine, Hero of Socialist Labour, Hero of Ukraine, Honored Science Worker of Ukrainian SSR (1968), and Laureate of State Prize of Ukraine in Science and Technology (2003).

She graduated from the First Kharkiv Medical Institute (1938, at present Kharkiv National Medical University). She was a participant of the Great Patriotic War (1941–1945).

Scientific work of L.T.Malaya was devoted to research of frontmost problems in clinical cardiology. In 1986 in Ukraine the only Scientific-research Therapy Institute was created, the founder and permanent director was L.T. Malaya. Under the supervision of L.T.Malaya the Department of Hospital Therapy and Therapy Institute took part in international multicenter investigations of medicines.

Establishment of Therapy Institute of National Academy of Medical Sciences of Ukraine which is now named after L.T. Malaya.

The first in Ukraine system of step therapy and myocardial infarction.

Діяльність містить нагороду в самій собі. Діяти, створювати, вступати в боротьбу з обставинами, перемагати їх або відчувати себе переможеним, ось і вся радість.
Е.Золя

**Олександр Микитович
МАРЗЕЄВ**

**OLEXANDR MYKYTOVYCH
MARZEYEV**

🇺🇦 (1883–1956) — гігієніст, епідеміолог. Дійсний член Академії медичних наук СРСР.

Закінчив медичний факультет Московського університету (1911).

Протягом 47 років О.М. Марзеєва працював в Україні, з них 20 років — у Харкові.

За його ініціативи створені Всеукраїнський інститут комунальної гігієни у Харкові (1931), перша в Україні кафедра комунальної гігієни в Харківському медичному інституті (1933), яку він очолював до 1941.

З 1944 по 1956 — директор Українського інституту комунальної гігієни, керівник аналогічної кафедри Київського медичного інституту.

О.М. Марзеєв — один із перших організаторів санітарної служби в Україні.

Ініціатор створення санітарно-епідеміологічних станцій.

Засновник Українського інституту комунальної гігієни (нині Київський інститут гігієни і медичної екології ім. О.М.Марзеєва).

Автор першого у світі підручника з комунальної гігієни.

🇬🇧 (1883–1956), hygienist, epidemiologist. He was a full member of Academy of Medical Sciences of USSR.

He graduated from Medical Faculty of Moscow University (1911).

The work of O.M.Marzeyev during 47 years was performed in Ukraine, among them 20 years in Kharkov.

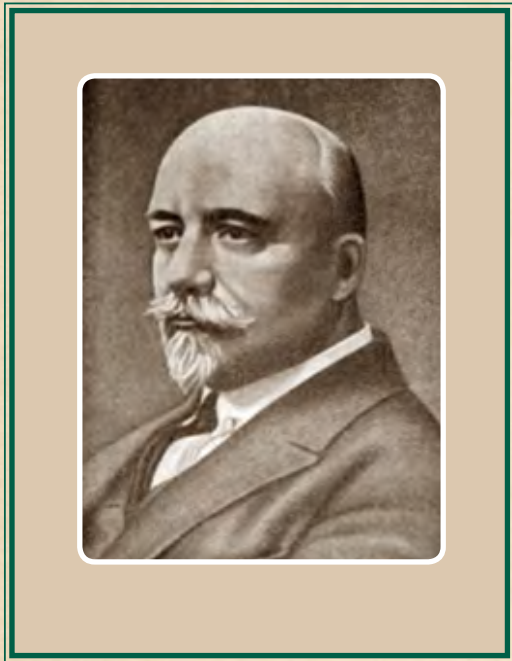
Upon his initiative All-Ukrainian Institute of Communal Hygiene in Kharkiv (1931) and the first in Ukraine Department of Communal Hygiene at Kharkiv Medical Institute (1933) which he was heading till 1941, were established. From 1944 to 1956 he was the director of Ukrainian Institute of Communal Hygiene, leader of similar department at Kyiv Medical Institute.

O.M.Marzeyev was one of the first initiators of sanitary services in Ukraine.

Initiator of establishment of sanitation and epidemiological stations.

Founder of Ukrainian Institute of Communal Hygiene (nowadays Kyiv Institute of Hygiene and Medical Ecology named after O.M.Marzeyev).

Author of the first in the world textbook in communal hygiene.

Лікар ніколи не припиняє вчитися,
кожен хворий, якого він спостері-
гає, повинен бути для лікаря пред-
метом наукового дослідження.
О.О.Остроумов

Олексій Васильович МАРТИНОВ

OLEKSIY VASYLIYOVYCH MARTYNOV

🇺🇦 (1868–1934) — хірург-клініцист.

Закінчив медичний факультет Московського університету (1891).

Від 1904 — професор кафедри хірургічної патології медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет), завідувач хірургічного клінічного відділення Харківського військового госпітала.

У 1910 — професор кафедри і директор госпітальної хірургічної клініки Московського університету. Провідним напрямком наукових досліджень клініки була хірургія жовчних шляхів і щитовидної залози. Ним запропоновано класифікацію базедової хвороби.

Грижосічення Мартинова.

Симптом Мартинова-Ровсига.

Операція Мартинова при геморої.

Микулича-Мартинова резекція зоба.

Операція Жирара-Мартинова.

Операція Мартинова при підковоподібній нирці.

🇬🇧 (1868–1934), clinical surgeon.

He graduated from Medical Faculty of Moscow University (1891). Since 1904 he was professor of Surgical Pathology Department of Medical Faculty of Kharkiv University (at present Kharkiv National Medical University), head of Surgical Clinical Department of Kharkiv Military Hospital. In 1910 he was professor of the department and director of hospital surgical clinic of Moscow University.

The main direction in clinical scientific investigations was surgery of biliary tracts and thyroid gland. He suggested the classification of Graves disease.

Martynov's herniorrhaphy.

Martynov-Rovzing's symptom.

Martynov's surgery on hemorrhoid.

Mykulich-Martynov's bronchocele resection.

Zhyrar-Martynov's surgery.

Martynov's surgery in fused kidney.

Будьте завжди думаючими та чуйними щодо хворого, адже жодна сучасна техніка не здатна замінити розум і серце лікаря.
Б.С.Преображенський

**Олександр Васильович
МЕЛЬНИКОВ**

**OLEXANDR VASYLIOVYCH
MELNIKOV**

🇺🇦 (1889–1958) — хірург-клініцист. Дійсний член Академії медичних наук СРСР.

Закінчив з відзнакою Військово-медичну академію в Петербурзі (1914). Учасник Першої та Другої світових війн.

Від 1923 О.В. Мельников — завідуючий кафедрою оперативної хірургії й топографічної анатомії Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет).

О.В. Мельников — організатор профілактичної й спеціалізованої онкологічної допомоги в Україні. Організував у Харкові перший в Радянському Союзі онкологічний диспансер зі стаціонаром (1928).

Від 1940 О.В. Мельников працював у Воєнно-морській медичній академії, 1-му Ленінградському медичному інституті ім. акад. І.П. Павлова і Військово-медичній академії.

О.В. Мельников виокремив онкологію в спеціальну галузь медицини. Одним із перших став розробляти вчення про передракові захворювання.

Організатор спеціалізованої онкологічної допомоги в Україні.

Основоположник клінічної онкології в Україні.

🇬🇧 (1889–1958), surgical clinician. He was a full member of Academy of Medical Sciences of USSR.

He graduated from military and medical Academy in Saint-Petersburg with distinction. He was a participant of the First and Second World Wars.

Since 1923 O.V. Melnikov was the head of the Operative Surgery and Topographic Anatomy Department of Kharkiv Medical Institute (at present Kharkiv National Medical University).

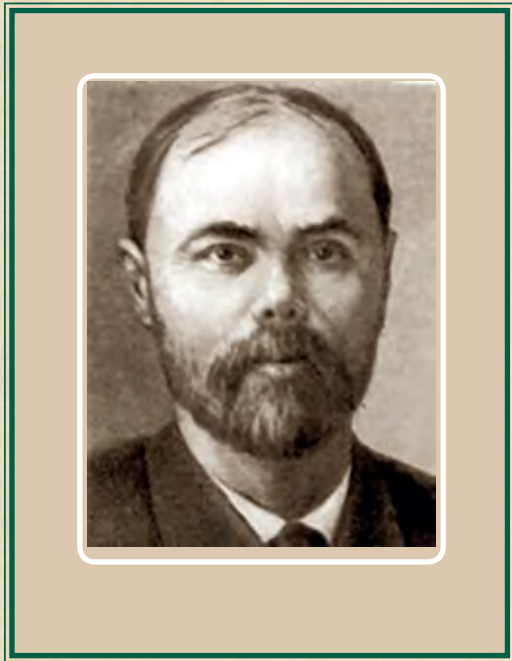
O.V. Melnikov was the initiator of prophylactic and specialized oncologic aid in Ukraine, he established in Kharkiv the first in the Soviet Union oncologic dispensary with the in-patient department (1928).

Since 1940 O.V. Melnikov worked at Naval Medical Academy, first Leningrad Medical Institute named after I.P. Pavlov and Military Medical Academy.

O.V. Melnikov singled out oncology as a specialized branch of medicine. He was one of the first scientists who started developing teachings about precancerous diseases.

Initiator of specialized oncologic aid in Ukraine.

Founder of clinical oncology in Ukraine.

Думка є головна здатність людини; висловлювати її — одна з головних людських потреб, поширювати її — найдорожча її свобода.
П. Буаст

Микола Федотович МЕЛЬНИКОВ-РАЗВЕДЕНКОВ

MYKOLA FEDOTOVYCH
MELNIKOV-RAZVEDENKOV

🇺🇦 (1866–1937) — патологоанатом. Академік Академії наук УРСР.

Закінчив Московський університет (1889), працював там на кафедрі патологічної анатомії.

Від 1902 — завідувач кафедри патологічної анатомії на медичному факультеті Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет). Один з організаторів Кубанського медичного інституту. У 1925 — директор Українського патологоанатомічного інституту, створеного за його ініціативи (1925–1930), з 1934 керував відділом Інституту експериментальної медицини.

Автор нового способу виготовлення анатомічних препаратів зі збереженням прижиттєвого забарвлення.

Організатор Українського патологоанатомічного інституту в Харкові.

🇬🇧 (1866–1937), pathologist. Member of Academy of Sciences of Ukrainian SSR.

He graduated from Moscow University (1889), worked there at the Pathoanatomy Department. Since 1902 he was the head of pathoanatomy at the Medical Faculty of Kharkiv Institute (at present Kharkiv National Medical University). He was one of the initiators of Kuban Medical Institute. In 1925 he was the director of Ukrainian Pathoanatomical Institute (1925–1930), since 1934 he was the head of the department at the Institute of Experimental Medicine.

The author of a new method of anatomical specimen preparation preserving vital staining.

Initiator of Ukrainian Pathoanatomical Institute in Kharkiv.

...лікар повинен бути
освіченим, мати тонкий розум,
великі знання з усіх наук і бути
втіленням порядної людини.
Д.Самойлович

**Іван Йосипович
МЕРКУЛОВ**

**IVAN YOSYPOVYCH
MERKULOV**

🇺🇦 (1897–1981) — офтальмолог. Член-кореспондент Академії медичних наук СРСР.

Закінчив Харківський медичний інститут (1921, нині Харківський національний медичний університет). Асистент, доцент, з 1936 — завідувач кафедри очних хвороб 2-го Харківського медичного інституту. Завідувач кафедри офтальмології Українського інституту удосконалення лікарів (1943–1973). Водночас — директор Українського науково-дослідного інституту офтальмології ім. Л.Л. Гіршмана (1946–1964). Центральне місце в науковій діяльності І.Й. Меркулова посідала нейроофтальмологія. Вивчив і описав офтальмологічну симптоматику при пухлинах і абсцесах головного мозку, при травматичних, інфекційних і судинних захворюваннях центральної нервової системи.

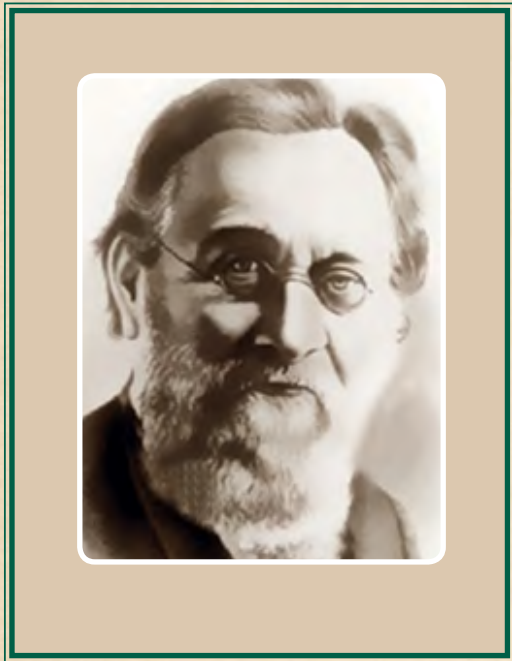
***Симптом Меркулова.
Синдром Меркулова.***

🇬🇧 (1897–1981), ophthalmologist. Corresponding member of Academy of Medical Sciences of USSR.

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1921, at present Kharkiv National Medical University). Assistant, associate professor, since 1936 he was the head of Ophthalmic Diseases Department of the second Kharkiv Medical Institute. He was the head of Ophthalmology Department of Ukrainian institute of Doctors' Improvement (1943–1973). At the same time he was the director of Ukrainian Ophthalmology Research Institute named after L.L.Girshman (1946–1964).

The central place in scientific work of I.Y.Merkulov was occupied with neuroophthalmology. He studied and described ophthalmologic symptoms of tumors and abscesses of the brain, associated with traumatic, infectious and vascular diseases of the central nervous system.

***Merkulov's symptom.
Merkulov's syndrome.***

Любов до науки не споглядальна,
не нерухома, а навпаки, діяльна,
активна. Вона ґрунтується на про-
никненні думки в глиб природи, у її
сокровенні таємниці. Вона несе щастя
не окремій людині, а всьому людству.
Б. Спіноза

Ілля Ілліч МЕЧНИКОВ

ILLYA ILLICH MECHNIKOV

🇺🇦 (1845–1916) — засновник імунології, біолог, ембріолог, мікробіолог, патолог. Лауреат Нобелівської премії, Почесний академік Російської академії наук.

П'ятнадцятирічним гімназис-том І.І. Мечников займався дослідженнями в лабораторії фізіології на медичному факультеті Харківського університету. Закінчив університет у 1864.

Професор зоології в Новоросійському університеті в Одесі (1870–1882). У 1886 І.І. Мечников і М.Ф. Гамалія організували бактеріологічну станцію в Одесі, де було відкрито другий у світі, після паризького, відділ щеплень проти сказу. У 1887 переїхав до Парижа від 1905 — заступник директора цього інституту Пастера.

І.І. Мечников створив нову теорію запалення як активної захисної реакції організму проти патогенних бактерій (1892).

Засновник імунології.

Мечниковська теорія фагоцитозу.

Теорія запалення Мечникова.

Кратер Мечникова на Місяці.

Мис і гора на о. Кунашир.

Селище Мечниково у Куп'янському районі Харківської області.

🇬🇧 (1845–1916), biologist, embryologist, microbiologist and pathologist. Nobel Prize Winner. Emeritus Academician of Russian Academy of Sciences (1902).

Being a pupil of high school I.I. Mechnikov research in physiology laboratory at Medical Faculty of Kharkiv University. He graduated from the university in 1864.

He was zoology professor at Novorossiysk University in Odessa (1870–1882). In 1886 I.I. Mechnikov and M.F. Gamaliya established bacteriologic station in Odessa where the second in the world after Parisian department of vaccination against hydrophobia was established. In 1887 he moved to Paris since 1905 he was a vice director of Pasteur institute.

I.I. Mechnikov developed new inflammation theory as active protective body reaction against pathogenic bacteria (1892).

Mechnikov's phagocytosis theory.

Mechnikov's inflammation theory.

Immunology Founder.

Mechnikov's crater on the moon.

Cape and mountain on the Kunashyr island.

Mechnikovo's village in Kupyansk district of Kharkiv region.

Людина проявляється у своїх
діях, а не думках, якими б шляхет-
ними вони не були.
Т.Карлейль

**Віталій Федорович
МОСКАЛЕНКО**

**VITALIY FEDOROVYCH
MOSKALENKO**

🇺🇦 (нар. у 1949) — терапевт, спеціаліст у галузі соціальної медицини, організації та управління охороною здоров'я. Академік НАМН і НАН України, заслужений лікар УРСР (1977), заслужений діяч науки і техніки України (2007).

Закінчив Харківський медичний інститут (1972, нині Харківський національний медичний університет). У 1980–1990 працював у партійних органах Харкова та області. У 1994 — начальник Головного управління охорони здоров'я та соціальних питань Харківського міськвиконкому, заступник міського голови (1997).

В.Ф. Москаленко — заступник (1998), перший заступник міністра охорони здоров'я України (1999), Міністр охорони здоров'я України (2000–2002). Ректор Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (2003–2014). З 2004 він одночасно був завідувачем кафедри соціальної медицини та охорони здоров'я цього університету.

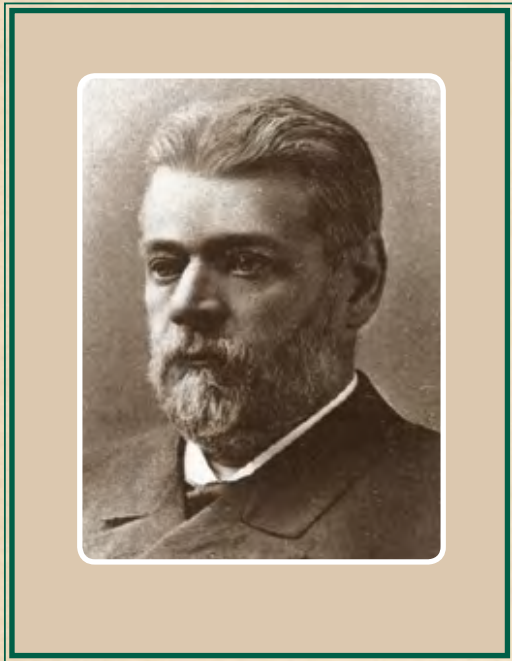
Безпосередній автор створення понад 20 національних, державних, а також галузевих програм з найважливіших напрямків розвитку охорони здоров'я.

🇬🇧 (Born in 1949), therapist, specialist in social medicine, organization and health protection management. Member of the National Academy of Medical Sciences and the National Academy of Sciences of Ukraine, Honorary Doctor of USSR (1977), Honored Master of Sciences and Engineering of Ukraine (2007).

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1972, Kharkiv National Medical University at present). In 1994 he became the head of the Main Department of Health Care and Social Issues of Kharkiv Executive Board, deputy mayor (1997).

V.F. Moskalenko was deputy (1998), first deputy minister of health of Ukraine (1999), Minister of Health of Ukraine. Rector of O.O. Bogomolets National Medical University (2003). Simultaneously since 2004 he was head of the Department of Social Medicine and Healthcare of this University.

Direct author of creation of more than 20 national, state as well as discipline-specific programs in the most important directions of development of health care.

Немає розумного життя без пізнання, і речі гарні лише настільки, наскільки вони сприяють людині насолоджуватися духовним життям, що полягає в пізнанні.

Б. Спіноза

Іван Миколайович ОБОЛЕНСЬКИЙ

IVAN MYKOLAIOVYCH OBOLENSKIY

🇺🇦 (1841–1920) — терапевт.

Закінчив з відзнакою Медико-хірургічну академію в Петербурзі (1867).

Від 1871 — професор медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет) на кафедрі загальної патології. Засновник лабораторії загальної патології (1879).

З 1877 І.М. Оболенський завідував госпітальною терапевтичною клінікою. У 1886 — керівник кафедри спеціальної патології й терапії, з 1888 — професор і директор факультетської терапевтичної клініки, де працював до 1903.

Організатор служби швидкої допомоги у Харкові (1910).

🇬🇧 (1841–1920), therapist.

He graduated from St. Petersburg Medical and Surgical Academy (1867). Since 1867 he was Professor of Faculty of Medicine of Kharkiv University (Kharkiv National Medical University at present) at Department of General Pathology. Founder of General Pathology Laboratory (1879).

Since 1877 I.M. Obolenskiy was the head of Hospital Therapeutic Clinic. In 1886 he became the head of Department of Clinical Pathology and Therapy, since 1888 he was Professor and Director of Therapy Clinic where he worked until 1903.

Organizer of Emergency Medical Service in Kharkiv.

Єдине благо — це знання, єдине
зло — це невігластво.
Діоген

**Іван Іванович
ОВСІЄНКО**

**IVAN IVANOVYCH
OVSIENKO**

🇺🇦 (1901–1971) — організатор охорони здоров'я УРСР.

Закінчив Дніпропетровський медичний інститут (1929). Асистент кафедри комунальної гігієни у Харківському санітарно-гігієнічному інституті (1933), заступник директора і завідуючого відділом житлової гігієни в Українському центральному інституті комунальної гігієни (1935).

У 1938 І.І.Овсієнко — народний комісар (міністр) охорони здоров'я УРСР. Під його керівництвом була розгорнута робота з оздоровлення умов праці на заводах, фабриках, у колгоспах, підвищена якість медико-санітарної допомоги трудящим.

27 років І.І. Овсієнко очолював Український центральний інститут удосконалення лікарів у Харкові (від 1944 — Харківська медична академія післядипломної освіти).

Висококваліфікований педагог з великим організаторським досвідом, глибокими знаннями у сфері охорони здоров'я.

Відкрив першу в Україні кафедру ендокринології (1949), створив першу в СРСР кафедру психотерапії та психопрофілактики (1962).

🇬🇧 (1901–1971), hygienist, organizer of health care of the USSR.

He from graduated Dnipropetrovsk Medical University (1929). Assistant of Department of Communal Hygiene at Kharkiv Sanitary Hygiene Institute (1933), assistant director and head of Department of home Hygiene at Ukrainian Central Institute of Communal Hygiene (1935).

In 1938 I.I. Ovsienko became the Commissar (Minister) of health care of USSR. Under his guidance the work directed to improvement of sanitation at plants, factories and collective farms was carried out as well as quality of health care provided for working people was increased.

For 27 years I.I. Ovsienko was the head of Ukrainian Central Institute for Advanced Training of Physicians in Kharkiv (since 1944 Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education).

He established Department of Endocrinology (1949) which was the first one in Ukraine, created the first in the USSR department of Psychotherapy and Psychoprophylaxis (1962) at Institute for Advanced Training of Physicians.

Найбільша помилка лікарів полягає в тому, що вони намагаються лікувати тіло людини, не намагаючись вилікувати її душу; проте душа й тіло являють собою єдине ціле і їх не можна лікувати нарізно!
Платон

Федір Мечиславович ОПЕНХОВСЬКИЙ

FEDIR MECHYSLAVOVYCH OPENKHOVSKIY

🇺🇦 (1853–1914) — терапевт.

Закінчив медичний факультет Київського університету (1876).

Від 1891 Ф.М. Опенховський — професор і згодом директор госпітальної терапевтичної клініки медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет), завідувач кафедри факультетської терапії (1903–1914).

Наукові дослідження Ф.М. Опенховського присвячені клінічній фізіології, фармакології, експериментальній патології, терапії, він першим поставив діагноз стенозу правої коронарної артерії за життя хворого.

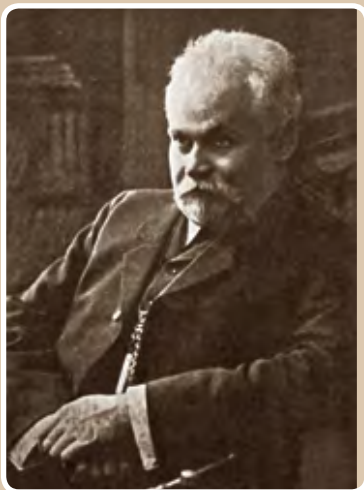
Симптом Опенховського (біль в ділянці остистих відростків при виразці шлунка).

🇬🇧 (1853–1914), therapist.

He graduated from Faculty of Medicine of Kyiv University (1876). Since 1891 F.M. Openkhovskiy was professor and soon director of Therapy Clinic of Faculty of Medicine of Kharkiv University (1903–1914, Kharkiv National Medical University at present), head of Department of Therapy).

Research conducted by F.M. Openkhovskiy was dedicated to clinical physiology, pharmacology, experimental pathology, therapy. He diagnosed stenosis of the right coronary artery while the patient was alive.

Openkhovskiy's symptom (pain in the region of spinous process in gastric ulcer).

Розумова сила ніколи не заспо-
коїться, ніколи не залишиться
на пізнаній істині, але весь час
буде йти вперед і далі, до непізна-
ної істини.
Д. Бруно

Леонід Володимирович ОРЛОВ

LEONID VOLODYMYROVYCH ORLOV

🇺🇦 (1855–1923) — хірург.

Закінчив медичний факультет Мос-
ковського університету (1878). Працював
у Басманній лікарні Москви ординато-
ром, асистентом хірургічного відділення
клінічного інституту, приват-доцентом,
у 1890 — на кафедрі хірургічної патології
Військово-медичної академії.

Від 1894 — завідувач кафедри хі-
рургічної патології на медичному фа-
культеті Харківського університету (нині
Харківський національний медичний
університет), з 1838 — завідувач кафе-
дри факультетської хірургічної клініки,
з 1910 — завідувач кафедри факультет-
ської хірургії Жіночого медичного інсти-
туту.

Його роботи присвячені лікуванню
ехінококу, радикальному лікуванню зло-
якісних пухлин яєчка, накладанню швів
при кишковій непрохідності, на серцевий
м'яз, на артерії.

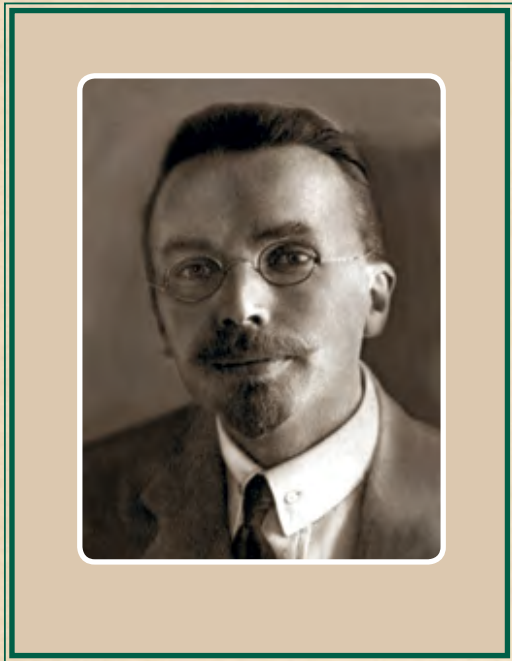
**Проведення першої в Україні операції
на судинах.**

🇬🇧 (1855–1923), surgical clinician.

He graduated from Faculty of Moscow
University (1878). He worked at Basmanny
Hospital in Moscow as an assistant at Sur-
gery Department of clinical university, since
1890 — at department of surgical pathology
of Military Medical Academy. Since 1894 he
was the head of Department of Surgical Pa-
thology of faculty of medicine of Kharkiv
University (Kharkiv National Medical Uni-
versity at present), since 1838 he was the
head of Department of Departmental surgery
clinic, since 1910 — the head of Department
of Surgery of Woman's Medical Institute.

His research was dedicated to treatment
of echinococcus, definitive treatment of ma-
lignant tumors of the testis, suturing in case
of bowel obstruction, the myocardium and
arteries.

First vascular surgery in Ukraine.

Подолання важкого починається
з легкого, здійснення великого
починається з малого, бо у світі
важке утворюється з легкого, а ве-
лике — з малого.
Дао де Цзин

Олександр Володимирович ПАЛЛАДІН

OLEKSANDR VOLODYMYROVYTCH
PALLADIN

🇺🇦 (1885–1972) — біохімік. Дійсний член АН СРСР, АМН СРСР, АН УРСР, Герой Соціалістичної Праці, заслужений діяч науки УРСР (1935), лауреат премії ім. В.І. Леніна (1929).

Закінчив Петербурзький університет (1909). Виконав перші наукові роботи під керівництвом великих вітчизняних фізіологів — І.П. Павлова та М.Є. Введенського.

З 1921 завідував кафедрою фізіологічної хімії Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет). Засновник Українського біохімічного інституту (1925, нині Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна). З 1946 по 1962 — президент Академії наук УРСР. Дійсний член чотирьох вітчизняних та чотирьох зарубіжних академій наук.

О.В. Палладін — видатний представник біохімічної науки сучасності, його наукові праці присвячені біохімії нервової системи головного мозку, м'язової діяльності, вітамінів, креатининового обміну тощо.

**Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна
НАН України.**

Проспект академіка Палладіна у Києві.

🇬🇧 (1885–1972), biochemist. Full member of Academy of Sciences of the USSR, Academy of Medical Science of USSR, Academy of Ukrainian SSR, Hero of Socialist Labor, Honored Scientist of the Ukrainian SSR (1935), V.I. Lenin's Award Holder (1929).

He graduated from St. Petersburg University (1909). He was the student of great physiologists such as I.P. Pavlov and M.E. Vvedenskiy.

He was the head of Department of Physiological Chemistry of Kharkiv Medical Institute (1921, Kharkiv National Medical University at present). The founder of Ukrainian Biochemistry Institute (1925, O.V. Palladin Institute of Biochemistry at present). Full member of four state and four foreign academies of sciences.

His scientific work was dedicated to biochemistry of the nervous system and muscular activity.

O.V. Palladin Institute of Biochemistry of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Palladin Avenue, Kyiv.

Робити добро іншим —
не обов'язок. Це радість, бо це по-
кращує здоров'я і збільшує щастя.
Заратустра

**Юліан Романович
ПЕНСЬКИЙ**

**YULIAN ROMANOVYTCH
PENSKY**

🇺🇦 (1859–1920) — хірург-клініцист.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1885, нині Харківський національний медичний університет). З 1886 — на кафедрі оперативної хірургії з топографічною анатомією, пройшовши шлях від помічника прозектора до приват-доцента (1894) і професора (1905). З 1909 очолив кафедру госпітальної хірургії. Винайшов власний спосіб виготовлення сухих топографо-анатомічних препаратів людини. Уперше на півдні Росії зробив перикардотомію з приводу злипливого перикардиту (1914). Розроблював операції резекції ворота шлунка, перев'язки середньої артерії твердої мозкової оболонки, утворення штучного сечового міхура із петлі кишки та ін.

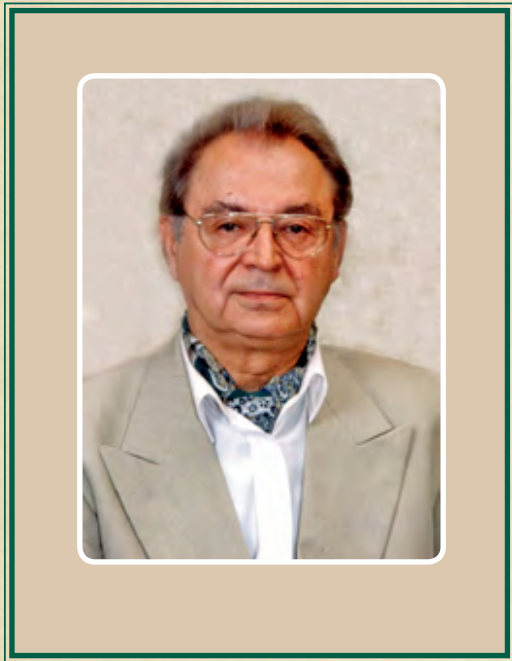
Шов Кузнецова-Пенського при резекціях печінки для зупинки кровотечі.

🇬🇧 (1859–1920), clinical surgeon.

He graduated from Faculty of Medicine of Kharkiv University (1885, Kharkiv National Medical University at present) with distinction. Since 1886 he worked at Department of operative Surgery with topographic anatomy where he rose through the ranks from assistant of vice-rector to professor (1905). Since 1909 he was the head of Department of Hospital Surgery.

Y.R. Pensky invented his own method of production of dry topographical anatomical agents of a human. He was the first who performed pericardiotomy associated with adhesive pericarditis (1914). He elaborated surgeries of resection of stomach, ligation of the dura mater middle artery, creation of an artificial urinary bladder out from the intestinal loop etc.

Kuznetsov-Pensky suture in resections of the liver for arrest of haemorrhage.

Громадська думка — це така судова інстанція, що порядній людині не личить ні сліпо вірити її вирокам, ні безповоротно їх відкидати.
Н. Шамфор

Микола Іванович ПИЛИПЕНКО

MYKOLA IVANOVYCH PYLYPENKO

🇺🇦 (нар. у 1937) — рентгенолог, радіолог. Член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України (2007).

Закінчив Харківський рентгенівський технікум (1954), потім — Харківський медичний інститут (1960) (нині Харківський національний медичний університет).

Від 1962 — ординатор, аспірант, асистент, доцент, завідувач кафедри рентгенології та радіології Харківського медичного інституту. Директор Інституту медичної радіології ім. С.П.Григор'єва НАМН України (1987–2014).

М.І.Пилипенко працює над удосконаленням системи забезпечення й контролю якості в радіологічну практику України, його наукові інтереси зосереджені на розробці нових методів променевої діагностики, променевої терапії онкологічних захворювань.

Створення сучасної української терміносистеми радіології.

Заснування «Українського радіологічного журналу».

🇬🇧 (Born in 1937), radiologist. Corresponding Member of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, Honored master of sciences and engineering of Ukraine (2007).

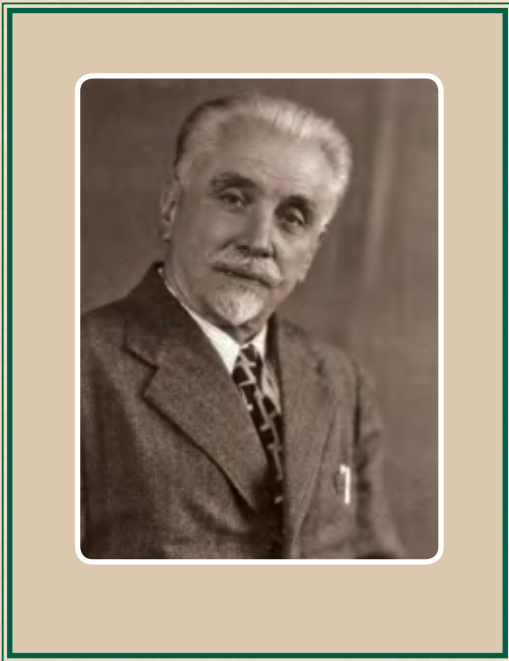
He graduated from Kharkiv Radiology Technical School (1954) and then Kharkiv Medical Institute (1960, Kharkiv National Medical University at present).

Since 1962 he was resident physician, postgraduate student, assistant, associate professor, head of Radiology Department of Kharkiv Medical Institute. Director of S.P. Grigoriev Institute for Medical Radiology of National Academy of Medical Science of Ukraine (1987).

M.I. Pylypenko is working on elaboration and implementation of new methods of radiodiagnosis into healthcare system as well as implementation of system of providing and control of quality in radiological practice in Ukraine.

Creation of modern Ukrainian term system of radiology.

Foundation of Ukrainian Radiology Journal.

Споконвіку спостереження були
достатньо переконливими тільки
для тих, хто здатний міркувати
і бажає знати істину.
Г. Галілей

**Костянтин Іванович
ПЛАТОНОВ**

**KOSTIANTYN IVANOVYCH
PLATONOV**

🇺🇦 (1877–1969) — психотерапевт.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1904) (нині Харківський національний медичний університет).

У 1922 К.І.Платонов очолив кафедру нервових і душевних хвороб Харківського медичного інституту, з 1923 по 1928 керував кафедрою факультетської неврології ХМІ. Одночасно завідував сектором неврозів і психотерапії науково-дослідної кафедри психоневрології медінституту.

Від 1920 К.І.Платонов працював в Українському психоневрологічному інституті. Організував відділ психотерапії та неврозів, де був консультантом, завідував клінікою неврозів у психоневрологічній лікарні Південної залізниці. К.І. Платонов зробив цінний внесок у розуміння сутності гіпнозу та фізіологічного обґрунтування гіпно-сугестивного методу психотерапії з точки зору вивчення про умовні рефлекси.

Засновник і керівник харківської школи психотерапії.

Творець психопрофілактичного методу знеболювання пологів.

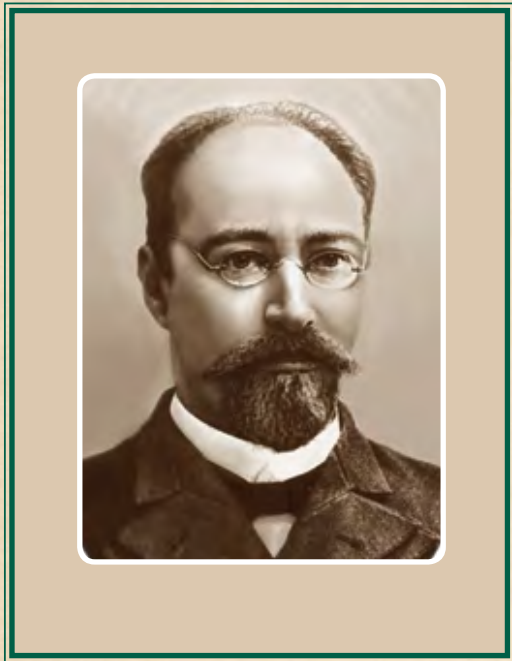
🇬🇧 (1877–1969), psychotherapist.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1904, now Kharkiv National Medical University) with distinction. In 1922 Platonov became the head of the Nervous and Mental Diseases Department in Kharkiv Medical Institute, from 1923 till 1928 he held the post of the head of the Department of Theoretical Neurology of Kharkiv Medical Institute. At the same time he was the head of the Neuroses and Psychotherapy Sector in the scientific research Department of Psychoneurology at Medical Institute.

Since 1920 Platonov K.I. worked in Ukrainian Psychoneurological Institute. He organized Department of Psychotherapy and Neuroses where he worked as a consultant and was in charge of Neuroses Clinic Psychoneurological hospital of the Pivdenny Railway.

Founder and head of Kharkiv school of psychotherapy.

Inventor of psychoprophylactic method of anesthesia in labor.

Увесь сенс життя полягає в нескінченному завоюванні невідомого, у вічному зусиллі пізнати більше.
Е. Золя

Аполлінарій Григорович ПОДРЕЗ

APOLLINARIY HRYHOROVYCH PODREZ

🇺🇦 (1852–1900) — хірург-новатор.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1875, нині Харківський національний медичний університет).

Як хірург брав активну участь у сербсько-турецькій (1876) та російсько-турецькій війнах (1877–1878). Ординарний професор (1889). З 1894 — директор клініки та завідувачий кафедрою госпітальної хірургії.

Доказав необхідність черевосічення для лікування перитоніту. У 1898 вперше в Україні зробив пересадку сечовода у пряму кишку. Разом з проф. В.Ф. Грубе А.Г. Подрез першим почав проводити резекцію суглобів при туберкульозі. Один із засновників вітчизняної урологічної школи.

Засновник першої в Україні університетської клініки урології.

Основоположник хірургії серця в Росії. Подреза шпатель.

Подреза-Вишневецького операція.

Подреза доступ.

Подреза «годинникова пружина».

🇬🇧 (1852–1900), surgeon-innovator.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1875, now Kharkiv National Medical University) with distinction.

As a surgeon he took part in the Serbian-Turkish (1876) and the Russian-Turkish wars (1877–1878). Resident physician, Professor (since 1889), since 1894 the director of the clinic and the head of the Hospital Surgery Department.

Podrez A.G. was a surgeon-innovator. He proved the necessity of the abdominal incision in the treatment of peritonitis. In 1898 he was the first one in Ukraine who performed the transplantation of the ureter into the rectum. Together with Prof. Grube V.F. Podrez A.G. was the first one who made arthrotomy in tuberculosis. One of the founders of Ukrainian Urological School.

The founder of the first Ukrainian academic teaching hospital of urology.

The founder of the cardiac surgery in Russia.

Podrez' spatula.

Podrez-Vyshnevskyi operation.

Podrez' access.

Podrez' «clock spring».

Широкий задум, спрямований
до великої мети, характеризує ге-
нія та возвеличує дух виконавця,
навіть коли він зазнає поразки.
Юніус

**Іван Васильович
ПОПАНДОПУЛО**

**IVAN VASYLIOVYCH
POPANDOPULO**

🇺🇦 (1882–1938) — акушер-гінеколог.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1909, нині Харківський національний медичний університет) і був залишений в акушерській клініці. У 1921 відкрив 47-й пологовий будинок — першу державну акушерсько-гінекологічну лікарню в Харкові, створену в радянські часи. З 1925 поєднував діяльність головного лікаря пологової лікарні з роботою завідувача гінекологічним відділенням 9-ї лікарні. І.В. Попандопуло проклав шляхи розвитку нової галузі гінекології — жіночої урології.

У 1935 за ініціативи І.В. Попандопула відкрита перша в області «хата-родилка» в с. Гаврилівка Харківського району. У грудні 1937 І.В. Попандопуло був заарештований за безпідставними звинуваченнями, у лютому 1938 загинув, у 1955 по-смертно реабілітований.

Автор методики оперативного лікування нориць сечостатевої сфери у жінок.

Організатор акушерсько-гінекологічних установ.

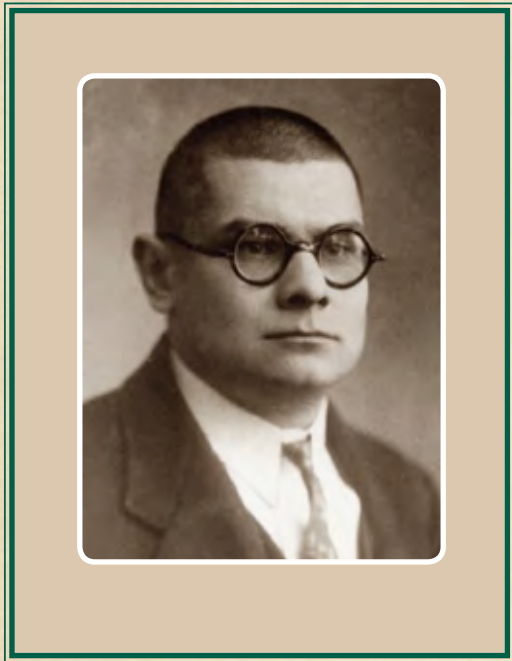
🇬🇧 (1882–1938), obstetrician-gynecologist.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1909, now Kharkiv National Medical University) and was employed in obstetrics clinic. In 1921 he established maternity hospital №47, the first state-owned obstetrics and gynecology hospital in Kharkiv set up in the Soviet Union. Since 1925 he combined the responsibilities of the Head Doctor in the maternity hospital with the work of the head of the Gynecology Department in the hospital №9. Popandopulo I.V. broke the path for further development of a new field of gynecology — women's urology.

In 1935 upon the initiative of Popandopulo I.V. the first in the region maternity house («khata-rodylka») in Gavrylivka village of Kharkiv region was established. In December 1937 Popandopulo I.V. was arrested on the ground of unreasonable accusations. In February 1938 he was executed and in 1955 he was rehabilitated posthumously.

Author of the method of operative treatment of genitourinary fistula in women.

Founder of obstetrics and gynecology institutions.

Розум людський має три ключі,
які все відкривають: знання, дум-
ка, уява.
В.Гюґо

**Євген Олексійович
ПОПОВ**

**YEVHEN OLEKSIYOVYCH
POPOV**

🇺🇦 (1899–1961) — психіатр. Дійсний член Академії медичних наук СРСР.

Закінчив Харківський медичний інститут (1924, нині Харківський національний медичний університет). Є.О. Попов працював в Українському інституті клінічної психіатрії та соціальної психогієни ординатором, доцентом, завідувачим клінікою і одночасно завідувачем кафедр психіатрії в 1-му Харківському медичному інституті й в Українському інституті удосконалення лікарів (Харків).

Керівник кафедри психіатрії 1-го Московського медичного інституту (1951–1960). У той же час працював у психіатричній клініці ім. С.С. Корсакова Інституту психіатрії АМН СРСР. Почесний член Чехословацького медичного товариства ім. Пуркінє. Основні напрямки наукової діяльності Є.О. Попова — загальна патологія, шизофренія, епілепсія, неврози, що об'єднує вивчення фізіологічних основ психічних розладів.

Нова теорія галюцинацій.

Оригінальна «біологічна» концепція патогенезу шизофренії.

🇬🇧 (1899–1961), psychiatrist. Full-fledged member of the Academy of Medical Sciences of the USSR.

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1924, now Kharkiv National Medical University). Popov Y.O. worked in Ukrainian Institute of Clinical Psychiatry and Social Mental Hygiene as a resident physician, Associate Professor, the head of the clinic and at the same time the head of the Psychiatry Department in the 1st Kharkiv Medical Institute and in Ukrainian Institute of Advanced Training of Physicians (Kharkiv).

The head of the Psychiatry Department of the 1-st Moscow Medical Institute (1951–1960). At the same time he worked in Korsakov Psychiatric Clinic of the Psychiatry Institute of the Academy of Medical Sciences of the USSR.

Honorary member of Purkinie Czechoslovakian Medical Society. He gave priority to the study of physiological basis of mental disorders.

New theory of hallucinations.

Original «biological» theory of schizophrenia pathogenesis.

Щоб досягти моральної досконалості, потрібно, перш за все, дбати про душевну чистоту. А душевна чистота досягається, коли серце шукає правди й воля прагне до святості. Але все це залежить від істинного знання.

Конфуцій

Єлизавета Костянтинівна ПРИХОДЬКОВА

YELYZAVETA KOSTYANTYNIVNA
PRYHODKOVA

🇺🇦 (1892–1975) — фізіолог. Член-кореспондент Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1956).

Закінчила Жіночий медичний інститут Харківського медичного товариства (1918).

Працювала поруч із своїм вчителем академіком В.Я. Данилевським, у Жіночому медичному, потім у Харківському медичному інституті (нині Харківський національний медичний університет). Науковий співробітник Органотерапевтичного інституту (нині Інститут проблем ендокринної патології). Від 1940 — професор кафедри нормальної фізіології 1-го ХМІ, згодом завідувач кафедри.

Заступник директора ХМІ з наукової роботи (1949–1956). Працювала над вивченням секреторного процесу, регуляції кров'яного тиску, роботи залоз внутрішньої секреції.

Одержання нових форм експериментальних гіпертоній.

Підведення наукової основи під нові органопрепарати.

🇬🇧 (1892–1975), physiologist. Associate Member of the Academy of Sciences of Ukrainian Soviet Socialist Republic, Honored Worker of Science of the USSR (1956).

She graduated from the Women's Medical Institute of Kharkiv Medical Society (1918).

She worked together with her teacher Academician Danylevskyi V.Ya. in the Women's Medical Institute then in Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University). She was a research scientist of the Organotherapeutic Institute. Since 1940 she was Professor of the Department of Normal Physiology of the 1-st Kharkiv Medical Institute, later the head of this department. The Deputy Director of Kharkiv Medical Institute for scientific work (1949–1956).

She worked at the study of secretory process and regulation of blood pressure. Her research works about endocrine glands are well-known.

New forms of experimental hypertension. Scientific grounds for new organo-agents.

Повну міру величі людини можна
оцінити за її впливом на наступні
покоління.
У.Дюбуа

Віктор Павлович ПРОТОПОПОВ

VIKTOR PAVLOVYCH PROTOPPOV

🇺🇦 (1880–1957) — психіатр. Академік Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1934).

Закінчив з відзнакою Військово-медичну академію в Петербурзі (1906) і був залишений академіком В.М. Бехтеревим при кафедрі психіатрії.

У 1923 організував при Харківському медичному інституті (нині Харківський національний медичний університет) кафедру психіатрії, якою завідував 20 років. В.П. Протопопов — засновник і директор першого в Україні науково-дослідного інституту клінічної психіатрії і соціальної психогігієни.

Від 1944 працював у Києві, в Інституті фізіології АН УРСР та Київському інституті удосконалення лікарів (1945–1957).

Роботи В.П. Протопопова у сфері фізіології моторних навичок розпочали новий розділ у фізіології вищої нервової діяльності. Велику теоретичну й практичну цінність мають його дослідження у сфері клінічних проявів і діагностики маніакально-депресивного психозу.

Триада Протопопова.

🇬🇧 (1880–1957), psychiatrist. Academician of the Academy of Sciences of Ukrainian Soviet Socialist Republic, Honored Worker of Science of the USSR (1934).

He graduated from Military Medical Academy in St. Petersburg with distinction (1906) and was employed by Academician Behteriev at the Department of Psychiatry.

In 1923 he established the Department of Psychiatry at Kharkiv Medical Institute and was the head of this department for 20 years. Protopopov V.P. is the founder and director of the first in Ukraine Scientific and Research Institute of Clinical Psychiatry and Social Mental Hygiene. Since 1944 he worked in Kyiv in the Institute of Physiology of the Academy of Sciences of the USSR and in Kiev Institute of Advanced Training of Physicians (1945–1957).

The works of Protopopov V.P. in the field of motor skills physiology set up a new chapter in the physiology of higher nervous activity. His research in the field of clinical manifestation and diagnosis of manic-depressive psychosis has great theoretical and practical value.

Protopopov's triad.

Жодна праця людська не втрачається дарма,
ніяка пролита за ідею кров не залишається
безплідною, ніяка мрія чесноти не буває
марною. Завзяті прагнення людськості —
те саме для суспільства, що компас для суд-
на: він не бачить берега, але веде до нього.
А. Ламартін

**Володимир Якович
РУБАШКІН**

**VOLODYMYR YAKOVYCH
RUBASHKIN**

🇺🇦 (1875–1932) — гістолог. Заслужений професор УРСР (1932).

Закінчив Військово-медичну академію (1900) і був залишений при ній для удосконалення. Захистив дисертацію (1903), яка була одним з перших досліджень з гістогенезу нейрології. Вивчав походження статевих клітин.

Від 1923 В.Я. Рубашкін — завідувач кафедри гістології Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет). Створив перший у світі періодичний часопис «Український вісник кров'яних угруповань» (1923). Заступник директора з наукової роботи Інституту біології, морфології та експериментальної медицини ім. І.І. Мечникова. Автор першого підручника з гістології українською мовою «Елементи гістології».

Один із засновників вчення про екстрагонадне походження статевих клітин у хребцевих.

Засновник і директор Українського протозойного інституту.

🇬🇧 (1875–1932), histologist.

He graduated from the Military Medical Academy (1900) and was kept for further training there. Rubashkin defended a thesis (1903) which was one of the first research in histogenesis of neurology. He studied the origin of sex cells.

Since 1923 Rubashkin V. Ya. was the head of Histology Department in Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University). He created the first in the world periodical «Ukrainian Bulletin of Blood Grouping» (1923). He worked as the Deputy Director for scientific work at Mechnykov Biology, Morphology and Experimental Medicine Institute. He is the author of the first histology textbook in Ukrainian «The Elements of Histology».

One of the founders of the study about extra-gonadal origin of sex cells in vertebrates.

The founder and director of Ukrainian Protozoal Institute.

Праця лікаря дійсно найбільш продуктивна праця: оберігаючи від хвороб або відновлюючи здоров'я, лікар накопичує для суспільства всі ті сили, які загинули б без його турбот.
М.Г.Чернишевський

**Олександр Якович
САМОЙЛОВ**

**OLEKSANDR YAKOVYCH
SAMOYLOV**

🇺🇦 (1897- 1972) — офтальмолог.

Закінчив медичний факультет Московського університету (1921) і до 1929 працював там у клініці очних хвороб.

Від 1929 О.Я. Самойлов — завідувач кафедри очних хвороб Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет), де вивчав питання внутрішньоочного обміну і живлення ока, займався дослідженнями кровообігу ока, вивчав патологію кольоровідчуття. Ним розроблений дзеркальний капсульний манометр, уперше описаний феномен професійної анестезії рогівки. Розробив діагностику і методи лікування туберкульозу ока.

Член Гейдельберзького офтальмологічного товариства.

Самойлова скотома динамічна (для ранньої діагностики глаукоми).

🇬🇧 (1897–1972), ophthalmologist.

He graduated from Medical faculty of Moscow University (1921) and till 1929 worked in the clinic of eye diseases there.

Since 1929 Samoylov O.Ya. was the Head of the Eye Diseases Department in Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University), where he studied the issues of intraocular exchange and eye nourishment, did research on ocular blood circulation and studied the pathology of color perception. He developed mirror capsular manometer and was the first one to describe the phenomenon of professional anesthesia of eye cornea. He developed the diagnosis and methods of eye tuberculosis treatment.

He was the member of Heidelberg Ophthalmological Society.

Samoylov's dynamic scotoma (for early diagnosis of glaucoma).

Майже кожна людина — особистість; труднощі в тому, щоб зберегти свою індивідуальність, не ставши ні банальним, ні легко-важним.
А. Моруа

**Михайло Іванович
СИТЕНКО**

**MYKHAYLO IVANOVYCH
SITENKO**

🇺🇦 (1885–1940) — ортопед-травматолог. Член-кореспондент Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1936).

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1910, нині Харківський національний медичний університет). Від 1926 — директор Українського клінічного інституту ортопедії і травматології (нині Інститут патології хребта і суглобів імені професора М.І. Ситенка НАМН України), яким керував до своєї смерті.

М.І. Ситенко розробив біля 20 оригінальних хірургічних операцій при вроджених вивихах плеча, псевдоартрозах. За його ініціативою створена мережа науково-опорних пунктів інституту, система ранніх профілактичних оглядів новонароджених і дітей перших місяців життя, організовані дитячі ортопедичні й трудові профілакторії.

Інститут патології хребта і суглобів імені М.І. Ситенка НАМН України у Харкові.

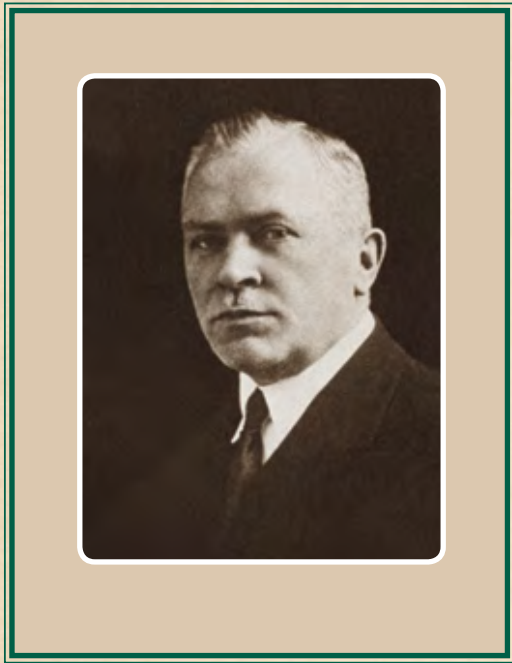
Заснування журналу «Ортопедія і травматологія» (1927).

🇬🇧 (1885–1940), orthopedist-traumatologist. M.I. Sitenko was a Corresponding Member of Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Honored Member of the Ukrainian SSR (1936).

In 1910 he graduated from the medical faculty of Kharkiv University (1910, at present Kharkiv National Medical University). From 1926 he worked as the Director of Ukrainian Clinical Institute of Orthopedics and Traumatology (at present M.I. Sitenko Institute of Pathology of the Spinal Column and Joints of National Academy of Medical Sciences of Ukraine), which he headed until the last days of his life.

M.I. Sitenko developed about 20 original surgical operations in case of inborn shoulder dislocation, pseudoarthroses. The net of scientific centers of the Institute, the system of early preventive checkups of newly-born and first months age infants were created on his initiative; orthopedic and labor sanatoria were organized.

***M.I. Sitenko Institute of the Spinal Column and Joints Pathology in Kharkov
Scientific journal «Orthopedics and Traumatology» (1927).***

Якщо істина — цінність, то вона
є такою тому, що вона істинна,
а не тому, що дотримуватися її —
похвально.
С. Моем

Леонід Андріанович СОБОЛЄВ

LEONID ANDRIANOVYCH SOBOLEV

🇺🇦 (1873–1943) — дерматолог.

Закінчив Військово-медичну академію в Санкт-Петербурзі (1896). У 1902 Л.А. Соболев працював ординатором клініки шкірно-венеричних хвороб Військово-медичної академії. У 1921 перейшов на викладацьку роботу до Кримського університету.

У Харківському медичному інституті (нині Харківський національний медичний університет) почав викладати з 1925, одночасно працював завідувачем відділу Харківського шкірно-венерологічного інституту (1925–1930).

Л.А.Соболев розробив безрентгеновський спосіб лікування поверхневого мікозу волосистої частини голови. Досліджуючи паховий лімфогранулематоз, ввів назву «мікропораденіт», яка визнається багатьма сучасними авторами.

Відшарування епідермісу волосистої частини голови при мікозах за Соболевим.

🇬🇧 (1873–1943), dermatologist.

L.A. Sobolev graduated from Saint-Petersburg Military Medical Academy in 1896. In 1902 he worked as a resident in the Dermatology and Venereology Clinic of Military Medical Academy. In 1921 he started his pedagogical career in the Crimean University.

In 1925 he began to teach in Kharkiv Medical Institute (at present Kharkiv National Medical University), at the same time he worked as the Head of the department in Kharkiv Dermatology and Venereology Institute (1925–1930).

L.A. Sobolev developed the method of the superficial mycosis of the scalp treatment without X-ray use. While investigating the inguinal lymphogranulomatosis, he introduced the term «microporadenitis», which is recognized by many modern authors.

Epidermis exfoliation of the scalp in mycoses by Sobolev.

Досвід і спостереження — такі
найбільші джерела мудрості,
доступ до яких відкритий для
кожної людини.
У. Чаннінг

**Микола Андрійович
СОКОЛОВ**

**MYKOLA ANDRIYOVYCH
SOKOLOV**

🇺🇦 (1855–1909) — хірург.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Московського університету (1878). У 1881 — помічник прозектора на кафедрі нормальної анатомії. Працював хірургом у Петербурзі, Дерпті (зараз Тарту), Москві.

У 1900–1909 — професор кафедри хірургічної патології та госпітальної хірургічної клініки медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет). Під керівництвом М.А. Соколова в клініці активізувалося надання ургентної хірургічної допомоги населенню міста.

Тематика наукових досліджень М.А. Соколова різнобічна, стосується питань не тільки хірургії, а й травматології, нейрохірургії, урології, офтальмології.

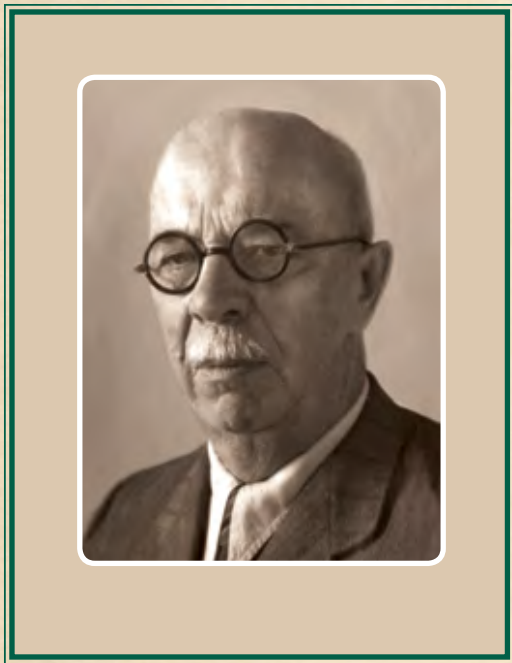
Шов Клаппа-Соколова.

🇬🇧 (1855–1909), surgeon.

M.A. Sokolov graduated from medical faculty of Moscow University with honors (1878), where he began to work as a prosector's assistant at the General Anatomy Department (1881). From 1900 to 1909 he became a professor at the Surgical Pathology Department and Hospital Surgical Clinic of medical faculty of Kharkiv University (at present Kharkiv National Medical University).

Under his supervision emergency surgical aid to the urban population was initiated. The range of scientific investigations of M.A. Sokolov was variable, it covered the problems of surgery, traumatology, neurosurgery, urology and ophthalmology.

Klapp-Sokolov's stitch.

Лише сума подоланих перешкод
є дійсно правильним мірилом подви-
гу людини, яка його вчинила.
С. Цвейг

**Михайло Миколайович
СОЛОВ'ЙОВ**

**MYHAYLO MYKOLAYOVYCH
SOLOVYOV**

🇺🇦 (1886–1980) — епідеміолог. Академік Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч науки УРСР (1946).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Московського університету (1911).

З 1920 працював старшим асистентом, доцентом першої в країні кафедри епідеміології, створеної академіком Д.К. Заболотним в Одеській медичній академії.

Організував кафедру епідеміології в ХМІ, яку очолював майже протягом 1930–1969. Одночасно керував кафедрами в Харківському фармацевтичному інституті і Українському інституті удосконалення лікарів. Наукова діяльність М.М. Соловйова була тісно пов'язана з практикою охорони здоров'я, він вивчав актуальні питання епідеміології холери, черевного тифу, дифтерії, дизентерії, скарлатини, ботулізму та інших захворювань.

Піонер вивчення тяжкої токсикоінфекції — ботулізму в Україні.

Автор перших підручників з епідеміології українською мовою.

🇬🇧 (1886–1980), epidemiologist. USSR Academician, Honored Member of Ukraine (1946).

He graduated from the medical faculty of Moscow University with honors (1911). From 1920 he worked as a senior assistant, associate professor of Epidemiology Department in Odessa Medical Academy which was organized first in the country by the professor D.K. Zabolotniy.

He organized Epidemiology Department at KhNMU, which he headed from 1930 to 1969. At the same time he was the Head of Department at Kharkiv Pharmaceutical Institute and Ukrainian Institute of the Advanced Medical Studies.

Solovyov's scientific activity was closely connected with health protection practice. He studied actual problems of cholera epidemiology, enteric fever, dysentery, scarlet fever, botulism and other diseases.

Pioneer in epidemiology, microbiology and clinics of food poisonings and acute enteric infections in Ukraine

Author of the first epidemiology textbooks written in Ukrainian.

Найцінніший внесок, який може зробити людина на користь потомства, — це служити своїм життям прикладом шляхетного характеру.
С. Смайлс

Максим Семенович СУББОТІН

MAKSYM SEMENOVYCH SUBBOTIN

🇺🇦 (1848–1913), хірург-новатор.

Закінчив Медико-хірургічну академію в Санкт-Петербурзі (1873) і був залишений для вдосконалення при хірургічній клініці.

Від 1884 М.С. Субботін працює на кафедрі хірургічної патології медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет). Разом з А.Г. Подрезом одним із перших почав застосовувати ендоскопічні методи дослідження сечостатевого апарату. Професор кафедри госпітальної хірургії (1889).

У 1890 М.С. Субботін обраний професором хірургічної патології Військово-медичної академії. Хірург-новатор активно пропагував принципи асептики. Ним розроблені й впроваджені в практику операції створення штучного сечового міхура і уретри.

Винахідник дренаж-насосу для лікування гнійних порожнин.

Операція Субботіна (метод активної аспірації при емпіємі плеври).

🇬🇧 (1848–1913), surgical innovator.

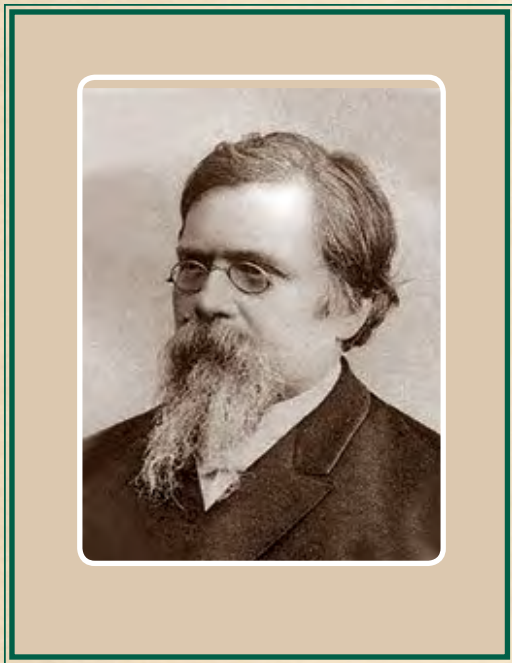
M.C. Subbotin graduated from Saint-Petersburg Medical Surgical Academy (1873) and was remained for his studies improvement in the surgical clinic. In 1884 M.C. Subbotin began to work at the Surgical Pathology Department at the medical faculty of Kharkiv University (at present Kharkiv National Medical University), in 1889 he became a professor at the Surgery Hospital Department.

Together with A.G. Podrez, he was one of the first who began to use endoscopic methods of urinary system investigation.

In 1890 M.C. Subbotin became a professor at the Military Medical Academy. Being a surgical innovator, he actively promoted the principles of asepsis. Artificial urinary bladder and urethra surgical operations were developed and put into practice by him.

Inventor of the drainage-pump for the purulent cavities treatment

Subbotin's operation (method of active aspiration in pleural empyema).

Працею, а не війною людина
проявляє свою мужність; працею
більше, ніж правом, підтримується
правосуддя; і якщо коли-не-
будь людськість досягне благоден-
ства, то знову-таки працею.
П. Прудон

Микола Пилипович ТОЛОЧИНОВ

MYKOLA PYLYPOVYCH TOLOCHYNOV

🇺🇦 (1840–1908) — акушер-гінеколог.

Закінчив з відзнакою Медико-хірургічну академію в Петербурзі (1864). У 1870 — доцент для викладання жіночих хвороб у Київському університеті.

Від 1885 М.П.Толочинов — професор кафедри акушерства та жіночих хвороб медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет).

Ним запропонований метод зупинки кровотеч шляхом тампонування матки. Він винайшов апарат для виміру сили скорочування матки під час пологів при цілому плодовому міхурі. Описав незапущення міжшлуночкової перегородки у новонароджених.

Хвороба Толочинова-Роже.

🇬🇧 (1840–1908), obstetrician-gynecologist.

He graduated from Saint-Petersburg Medical Surgical Academy with honors. In 1870 he became a professor, delivered lectures in Female Diseases at Kyiv University.

In 1885 he became a professor at Obstetrics and Female Diseases Department at Kharkiv Medical Institute (at present Kharkiv National Medical University).

The hemostasis method by means of uterus tamponade was proposed by him. He invented the apparatus for the uterus contraction strength measurement during labor under undamaged extraembryonic membranes. He described the cases of defect interventricular septum in newborns.

Ventricular septal defect.

Милосердя полягає не стільки в речовій допомозі, скільки в духовній підтримці ближнього. Духовна ж підтримка насамперед у незасудженні ближнього і повазі до його людської гідності.
А. Толстой

Микола Петрович ТРІНКЛЕР

MYKOLA PYLYPOVYCH TRINKLER

🇺🇦 (1859–1925) –хірург. Заслужений професор УРСР (1924).

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1884, нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри хірургічної патології (1905), згодом очолював кафедру факультетської хірургічної клініки (1913–1925).

М.П. Трінклер — високопрофесійний діагност–клініцист, блискучий хірург широкого діапазону. При лікуванні злоякісним новоутворень широко використовував променеву терапію, хіміотерапію. Блискуче проводив операції з трепанації черепа, удосконалював методику й техніку радикальних втручань. Рецензент Нобелівського комітету.

Друга в Росії тотальна резекція шлунка.

Перший у світі опис вісцерального сифілісу.

Вулиця Трінклера у Харкові.

🇬🇧 (1859–1925), clinical surgeon. Ukrainian Honored Professor (1924).

M.P. Trinkler graduated from the medical faculty of Kharkiv University (1884, at present Kharkiv National Medical University). He was the Head of the Surgical Pathology Department (1905), later he headed the Faculty Surgical Department (1913–1925).

M.P. Trinkler was a highly qualified diagnostician-clinician, brilliant surgeon. M.P. Trinkler was one of the initiators of asepsis introduction into surgical practice. He used radiation therapy, chemotherapy, improved the methods and techniques of radical operations. He was a reviewer for the Noble Committee.

Second in Russia total resection of the stomach.

First in the world description of visceral syphilis.

Trinkler street in Kharkiv.

Ми істинно вільні, коли зберегли
здатність міркувати самостійно,
коли необхідність не змушує нас
захищати нав'язані і, певною мі-
рою, запропоновані нам думки.

Цицерон

Іван Віссаріонович ТРОЇЦЬКИЙ

IVAN VISSARIONOVYCH TROITSKIY

🇺🇦 (1856–1923) – педіатр.

Закінчив медичний факультет університету св. Володимира в Києві (1878).

Від 1902 професор на кафедрі дитячих хвороб медичного факультету Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет). Заснував клініку дитячих хвороб Харківського університету, будівництво якої було здійснено за його планом. З 1919 працював в Єкатеринославлі (тепер Дніпропетровськ).

І.В.Троїцький — високоосвічений учений-педіатр. Його підручники були першими в Україні вітчизняними посібниками з педіатрії. Наукова творчість присвячена фармакології дитячого віку, антенатальній профілактиці захворювань, гігієні дитячого віку, боротьбі з дитячими інфекціями. Пропагандист профілактичного напрямку в педіатрії.

Ініціатор створення Міжнародного товариства дитячих лікарів і проведення I Міжнародного з'їзду педіатрів.

Організатор товариства дитячих лікарів у Києві та Харкові.

Засновник благодійних організацій «Крапля молока» у Києві та Харкові.

🇬🇧 (1856–1923), pediatrician.

I.V. Troitskiy graduated from the medical faculty of St.Vladimir University in Kyiv (1878). In 1902 he became a professor at the Children Diseases Department in Kharkiv University (at present Kharkiv National Medical University). He established the Clinic of Children Diseases at Kharkiv University; it was built according to his design. In 1919 he worked in Yekaterinoslavl (at present Dnipropetrovsk).

I.V. Troitskiy was a highly educated scientist-pediatrician. His textbooks were the first national pediatric ones in Ukraine. His scientific activity dealt with infancy pharmacology, antenatal prevention of diseases, pediatric hygiene, and children infections control. He was a propagandist of the prophylactic observation in pediatrics.

Founder of International Society of Pediatrician and initiator of the 1st International Forum of pediatricians.

Organizer of the pediatricians community in Kyiv and Kharkiv.

Founder of charitable funds «Kraplya moloka» in Kyiv and Kharkiv.

Безсумнівна ознака справжньої
науки — усвідомлення нікчемнос-
ті того, що знаєш, у порівнянні
з тим, що розкривається.
А.М. Толстой

**Віктор Пилипович
ТРУБНІКОВ**

**VIKTOR PYLYPOVYCH
TRUBNIKOV**

🇺🇦 (1924–1995) — ортопед-травматолог. Заслужений діяч науки УРСР (1995).

Учасник Великої Вітчизняної війни (1941–1945).

Закінчив Дніпропетровський медичний інститут. Працював в Українському науково-дослідному інституті ортопедії й травматології імені М.І.Ситенка в Харкові. Від 1969 — завідувач кафедри ортопедії й травматології Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет).

Вивчав проблеми кістково-суглобового туберкульозу, вогнепальних переломів, травматизму. Пріоритетним напрямком у наукових пошуках кафедри стала актуальна проблема сучасності — шляхово-транспортний травматизм, якому присвячено 6 монографій, створених під керівництвом професора В.П. Трубнікова.

Операція Трубнікова (пластика переднього відділу капсули плечового суглоба при звичному вивиху плеча).

Розробка методик операції транспозиції великогомілкової кістки.

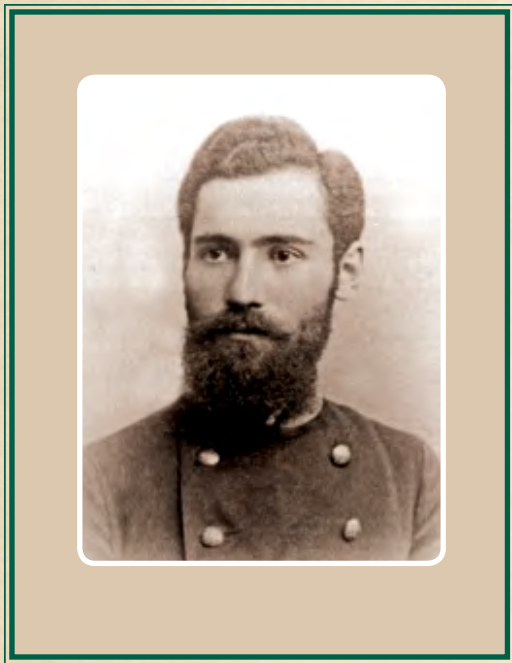
🇬🇧 (1924–1995), orthopedist-traumatologist. Honored scientist of the UkSSR (1995). Participant in WW II (1941–1945).

In 1951 he graduated from Dnipropetrovsk Medical Institute with honors. After that he worked at M.I. Sitenko Ukrainian Research Institute of Orthopedics and Traumatology in Kharkiv (1951–1962). From 1969 he headed the chair of orthopedics and traumatology at Kharkiv Medical Institute (today Kharkiv National Medical University).

He studied bone-joints tuberculosis, and gunshot fractures, traumas. The priority in research of his chair was an urgent problem of nowadays — road transport traumatism. Under the leadership of professor V.P. Trubnikov 6 monographs on this problem were written and published.

Trubnikov's operation (surgical repair of the frontal part of shoulder joint capsule in ordinary shoulder dislocation)

He developed operational methods of shinbone transposition.

Лише сума подоланих перешкод
є правильним мірилом подвигу
і людини, яка його вчинила.
С. Цвейг

Нерсес Захарійович УМІКОВ

NERSES ZAKHARIYOVYCH UMIKOV

🇺🇦 (1865–1956) — біохімік, педіатр.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1891, нині Харківський національний медичний університет) і був залишений асистентом кафедри гігієни (1891–1894). Перший керівник і завідуючий дитячим терапевтичним відділенням Тифліської (нині Тбілісі) дитячої лікарні, де організував біохімічну й клінічну лабораторію, молочну кухню, аераріум і солярій. Уперше в Грузії у дитячому відділенні ним була впроваджена система боксів.

Брав участь у боротьбі з холерними епідеміями у Тифліській (1892) та Вітебській (1894) губерніях, завідував холерним лазаретом на станції Удільній Фінляндської залізниці.

Н.З. Уміков вперше застосував анатуберкулін для лікування дітей різними формами туберкульозу.

Проба Умікова (відмінність жіночого молока від коров'ячого).

🇬🇪 (1865–1956), biochemist, pediatrician.

Graduated with honors from medical school at Kharkiv University (1891, today Kharkiv National Medical University) and continued working as an assistant at the Department of Hygiene (1891–1894). He was the first Head of pediatric department at Tyflis (today Tbilisi) children's hospital. There he founded the first biochemical and clinical laboratory, dairy room for children, air room and solarium. He was the first to introduce a box system at children's department in Georgia.

Dr. Umikov took part in the fight against cholera epidemics in Tyflis (1892) and Vitebsk (1894) provinces, headed a cholera hospital in Udilna station of Finland railway station. N.Z. Umikov used anatuberculin to treat different forms of tuberculosis in children for the first time.

Umikov test (difference of breast milk from cow's milk).

Справжня слава полягає в тому,
щоб робити те, що гідне бути
описаним, і писати те, що гідне
бути прочитаним.
Пліній

**Арон Михайлович
УТЕВСЬКИЙ**

**AARON MYKHAILOVYCH
UTEVSKIY**

🇺🇦 (1904–1988) — біохімік. Член-кореспондент Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1984), лауреат премії АН УРСР ім. О.В. Палладіна (1977).

У 1922 вступив до Харківського університету (у той час він мав назву Інститут народної освіти) на природничий факультет, який закінчив у 1924.

А.М. Утевський — завідувач кафедри біохімії Харківського медичного інституту. Від 1938 одночасно керував біохімічними відділами в Українському інституті ендокринології та в Українському інституті експериментальної медицини.

Від 1944 — завідувач кафедри біохімії Харківського медичного інституту. Організував і очолив лабораторію біохімії нейрогуморальних систем в Інституті проблем кріобіології й кріомедицини НАН України у м.Харкові (1975).

Дослідження А.М. Утевського присвячені обміну речовин у залозах внутрішньої секреції, вивченню обміну катехоламінів та механізму їх дії.

Автор концепції функціонального обміну адренергічних гормонів-медіаторів.

Пріоритетне вивчення шляхів обміну катехоламінів.

🇬🇧 (1904–1988), biochemist. Corresponding Member of the Academy of Sciences of UkSSR.

In 1922 he entered Kharkiv University (Institute of Public Education at that time), natural sciences faculty (1924).

From 1938 he was the Head of biochemical departments at Ukrainian Institute of Endocrinology and Ukrainian Institute of Experimental Medicine.

From 1944 he headed the Department of Biochemistry at Kharkov Medical Institute. In 1975 he founded and headed the laboratory of biochemistry of neurohumoral systems at the Institute of Problems of Cryobiology and Cryomedicine of National Academy of Sciences of Ukraine.

Dr. Utevskiy studied the influence of cryogenic factors on hormonal-mediator and receptor mechanisms of regulation and optimal methods of their cryoprotection.

The author of the concept of adrenergic hormone-mediators functional exchange

Priority study of catecholamine exchange.

Спостерігаючи за гідною людиною, судять про неї за її справами, оскільки інакше неможливо виявити, якому вибору вона слідувала. А якби можна було безпосередньо бачити совість людини та її прагнення до прекрасного, то її вважали б добродішною і без справ.
Аристотель

Володимир Володимирович ФАВР

VOLODYMYR VOLODYMYROVYCH FAVR

🇺🇦 (1874–1920) — гігієніст і маляріолог.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1897, нині Харківський національний медичний університет). Працював асистентом, згодом приват-доцентом кафедри гігієни (1897–1910). У 1911 радою Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства був обраний професором гігієни. В.В. Фавр викладав фабричну гігієну в Технологічному інституті (1908–1911), читав гігієну та епідеміологію на курсах сестер-жалібниць при Товаристві Червоного Хреста, при Ветеринарному та Комерційному інститутах. Вивчав малярію на Кавказі, у Воронезькій та Харківській губерніях. Велику роботу провів для розвитку медико-санітарної справи та благоустрою Харкова, коли був завідувачем санітарного відділення міської управи (від 1905).

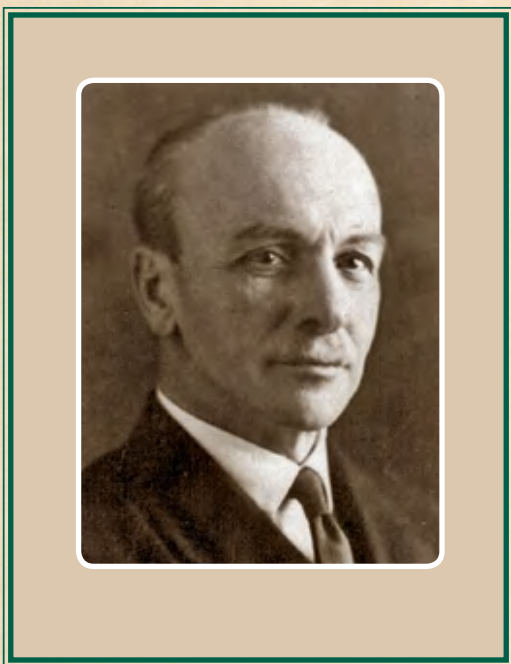
Автор опису нового виду малярійного комара, якого він назвав на честь свого колеги з Київського університету — М.О. Сахарова, — *Anopheles sacharovi*.

🇬🇧 (1874–1920), hygienist and malariologist.

Graduated with honors from medical faculty at Kharkiv University (1897, today Kharkiv National Medical University). Worked as an assistant, then private assistant professor at the hygiene department (1897–1910). In 1911 he was elected to work at the Hygiene department at Kharkiv Medical Society by the council of the Women's Medical Institute.

Favr V.V. studied malaria in the Caucasus, in Voronezh and Kharkiv provinces, took an active part in antiepidemic measures, in particular in the work of antiplague commission in Odessa (1910). He made a great contribution into the development of medical-sanitary course and planning and organization of public services in Kharkiv when he headed sanitary at Kharkiv town council.

The author of the description of a new species of malaria mosquito — *Anopheles sacharovi*.

Тільки через здійснення великих
цілей людина виявляє в собі ве-
ликий характер, що робить її мая-
ком для інших...

Гегель

**Ісаак Ілліч
ФАЙНШМІДТ**

**ISAAK ILLICH
FINESHMIDT**

🇺🇦 (1875–1940) — терапевт, фтизіатр. Заслужений професор УРСР (1934), заслужений діяч науки УРСР (1934).

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1899, нині Харківський національний медичний університет). Працював у госпітальній терапевтичній клініці в університеті і в Жіночому медичному інституті. Від 1923 — завідувач кафедри туберкульозу. З 1930 по 1940 очолював кафедру факультетської терапії Харківського медичного інституту.

Надавав особливого значення питанням захворюваності на туберкульоз, пневмонію, абсцесів, раціональної терапії серцево-судинних захворювань.

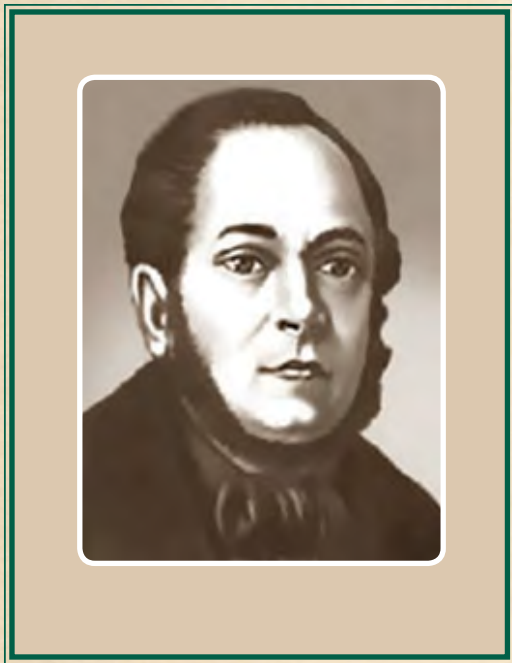
Організатор Українського туберкульозного інституту і Українського інституту клінічної медицини.

🇬🇧 (1875–1940), internist, phthisiologist. Honored professor of the UkSSR (1934)

He graduated from medical faculty at Kharkiv University (1899, today Kharkiv National Medical University), worked at hospital therapeutic clinics at the University and at Women's Medical Institute. From 1933 he headed the Department of Tuberculosis. From 1930 to 1940 headed the Department of faculty therapy at Kharkiv Medical Institute.

Paid special attention to TB cases, pneumonia, abscesses, rational therapy of cardio-vascular diseases.

Founder of Ukrainian Tuberculosis Institute and Ukrainian Institute of Clinical medicine.

Ми радіємо, осягаючи істину.
Якщо ж радості немає, це означає,
що ми тільки знайомі з істиною,
але не зуміли осягнути її.
Р. Тагор

Олексій Матвійович ФІЛОМАФІТСЬКИЙ

OLEKSIY MATVIYOVYCH FILOMARHITSKYI

🇺🇦 (1807–1849) — фізіолог. Лауреат Демидівської премії Російської академії наук.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1828) (нині Харківський національний медичний університет). Викладацьку та наукову діяльність почав у 1835 на кафедрі анатомії, фізіології та судової медицини в Московському університеті.

Працював над проблемами переливання крові та дії на організм людини знеболюючих речовин. Запропонував апарат для переливання крові. Керівник досліджень дії, дозування, застосування знеболюючих речовин у хірургії

Основоположник експериментального напрямку у вітчизняній фізіології.

Автор обґрунтування широкого використання переливання крові у медицині.

🇬🇧 (1807–1849), physiologist. Laureate of Demydiv prize of Russian Academy of sciences.

He graduated from medical faculty at Kharkiv University (1828, today Kharkiv National Medical University). In 1835 he began his pedagogical and scientific activity at the department of anatomy, physiology and criminal medicine at Moscow University. He worked at the issues of blood transfusion and the effect of painkillers on human organism. Introduced blood transfusion apparatus. He supervised the research of the effect, dosage, administration of painkillers in surgery.

Founder of experimental direction in Ukrainian physiology.

The author of foundation of wide use of blood transfusion in medicine.

Осмыслити життя у великому сенсі і розпізнати те, що в ньому істинно значуще... є чимось таким, що нескінченно перевершує будь-яку вченість... це дорогоцінна і рідкісна властивість — мудрість.
А.С.Рубінштейн

Георгій Володимирович ФОЛЬБОРТ

GEORGIY VOLODYMYROVYCH FOLBORT

🇺🇦 (1885–1960) — фізіолог. Академік Академії наук УРСР, заслужений діяч науки УРСР (1953).

Закінчив Військово-медичну академію (1909) і був залишений на кафедрі фізіології. Працював з академіком І.П. Павловим до 1926.

Від 1926 Г.В. Фольборт — завідувач кафедри нормальної фізіології Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет). Організатор восьми фізіологічних лабораторій у науково-дослідних інститутах Харкова. Завідувач кафедри нормальної фізіології Київського медичного інституту (1946). Одночасно працював в Інституті біохімії АН УРСР, згодом в Інституті фізіології АН УРСР імені О.О. Богомольця.

Основний цикл робіт Г.В. Фольборта стосується процесів виснаження і відновлення, а також вивчення роботоспроможності центральних елементів дуги умовного рефлексу.

Виявлення універсальності закономірностей взаємовідносин між процесами виснаження і відновлення — «правила Фольборта».

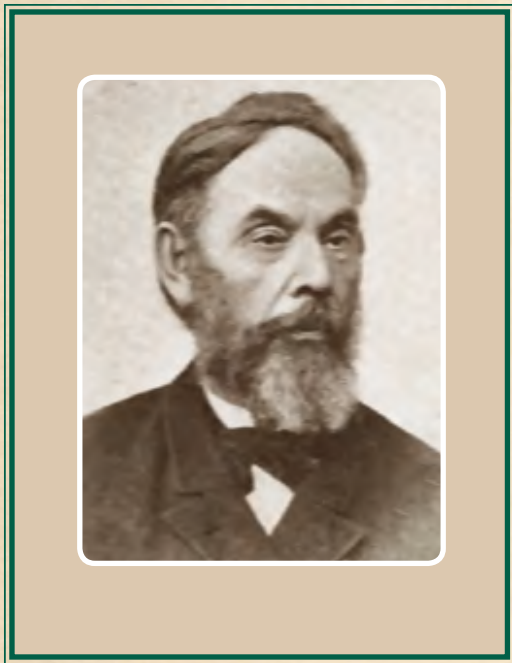
🇬🇧 (1885–1960), physiologist. Academician of Academy of Sciences of UkSSR (1953).

Graduated from Military Medical Academy (1909) and continued to work at Department of physiology. He worked together with academician I.P. Pavlov till 1926. In 1923 — professor at the Department of physiology at Petrograd State University. From 1926 G.V. Folbort headed the Department of normal physiology at Kharkiv Medical Institute (today Kharkiv National Medical University).

He organized eight physiological laboratories at the Research Institute in Kharkiv, headed the Department of normal physiology at Kyiv Medical Institute (1946), at the same time worked at the Institute of Biochemistry of the Academy of Sciences of UkSSR, later at O.O. Bogomolets Institute of Physiology of AS UkSSR.

G.V. Folbort's basic work cycle concerns the process of exhaustion and recovery of the human body, study of efficiency of central elements of reflex arc.

«Folbort's rule» — determination of consistent pattern of relationship between exhaustion and recovery.

Найбільше щастя, доступне
людині, полягає в тому, щоб за-
кохатися в таку ідею, якій можна
присвятити безроздільно всі свої
сили і все життя.

Д. Писарев

Владислав Андрійович ФРАНКОВСЬКИЙ

VLADYSLAV ANDRIYOVYCH FRANKOVSKYI

🇺🇦 (1819–1895) — лікар. Почесний грома-
дянин м. Харкова (1895).

Закінчив медичний факультет Хар-
ківського університету (1840, нині Хар-
ківський національний медичний уні-
верситет). Протягом 5 років працював
ординатором терапевтичної клініки. Аку-
шер лікарської управи (1848–1858). В його
амбулаторії було зареєстровано понад
200000 хворих, яким він безкоштовно да-
вав медичні поради і роздавав ліки. Під
час Кримської війни безкоштовно працю-
вав у військових шпиталях Харкова. Ініці-
атор створення дитячої лікарні.

Один із засновників Харківського ме-
дичного товариства (1861).

**Вулиця Франковська і провулок Фран-
ковський у Харкові.**

🇬🇧 (1819–1895), physician. Honored citizen
of Kharkiv (1895).

Graduated from Medical faculty at Kharkiv
University (1840, today Kharkiv National
Medical University). For 5 years he worked
as an intern at therapy clinic. Obstetrician
at medical council (1848–1858). In this clinic
there were 200 000 registered patients who
were given free medical advice and medi-
cations. During the Crimean War he volun-
tary worked at military hospital at Kharkiv.
Founder of the 1st children`s hospital in the
town. One of the founders of Kharkiv Medi-
cal Society (1861).

**Frankovskiy street and Frankovskiy lane
in Kharkiv.**

Справжній лікар — той, хто
в роздумах і сумнівах не втрачає
витримки і вміє впливати на хво-
рого та на оточуючих його людей
цілюще.

В.Беганський

**Микола Михайлович
ФРІШМАН**

**MYKOLA MYKHAILOVYCH
FRISHMAN**

🇺🇦 (1890 -1944) — педіатр.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1915, нині Харківський національний медичний університет). Працював у клініці 2-го Московського державного університету (1920), а з 1930 — завідувач кафедри дитячих хвороб Харківського медичного інституту. Тематика наукових досліджень кафедри — проблеми дизентерії, ревматизму, туберкульозу у дітей раннього віку. Йому належать перші описи симптомів «токсичної дизентерії», «гострої туберкульозної інтоксикації» у дітей.

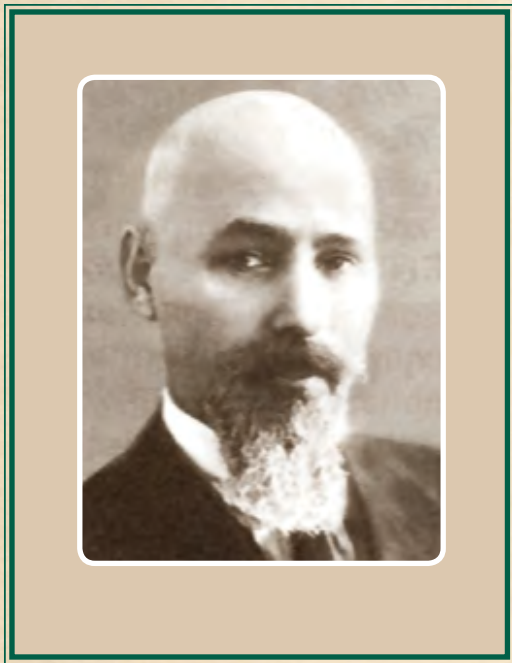
Тетрада Фрішмана (симптомокомплекс при дизентерії).

🇬🇧 (1890–1944), pediatrician.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1915, now Kharkiv National Medical University). He worked in the clinic of Moscow State University (1920), from 1930 as the Head of the Department of Children's Diseases at Kharkiv Medical Institute.

The subject of the scientific research of the department is the problems of dysentery, rheumatism, tuberculosis in children of early age. He is the author of the unique book «Epidemic cerebrospinal meningitis in infants» that, according to contemporaries, did not have equivalents neither in Russia nor abroad.

Frishman's Tetrad (complex of symptoms of dysentery).

Особливістю живого розуму є те,
що йому потрібно лише трохи
побачити і почути, щоб він міг
потім довго роздумувати та багато
чого зрозуміти.
Д. Бруно

Гурген Іванович (Ованесович) ХАРМАНДАР'ЯН

GURGEN IVANOVYCH
(OVANESOVYCH)
KHARMANDARYAN

🇺🇦 (1893–1939) — рентгенолог. Член-кореспондент Академії наук УРСР.

Вчився у Військово-медичній академії та на медичному факультеті університету в Дерпті (нині Тарту). Державні іспити здавав у 1917 в Харківському університеті (нині Харківський національний медичний університет).

У 1923 Г.І. Хармандар'ян — директор Українського рентгенологічного інституту. З 1928 — завідувач кафедри рентгенології Харківського медичного інституту. Заступник наркома охорони здоров'я УРСР (1932), у 1937 — директор Московського інституту рентгенології та радіології, одночасно — Головний санітарний інспектор Наркомату охорони здоров'я СРСР.

Особливу увагу Хармандар'ян приділяв державній організації боротьби проти злоякісних пухлин в Україні.

Перше рентгенологічне вивчення моторно-евакуаторної функції шлунка при гіпнозі.

Заснування журналу «Вопросы онкологии».

🇺🇦 (1893–1939), radiologist. Corresponding Member of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR.

He studied at Military Medical Academy and Medical Faculty of Derpti University (now Tartu University). In 1917 he passed state exams at Kharkiv University (now Kharkiv National Medical University).

In 1923 he was Director of the Ukrainian Radiology Institute. In 1923 he was the Head of the Radiology Department of Kharkiv Medical Institute. He was Deputy Commissar of Health of the Ukrainian SSR (1932), in 1937 he was the Director of Moscow Institute of Radiology and Radiology, simultaneously he was the Chief Sanitary Inspector of the Commissariat of Health of the USSR.

The first radiographic study of the motor and evacuation function of stomach in hypnosis

Foundation of the journal «Issues of Oncology».

Моральний розвиток лікаря допомагає йому зберегти душевну рівновагу, яка дає можливість виконувати священний обов'язок перед ближніми і Батьківщиною, що й буде обумовлювати істинне щастя його життя.

С.П.Боткін

Борис Мойсейович ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

BORIS MOISEYOVYCH KHMELNITSKY

🇺🇦 (1885–1959) — фтизіатр.

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1910, нині Харківський національний медичний університет). Працював ординатором госпітальної терапевтичної клініки. З 1914 по 1918 перебував в армії. Як голова Харківської губернської туберкульозної ради, потім як завідуючий відділом боротьби з туберкульозом Наркомату охорони здоров'я УРСР очолив боротьбу з туберкульозом в Україні. За його участю у Харкові організований Центральний протитуберкульозний диспансер та відкриті 2 санаторії. З 1927 керував кафедрою туберкульозу Харківського медичного інституту, одночасно очолював Український інститут туберкульозу. Б.М. Хмельницький успішно вивчав «маски туберкульозу», перебіг захворювання з проявами, симулюючими іншу внутрішню патологію, і впровадив у практику методику виявлення подібних.

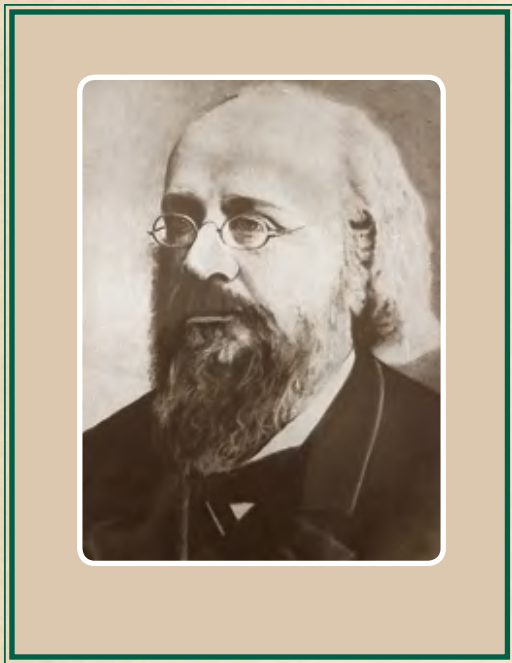
Засновник вчення про первинний туберкульоз у дорослих.

🇬🇧 (1885–1959), phthisiatrician.

He graduated from the Medical Faculty of Kharkiv University (1910, now Kharkiv National Medical University). He worked as an intern at the hospital therapeutic clinic. He was on the fronts of World War I. As Head of Kharkiv Provincial Tuberculosis Council, Head of the Tuberculosis Department of the Commissariat of Health of the Ukrainian SSR led the fight against tuberculosis in Ukraine. Through his involvement in Kharkiv the central antituberculous dispensary was organized and 2 sanatoria were opened. Since 1927 he led the Tuberculosis Department of Kharkiv Medical Institute, headed the Ukrainian Tuberculosis Institute.

He worked on the early detection of tuberculosis, successfully studied the «tuberculosis masks», implemented in practice a method for the detection of such atypical forms.

Founder of the theory of primary tuberculosis in adults.

Чи не прекрасною є мета працювати для того, щоб залишити після себе людей щасливішими, ніж були ми.
Монтеск'є

Никанор Адамович ХРЖОНЩЕВСЬКИЙ

NYKANOR ADAMOVYCH
HRZHONSCHEVSKY

🇺🇦 (1836–1906) — гістолог.

Закінчив медичний факультет Казанського університету (1859).

У 1865 Н.А. Хржонщевського затвердили доцентом на медичному факультеті Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет). Завідувач кафедри гістології в Харківському університеті з 1867 по 1869, він створив одну з найкращих гістологічних лабораторій, до 1887 завідував кафедрою загальної патології університету св. Володимира у Києві.

Н.А. Хржонщевський поклав початок функціональному напрямку в гістології. Він першим застосував метод суправітального забарвлення клітин і тканин, упровадив метод фізіологічної ін'єкції, а також довів присутність суцільного епітеліального шару, що покриває з середини поверхню альвеол.

Засновник функціонального напрямку в гістології.

Автор пріоритетних досліджень найтоншої будови легенів, нирок і печінки.

🇬🇧 (1836–1906), histologist.

He graduated from the Medical Faculty of Kazan University (1859). In 1865 Hrzhonschevsky N.A. was approved as Associate Professor of the Department of Histology at the Medical Faculty of Kharkiv University (now Kharkiv National Medical University), the Head of which he was from 1867 to 1869. He created one of the best histological laboratories. Since 1869 he was Head of the General Pathology Department of St. Vladimir University in Kyiv where he worked until 1887.

Hrzhonschevsky N.A. was the first who applied the method of supravital staining of cells and tissues, implemented the method of physiological injection and proved the presence of a solid epithelial layer covering the inside surface of alveoli.

Founder of functional branch of histology.

Author of the priority researches of the finest structure of lungs, kidneys and liver.

Ім'я людини, яка вершить великі
справи, вселяє більше поваги, ніж
усі прикметники.
Ф. Вольтер

Лев Семенович ЦЕНКОВСЬКИЙ

LEV SEMENOVYCH
TSENKOVSKY

🇺🇦 (1822–1887) — мікробіолог. Член-кореспондент Петербурзької академії наук.

Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Петербурзького університету (1844). Працював професором кафедри ботаніки в Демидівському ліцеї в Ярославлі, потім у Петербурзькому університеті. З 1865 до 1871 очолював кафедру ботаніки в Новоросійському університеті в Одесі.

У 1872 Л.С. Ценковського обрано професором ботаніки Харківського університету. Він виступив засновником наукової школи вітчизняних мікробіологів. Описав 43 нові види мікроорганізмів. Особливе місце в діяльності Л.С. Ценковського посідали дослідження з розробки вакцини проти сибірки.

Автор власної методики виготовлення протисибіркової вакцини.

Засновник школи ботаніків у Петербурзі і наукової школи мікробіологів у Харкові.

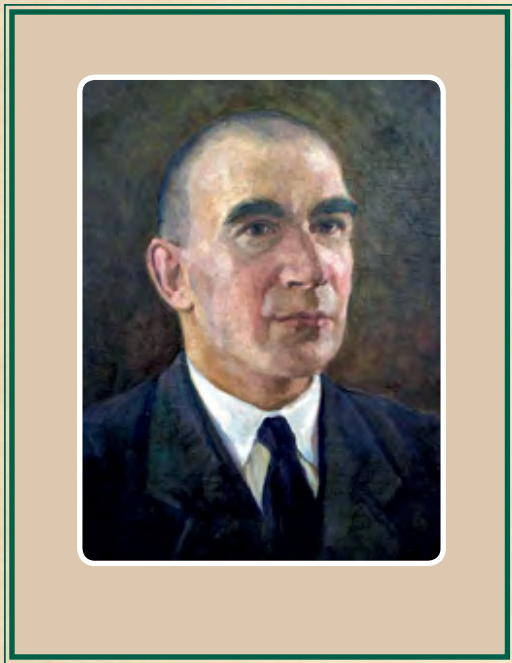
🇬🇧 (1822–1887), microbiologist. Corresponding Member of Saint Petersburg Academy of Sciences.

He graduated from the Natural Sciences Department of the Physics and Mathematics Faculty of Saint Petersburg University (1844). He worked as professor at the Botany Department of Demidov Lyceum in Yaroslavl, then at Saint Petersburg University. From 1865 to 1871 he headed the Botany Department at Novorosiysk University in Odessa.

In 1872 Tsenkovsky L.S. was elected Professor of Botany of Kharkiv University. He was founder of Ukrainian scientific school of microbiologists. He described 43 new species of microorganisms. The researches on the development of anthrax vaccine held a special place in the activity of Tsenkovsky L.S.

Elaborated his own method of anthrax vaccine development.

Founder of the School of Botanists in St. Petersburg and Scientific School of Microbiologists in Kharkiv.

Мужність розуму полягає в тому,
щоб не відступати перед тягарем
розумової праці.
Р.Роллан

Марк Мойсейович ЦЕХНОВІЦЕР

MARK MOISEYOVYCH TSEHNOVITSER

🇺🇦 (1890–1945) — мікробіолог, імунолог. Дійсний член Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч науки УРСР (1943).

Закінчив природниче відділення і медичний факультет Харківського університету (1913, 1915) (нині Харківський національний медичний університет).

Від 1921 у Харківському медичному інституті працював старшим асистентом. Завідувач кафедри мікробіології 1-го Харківського медичного інституту (1935–1942). Одночасно працював у Бактеріологічному інституті старшим асистентом, потім завідувачем імунологічного відділу, заступником директора з наукової роботи (1932–1942).

У 1942 був призначений заступником директора з наукової роботи Центрального інституту контролю сироваток і вакцин ім. Л.О.Тарасевича в Москві, очолював також експериментальну лабораторію інституту.

Один з ініціаторів упровадження вакцини БЦЖ у практику імунізації в СРСР.

Перший організатор виробництва вакцини БЦЖ в Україні.

🇬🇧 (1890–1945), microbiologist. Full Member of the Academy of Medical Sciences of the USSR, Honorary Scientist of the Ukrainian SSR (1943).

He graduated from the Department of Natural Science and Faculty of Medicine of Kharkiv University (1913, 1915 respectively; now Kharkiv National Medical University).

Since 1921 he worked at Kharkiv Medical Institute as a senior assistant. He was the Head of Microbiology Department of the 1st Kharkiv Medical Institute (1935–1942). At the same time he worked at Bacteriology Institute as a senior assistant, then he became the Head of Immunology Department and assistant director for research (1932–1942).

In 1942 he was appointed as an assistant director for research at Tarasevych L.O. Central Institute of Vaccines and Sera in Moscow where he was in charge of Institute Experimental Laboratory.

One of the initiators of implementation of BCG vaccine into immunization process in the USSR.

The first organizer of production of BCG vaccine in Ukraine.

Той, хто робить добро іншому,
робить найбільше добра самому
собі — не в тому сенсі, що йому
буде за це нагорода, а в тому,
що свідомість зробленого добра
дає вже велику радість.
Сенека

Анатолій Якович ЦИГАНЕНКО

ANATOLIY YAKOVYCH TSYGANENKO

🇺🇦 (1929–2012) — мікробіолог. Дійсний член АН вищої школи України, заслужений працівник вищої школи УРСР (1979).

Закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут (1954, нині Харківський національний медичний університет), аспірантуру на кафедрі мікробіології ХМІ, де й працював асистентом, доцентом, професором, завідувачем кафедри з 1971. З 1971 — проректор ХМІ, з 1986 по 2005 — ректор, з 2005 — почесний ректор ХДМУ.

Галузь наукових інтересів А.Я. Циганенка — дослідження субклітинних та молекулярних механізмів дії антибіотиків, розроблення раціональних схем антибактеріальної терапії. Він провідний спеціаліст у галузі створення лікарських препаратів на основі штучних ліпідних везикул — ліпосом.

Вітчизняна фармацевтична промисловість виробляє 18 препаратів, створених за його участю.

Пріоритетні дослідження молекулярно-генетичних механізмів колективної поведінки бактерій.

Створення нових антибактеріальних засобів.

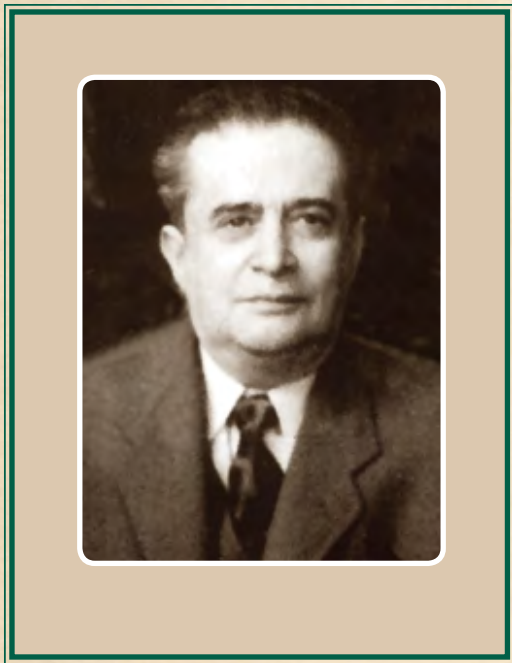
🇬🇧 (1929–2012), microbiologist. Full Member of the Academy of Sciences of the higher school of Ukraine, Honorary Figure of Higher Education of the Ukrainian SSR (1979).

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1954) and finished postgraduate studies at Microbiology Department of Kharkiv Medical Institute with distinction where he worked as assistant, associate professor, professor, head of the department. Since 1971 he was Vice-Rector of Kharkiv Medical Institute; from 1986 to 2005 he was Rector of Kharkiv State Medical University, since 2005 he was Honorary Rector.

The field of his academic interest included the study of subcellular and molecular mechanisms of action of antibiotics, elaboration of rational schemes of antibacterial therapy. He was the leading specialist in creation of medications based on artificial lipid vesicles, i.e. liposomes. Domestic pharmaceutical industry produces 18 medications which have been created with his participation.

Priority research on molecular and genetic mechanisms of collective behavior of bacteria.

Development of new antibacterial agents.

Коли наука досягає якоїсь вершини, з неї відкривається велика перспектива подальшого шляху.
С.І. Вавилов

**Олександр Ілліч
ЧЕРКЕС**

**OLEKSANDR ILLYCH
CHERKES**

🇺🇦 (1894–1974) — фармаколог, токсиколог. Дійсний член Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч науки УРСР (1946).

Закінчив медичний факультет Харківського університету (1917, нині Харківський національний медичний університет).

Професор кафедри фармакології (1929), завідувач кафедри фармакології Харківського медичного інституту (1930–1944). Від 1944 — завідувач кафедри фармакології Київського медичного інституту.

Одним з перших залучив фармакологію до вирішення питань санітарно-хімічного захисту.

Запропонував теорію трофічної дії серцевих глікозидів. Створив класифікацію токсичних гіпоксій (1935). Відомий спеціаліст з токсикології бойових отруйних сполук.

Фундатор нових наукових напрямків у фармакології і токсикології: біохімічної фармакології, патологічної фармакології, біохімічної токсикології.

Організатор першої в Україні лабораторії з промислової токсикології.

🇬🇧 (1894–1974), pharmacologist, toxicologist. Full Member of the Academy of Medical Sciences of the USSR, Honored Worker of Science of the Ukrainian SSR.

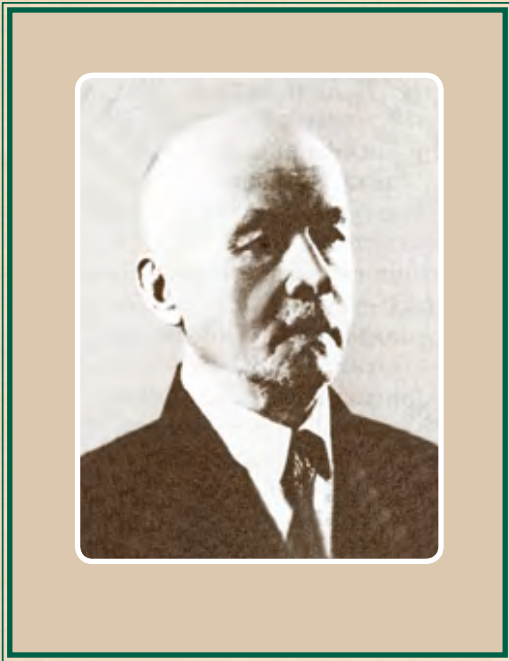
He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1917, now Kharkiv National Medical University).

He was Professor of Pharmacology Department of KhNMU (1929), Head of this department (1930–1944). Since 1944 he was Head of Pharmacology Department of Kyiv Medical Institute.

He was one of the first who used pharmacological methods for sanitary for and chemical protection. He proposed the theory of trophic actions of cardiac glycosides. He created the classification of toxic hypoxia (1935). He is a well-known specialist in toxicology of chemical warfare agents. During World War II 1941–1945 he was a chief toxicologist of the Red Army.

Founder of new areas of pharmacology and toxicology: biochemical pharmacology, pathological pharmacology, biochemical toxicology.

Organizer of the first laboratory of industrial toxicology in Ukraine.

Талант походить з оригінальності,
яка полягає в особливому способі
мислити, бачити, розуміти й су-
дити.

Г. Мопассан

**Анатолій Андрійович
ЧУГАЄВ**

**ANATOLIY ANDRIYOVYCH
CHUGAEV**

🇺🇦 (1862–1937), хірург-клініцист.

А.А.Чугаєв закінчив медичний факультет Харківського університету (нині Харківський національний медичний університет), де пройшов шлях від хірурга-початківця, асистента, доцента до професора кафедри госпітальної хірургії.

Ініціатор введення в практику догоспітальної діагностики. Діагноз «гострий живіт» він наполягав вважати сигналом для невідкладної госпіталізації. За пропозицією А.А. Чугаєва в клініці застосовувалася первинна хірургічна обробка ран з висіченням їх країв і накладанням швів, він запровадив відкритий метод лікування опіків. Йому належить пріоритет застосування у нас в країні декапсуляції нирок при сулемових нефрозах (1925).

Автор першої монографії з ургентної хірургії в СРСР.

Симптом Чугаєва при гострому апендициті.

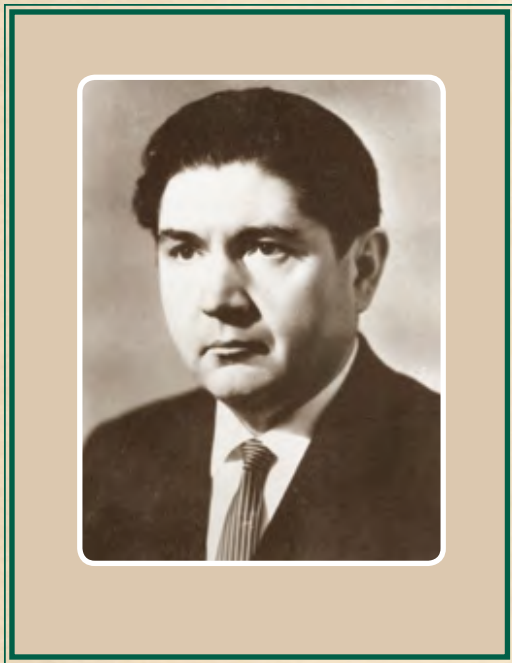
🇬🇧 (1862–1937), clinical surgeon.

Chugaev A.A. graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (now Kharkiv National Medical University) where he rose from a beginner surgeon, Assistant, Associate Professor to Professor of the Department of Hospital Surgery.

He is an initiator of the introduction of prehospital diagnosis. He insisted on considering the diagnosis «acute abdomen» as a signal for emergency hospitalization. On the proposal of Chugaev A.A. the primary surgical treatment of wounds with the excision of their edges and suturing was used at the clinic. He introduced the open method of treating burns. He was the first who applied the renal decapsulation of sublimate neuroses in our country.

Author of the first monograph on urgent surgery in the USSR.

Chugaev's syndrome in acute appendicitis.

Знання не повинні лежати в нас
мертвим вантажем, а весь час
крутитися, кипіти, зчіплюватися
одні з іншими, перевірятися спо-
стереженнями, складатися в нове
й цікаве.
В. Вересаєв

Олександр Олексійович ШАЛІМОВ

OLEKSANDR OLEKSIYOVYCH
SHALIMOV

🇺🇦 (1918–2006) — хірург-клініцист. Академік Національної академії наук та національної Академії медичних наук України, заслужений лікар РРФСР.

Закінчив з відзнакою Кубанський медичний інститут (1941). Від 1957 — доцент кафедри госпітальної хірургії Харківського медичного інституту, згодом професор Українського інституту удосконалення лікарів (Харків), де організував і очолив кафедру торакальної хірургії та анестезіології.

О.О.Шалімовим розроблені нові операції внутрішньої антеторакальної пластики стравоходу, резекції верхньогрудного відділу стравоходу, операція при кардіоспазмі, нова операція ушивання бронхіальних свищів, метод хірургічного лікування раку голівки підшлункової залози та фатерова соска.

Організатор Харківського НДІ загальної та невідкладної хірургії.

Національний інститут хірургії й трансплантології НАМН України ім. О.О.Шалімова.

Автор багатьох нових хірургічних операцій.

Людина світу.

🇬🇧 (1918–2006), clinical surgeon. Member of the National Academy of Sciences and Academy of Medical Sciences of Ukraine, Honored Doctor of the RSFSR (1956).

He graduated with honors from the Kuban Medical Institute (1941). From 1957 he was Associate Professor of Surgery Department of Kharkiv Medical Institute. In 1959 he organized and headed Department of Thoracic Surgery and Anesthesiology at Ukrainian Medical Institute of Postgraduate Education.

O.O. Shalimov developed new operations of internal antethoracic plastic surgery of the esophagus, resection of upper thoracic portion of the esophagus, operations at cardiospasm, the new operation of bronchial fistula closure, the method of surgical treatment of cancer of the pancreatic head and major duodenal papilla, etc.

Organized Kharkiv Institute of General and Emergency Surgery

Author of many new surgical procedures
O.O. Shalimov National Institute of Surgery and Transplantation of NAMS of Ukraine

Globally minded person

Жити — це не значить дихати,
це значить діяти. Не та людина
найбільш жива, яка може нараху-
вати більше років, а та, яка най-
більше відчуває життя.
Ж.Ж. Руссо

Володимир Миколайович ШАМОВ

VOLODYMYR MYKOLAYOVYCH SHAMOV

🇺🇦 (1882–1962) — хірург-трансфузіолог. Академік Академії медичних наук СРСР, лауреат Ленінської премії.

Закінчив з відзнакою Військово-медичну академію (1908) і був залишений у її госпітальній хірургічній клініці.

Від 1923 — завідувач кафедри факультетської хірургії Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет). Вивчав проблеми переливання консервованої крові, крапельне переливання, імунотрансфузію. Створив стандартні сироватки для визначення груп крові у населення. Експериментально розроблював питання гомо (алло) трансплантації свіжезаготовлених і консервованих органів і тканин. Ним поглиблено розроблялися проблеми черепно-мозкової хірургії, хірургії симпатичної нервової системи та ендокринних залоз.

У 1939 у Військово-медичній академії очолив кафедру факультетської хірургії.

Пріоритетний експериментальний доказ можливості й безпечності переливання фібринолізної крові.

Засновник першого в УРСР Українського інституту гематології та переливання крові.

🇬🇧 (1882–1962), transfusiologist, surgeon. Member of Academy of Medical Sciences of the USSR, Lenin Prize winner (1966).

He graduated with honors from Military Medical Academy (1908) and was left in its surgical hospital.

From 1923 he worked as the head of Surgery Department of Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University). He investigated the problem of preserved blood transfusion, drip transfusion, immunotransfusion. He created standard serum to determine blood groups in the population. Experimentally investigated the problems of homo (allo) transplanting fresh and preserved organs and tissues, searched immunosuppressive drugs to overcome tissue incompatibility.

In 1939 he became the head of surgery department at Military Medical Academy.

Priority experimental proof of capabilities and safety of transfusion of fibrinolysis blood.

Founder of the first in the USSR Ukrainian Institute of Hematology and Blood Transfusion.

...поганим є той лікар, який не може викликати до себе довіри та поваги; без такої моральної переваги всі намагання й дії лікаря можуть іншим разом залишитися безплідними.
В.Я. Данилевський

Володимир Іванович ШАПОВАЛ

VOLODYMYR IVANOVYCH SHAPOVAL

🇺🇦 (1924–2001) — хірург-уролог. Заслужений діяч науки УРСР (1983).

Закінчив з відзнакою Черновицький медичний інститут (1949).

Асистент, доцент кафедри факультетської хірургії Харківського медичного інституту (нині Харківський національний медичний університет).

В.І. Шаповал довів необхідність створення у Харкові спеціалізованого урологічного центру, який став першим на території Радянського Союзу. З 1967 клінічний комплекс став базою кафедри урології Харківського медичного інституту, яку він очолив. Відкриті вузькоспеціалізовані відділення онкоурології, андрології, нефрології й ниркової недостатності з хронічним гемодіалізом.

Спектр наукових інтересів В.І. Шаповала поширювався від запальних захворювань до променевої діагностики та космічної медицини.

Харківський обласний клінічний центр урології й нефрології імені В.І. Шаповала.

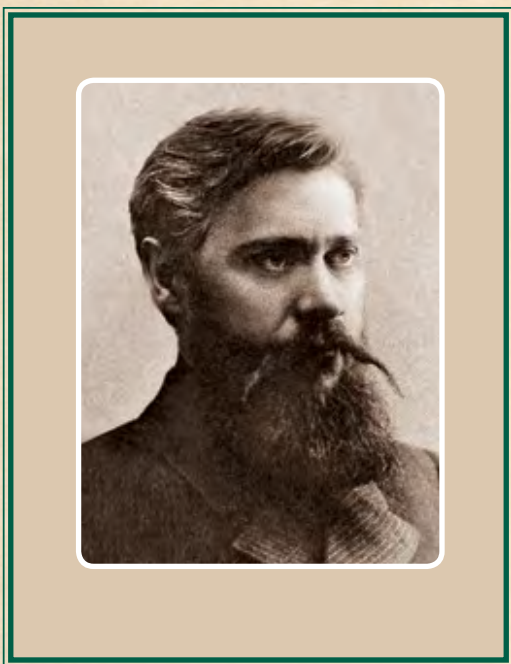
🇬🇧 (1924–2001), surgeon, urologist. Honored Scientist of the USSR (1983).

He graduated with honors from Chernivtsi Medical Institute (1949). From 1951 he was a resident at Department of Urology of Ukrainian Institute of Advanced Medical Training (Kharkiv). Assistant, Associate Professor of Surgery Department of Kharkiv Medical Institute (now Kharkiv National Medical University).

V.I. Shapoval proved the necessity of a specialized urology center in Kharkiv, which became the first in the Soviet Union. In 1967 it became the base of urology department of Kharkiv Medical Institute and Ukrainian Institute of Advanced Medical Training. He open highly specialized departments of oncurology, andrology, nephrology and renal failure with chronic hemodialysis.

The scientific interests of V.I. Shapoval ranged from inflammatory diseases to radiation diagnosis and space medicine.

V.I. Shapoval Kharkiv Regional Clinical Urology and Nephrology Center.

Покликання можна розпізнати
і довести лише жертвою, яку
приносить учений або художник
своєму спокою й добробуту, щоб
віддатися своєму покликанню.
А. Толстой

**Петро Іванович
ШАТІЛОВ**

**PETRO IVANOVYCH
SHATILOV**

🇺🇦 (1869–1921) — терапевт.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1895, нині Харківський національний медичний університет). Працював у госпітальній терапевтичній клініці Харківського університету асистентом, приват-доцентом, у 1910 обраний професором. З 1918 по 1921 завідував кафедрою факультетської терапії.

Особливе значення мають його класичні праці з анатомії та функціональних особливостей серцево-судинної системи, перкусії та аускультатії серця. Його оригінальна синоптична карта поширення холерних епідемій у XIX сторіччі стала настільним посібником епідеміологів.

Шатілівка — район міста Харкова.

🇬🇧 (1869–1921), internist.

He graduated from Medical Faculty of Kharkov University (1895, now Kharkiv National Medical University). He worked in therapy hospital of Kharkiv University as an assistant, privat-docent, in 1910 he was elected Professor. From 1918 to 1921 he headed faculty therapy department.

Of particular importance are his classic work on the anatomy and functional characteristics of the cardiovascular system, percussion and auscultation of the heart. His original weather map of spread of cholera epidemics in the XIX century was a desktop tool for epidemiologists.

Shatilivka, a district in Kharkiv.

Майбутнє належить медицині
запобіжній. Ця наука, йдучи
пліч-о-пліч з державною, принесе
користь людству.
Н.І.Пирогов

**Платон Лукич
ШУПИК**

**PLATON LUKYCH
SHUPYK**

🇺🇦 (1907–1986) — хірург-уролог. Організатор охорони здоров'я.

Закінчив Харківський медичний інститут (1931, нині Харківський національний медичний університет). Працював на кафедрі факультетської хірургії ХМІ, згодом на кафедрі урології. Від 1940 — директор 2-го Харківського медичного інституту. Під час перебування інституту в м. Фрунзе (1941–1944, нині Бішкек) обіймав посаду директора Киргизького медичного інституту. П.Л. Шупик очолював Міністерство охорони здоров'я УРСР (1952–1954, 1956–1969), був першим заступником міністра охорони здоров'я СРСР (1954–1956). За період його роботи на посаді міністра в Україні було створено 4 медичних навчальних заклади: у Луганську, Запоріжжі, Тернополі та Полтаві, цілий ряд науково-дослідних інститутів. Одночасно (1965) працював у Київському інституті удосконалення лікарів і до 1979 керував у ньому кафедрою соціальної гігієни та організації охорони здоров'я.

Національна академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика у Києві.

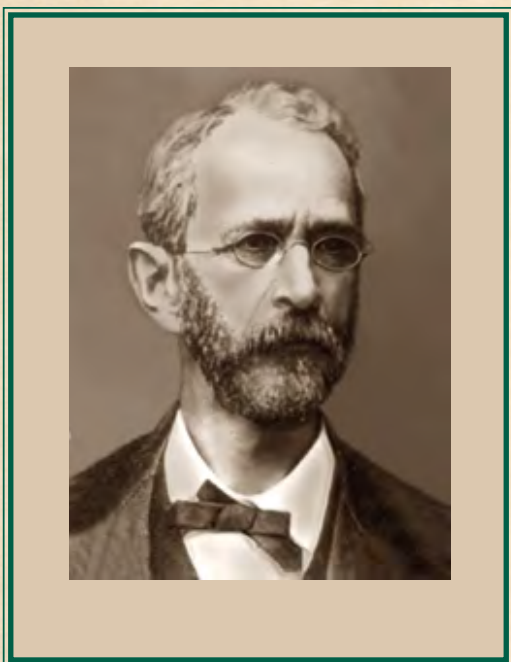
Операція Шупика.

🇬🇧 (1907–1986), surgeon, urologist, health care official. Honored scientist of Ukraine (1967).

He graduated from Kharkiv Medical Institute (1931, now Kharkiv National Medical University). He worked at Department of Faculty Surgery of Kharkiv Medical Institute, then at Department of Urology. From 1940 he was Director of the 2nd Kharkiv Medical Institute. During the stay in Frunze (1941–1944, now Bishkek) was the Director of Kyrgyz Medical Institute. P.L. Shupyk headed the Ministry of Health of Ukraine (1952–1954, 1956–1969), was Deputy Minister of Health of the USSR (1954–1956).

During the period of his work as a minister, 4 medical schools (Luhansk, Kharkiv, Poltava and Ternopil), a number of research institutes were founded in Ukraine. At the same time (1965) he worked at Kyiv Institute of Postgraduate Medical Training and until 1979 he headed Department of Social Hygiene and Public Health Organization at this institute.

P.L. Shupyk National Academy of Postgraduate Education in Kyiv.

Не зволікаючи, вирушай у далеку
путь, якщо там обіцяли навчити
тебе чогось корисного.
Іскрат

**Іван Петрович
ЩЕЛКОВ**

**IVAN PETROVYCH
SCHELKOV**

🇺🇦 (1833–1909) — фізіолог.

Закінчив з відзнакою медичний факультет Харківського університету (1855, нині Харківський національний медичний університет). Від 1863 — професор кафедри фізіології та загальної патології. Ректор Харківського університету (1884–1890). Ректор Варшавського університету (1890–1894).

З його експериментальних робіт особливе значення мають дослідження газів крові. Йому належать праці з проблем університетської освіти, з археології та історії Харківської губернії. Видав перший в Україні «Учебник физиологии» (у трьох випусках, 1871–1874).

Автор першого в Україні підручника з фізіології.

Засновник першої фізіологічної лабораторії у Харківському університеті.

🇬🇧 (1833–1909), physiologist.

He graduated from Medical Faculty of Kharkiv University (1855) (now Kharkiv National Medical University). From 1863 he worked as Professor of Department of Physiology and General Pathology. Rector of Kharkiv University (1884–1890). Rector of Warsaw University (1890–1894).

Of his experimental works, particularly important are studies of blood gases. He was responsible for much of the work on university education, archeology and history Kharkiv province. He published the first in Ukraine "Textbook of Physiology" (three issues, 1871–1874).

The author of the first textbook on physiology in Ukraine.

Founder of the first physiology laboratory at Kharkiv University.

ЗМІСТ

ВІД РЕКТОРА	7	RECTOR'S NOTE
АЛИМОВ Андрій Якович	8	ALYMOV Andrey Yakovych
АЛЬОШИН Борис Володимирович	9	ALIOSHIN Boris Vladimirovich
АЛЬПЕРН Данило Овсійович	10	ALPERN Danilo Ovsiyovich
АРКАВІН Яків Сергійович	11	ARKAVIN Yakiv Serhiyovich
БАКШЕЄВ Микола Сергійович	12	BAKSHEYEV Mykola Serhiyovich
БЕКАРЮКОВ Дмитро Дмитрович	13	BEKARYUKOV Dmytro Dmytrovych
БЕЛОУСОВ Володимир Олександрович	14	BELOUSOV Volodymyr Oleksandrovych
БІЛОВОЛ Олександр Миколайович	15	BILOVOL Oleksandr Mykolayovych
БОГАТИРЬОВА Раїса Василівна	16	BOHATYRYOVA Raisa Vasylivna
БОГДАНОВ (МАЛИНОВСЬКИЙ) Олександр Олександрович	17	BOHDANOV (MALYNOVSKY) Oleksandr Oleksandrovych
БОЙКО Валерій Володимирович	18	BOYKO Valeriy Volodymyrovych
БОКАРІУС Микола Сергійович	19	BOKARIUS Mykola Serhiyovich
БОЧОРИШВІЛІ Вахтанг Гаврилович	20	BOCHORYSHVILI Vakhtanh Havrylovych
БРАУНШТЕЙН Олександр Овсійович	21	BRAUNSHTEIN Oleksandr Ovsiyovich
БУРЛАЧЕНКО Георгій Андрійович	22	BURLACHENKO Heorhiy Andriyovich
ВАГНЕР Іван Карлович	23	VAHNER Ivan Karlovych
ВАЛЯШКО Микола Авксентійович	24	VALYASHKO Mykola Avksentiyovich
ВЕЙСБРОД Борис Соломонович	25	VEISBROD Borys Solomonovich
ВОЛОШИН Петро Власович	26	VOLOSHYN Petro Vlasovych
ВОРОБІЙОВ Володимир Петрович	27	VOROBYOV Volodymyr Petrovych
ВОРОНИЙ Юрій Юрійович	28	VORONYI Yuriy Yuriyovich
ВИСОКОВИЧ Володимир Костянтинович	29	VYSOKOVYCH Volodymyr Kostyantynovich
ГАБАЙ Абрам Веніамінович	30	GABAY Abram Veniaminovich
ГАСПАРЯН Ашот Михайлович	31	GASPARYAN Ashot Mikhaylovich
ГЕЙМАНОВИЧ Олександр Йосипович	32	HEYMANOVYCH Alexander Yosypovich
ГЕОРГІЄВСЬКИЙ Костянтин Миколайович	33	GEORGIEVSKY Kostyantyn Mykhaylovich
ГІРШМАН Леонард Леопольдович	34	GIRSHMAN Leonard Leopoldovich
ГРЕЧАНІНА Олена Яківна	35	GRECHANINA Elena Yakivna
ГРИГОР'ЄВ Сергій Петрович	36	GRIGORIEV Sergey Petrovich
ГРИЩЕНКО Валентин Іванович	37	GRISHCHENKO Valentin Ivanovich
ГРИЩЕНКО Іван Іванович	38	GRISHCHENKO Ivan Ivanovich
ГРІНШТЕЙН Олександр Михайлович	39	GRINSHTein Alexander Mykhaylovich
ГРУБЕ Вільгельм Федорович	40	GROUBE Wilhelm Fedorovitch
ГУРЕВИЧ Мусій (Мойсей) Григорович	41	GOUREVITCH Mousiy (Moisey) Grygorovitch
ДАВИДЕНКОВ Сергій Миколайович	42	DAVYDENKOV Sergiy Mykolayovitch
ДАНИЛЕВСЬКИЙ Василь Якович	43	DANYLEVSKY Vasyl Yakovytch
ДАНИЛЕВСЬКИЙ Олександр Якович	44	DANYLEVSKY Olexander Yakovytch
ДЕРКАЧ Василь Степанович	45	DERKATCH Vasyl Stepanovitch

ДЖАНЕЛІДЗЕ Юстин Юліанович	46	DZHANELIDZE Yustin Yulianovitch
ДУБЕНКО Євген Григорович	47	DUBENKO Evhen Hryhorovych
ЖДАНОВ Віктор Михайлович	48	ZHDANOV Viktor Mykhaylovych
ЗАДОРЖНИЙ Борис Якимович	49	ZADOROZHNY Borys Yakymovych
ЗАЙЦЕВ Володимир Терентійович	50	ZAYTSEV Volodymyr Terentiyovych
ЗЕЛЕНЕВ Іван Федорович	51	ZELENEV Ivan Fedorovych
ІНОЗЕМЦЕВ Федір Іванович	52	INOZEMTSEV Fedir Ivanovych
КАГАН Езро Мойсейович	53	KAGAN Ezro Moyseyovych
КАСЬЯН Микола Андрійович	54	KASYAN Mykola Andriyovych
КАЩЕНКО Микола Феофанович	55	KASHCHENKO Mykhola Feofanovych
КОВАЛЕВСЬКИЙ Павло Іванович	56	KOVALEVSKY Pavlo Ivanovich
КОГАН-ЯСНИЙ Віктор Мойсейович	57	KOGAN-YASNIY Victor Moyseyovych
КОМІСАРЕНКО Василь Павлович	58	KOMISARENKO Vasil Pavlovich
КОНОНЕНКО Іларіон Пилипович	59	KONONENKO Illaryon Pylypovych
КОРЖ Олексій Олександрович	60	KORZH Olexiy Olexandrovich
КОРЧАК-ЧЕПУРКІВСЬКИЙ Овксентій Васильович	61	KORCHAK-CHEPURKIVSKIY Ovksentiy Vasilyovich
КРАВЦОВ Петро Іванович	62	KRAVTSOV Petro Ivanovich
КУЗНЕЦОВ Михайло Михайлович	63	KUZNETSOV Mykhailo Mykhailovich
КУЛЬЧИЦЬКИЙ Микола Костянтинович	64	KULCHITSKY Mykola Kostyantynovich
ЛАЗАРЕВИЧ Іван Павлович	65	LAZAREVITCH Ivan Pavlovych
ЛЕЩЕНКО Георгій Данилович	66	LESHCHENKO Georgiy Danylovych
ЛІСОВИЙ Володимир Миколайович	67	LESOVOY Vladimir Nikolayevich
ЛОВЛЯ Дмитро Сергійович	68	LOVLYA Dmytro Serghiyovych
ЛУПАЛЬЦОВ Володимир Іванович	69	LUPALTSOV Volodymyr Ivanovych
ЛЯМБЛЬ Душан Федорович	70	LAMBL Dusan Fedorovych
МАЛАЯ Любов Трохимівна	71	MALAYA Lyubov Trokhymivna
МАРЗЕЄВ Олександр Микитович	72	MARZEYEV Olexandr Mykytovych
МАРТИНОВ Олексій Васильович	73	MARTYNOV Olexsiy Vasyliyovych
МЕЛЬНИКОВ Олександр Васильович	74	MELNIKOV Olexandr Vasyliovych
МЕЛЬНИКОВ-РАЗВЕДЕНКОВ Микола Федотович	75	MELNIKOV-RAZVEDENKOV Mykola Fedotovych
МЕРКУЛОВ Іван Йосипович	76	MERKULOV Ivan Yosypovych
МЕЧНИКОВ Ілля Ілліч	77	MECHNIKOV Illya Illich
МОСКАЛЕНКО Віталій Федорович	78	MOSKALENKO Vitaliy Fedorovych
ОБОЛЕНСЬКИЙ Іван Миколайович	79	OBOLENSKIY Ivan Mykolaiovych
ОВСІЄНКО Іван Іванович	80	OVSIVENKO Ivan Ivanovych
ОПЕНХОВСЬКИЙ Федір Мечиславович	81	OPENKHOVSKIY Fedir Mechyslavovych
ОРЛОВ Леонід Володимирович	82	ORLOV Leonid Volodymyrovych
ПАЛЛАДІН Олександр Володимирович	83	PALLADIN Olexsandr Volodymyrovych
ПЕНСЬКИЙ Юліан Романович	84	PENSKY Yulian Romanovych
ПИЛИПЕНКО Микола Іванович	85	PYLYPENKO Mykola Ivanovych

ПЛАТОНОВ Костянтин Іванович	86	PLATONOV Kostiantyn Ivanovych
ПОДРЕЗ Аполлінарій Григорович	87	PODREZ Apollinariy Hryhorovych
ПОПАНДОПУЛО Іван Васильович	88	POPANDOPULO Ivan Vasyliovych
ПОПОВ Євген Олексійович	89	POPOV Yevhen Oleksiyovych
ПРИХОДЬКОВА Єлизавета Костянтинівна	90	PRYHODKOVA Yelyzaveta Kostyantynivna
ПРОТОПОПОВ Віктор Павлович	91	PROTOPOPOV Viktor Pavlovych
РУБАШКІН Володимир Якович	92	RUBASHKIN Volodymyr Yakovych
САМОЙЛОВ Олександр Якович	93	SAMOYLOV Oleksandr Yakovych
СИТЕНКО Михайло Іванович	94	SITENKO Myhaylo Ivanovych
СОБОЛЕВ Леонід Андріанович	95	SOBOLEV Leonid Andrianovych
СОКОЛОВ Микола Андрійович	96	SOKOLOV Mykola Andriiiovych
СОЛОВ'ЙОВ Михайло Миколайович	97	SOLOVYOV Myhaylo Mykolayovych
СУББОТІН Максим Семенович	98	SUBBOTIN Maksym Semenovich
ТОЛОЧИНОВ Микола Пилипович	99	TOLOCHYNOV Mykola Pylypovych
ТРІНКАЕР Микола Петрович	100	TRINKLER Mykola Petrovych
ТРОЇЦЬКИЙ Іван Віссаріонович	101	TROITSKIY Ivan Vissarionovych
ТРУБНИКОВ Віктор Пилипович	102	TRUBNIKOV Viktor Pylypovych
УМІКОВ Нерсес Захарійович	103	UMIKOV Nerses Zakhariyovych
УТЕВСЬКИЙ Арон Михайлович	104	UTEVSKIY Aaron Mykhailovych
ФАВР Володимир Володимирович	105	FAVR Volodymyr Volodymyrovych
ФАЙНШМІДТ Ісаак Ілліч	106	FINESHMIDT Isaak Illich
ФІЛОМАФІТСЬКИЙ Олексій Матвійович	107	FILOMAPHITSKYI Oleksiy Matviyovych
ФОЛЬБОРТ Георгій Володимирович	108	FOLBORT Georgiy Volodymyrovych
ФРАНКОВСЬКИЙ Владислав Андрійович	109	FRANKOVSKYI Vladyslav Andriyovych
ФРІШМАН Микола Михайлович	110	FRISHMAN Mykola Mykhailovych
ХАРМАНДАР'ЯН	111	KHARMANDARYAN
Гурген Іванович (Ованесович)		Gurgen Ivanovych (Ovanesovich)
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Борис Мойсейович	112	KHMELNITSKY Boris Moiseyovych
ХРЖОНЩЕВСЬКИЙ Никанор Адамович	113	HRZHONSCHEVSKY Nykanor Adamovich
ЦЕНКОВСЬКИЙ Лев Семенович	114	TSENKOVSKY Lev Semenovich
ЦЕХНОВІЦЕР Марк Мойсейович	115	TSEHNOVITSER Mark Moiseyovych
ЦИГАНЕНКО Анатолій Якович	116	TSYGANENKO Anatoliy Yakovych
ЧЕРКЕС Олександр Ілліч	117	CHERKES Oleksandr Illych
ЧУГАЄВ Анатолій Андрійович	118	CHUGAEV Anatoliy Andriyovych
ШАЛІМОВ Олександр Олексійович	119	SHALIMOV Oleksandr Oleksiyovych
ШАМОВ Володимир Миколайович	120	SHAMOV Volodymyr Mykolayovych
ШАПОВАЛ Володимир Іванович	121	SHAPOVAL Volodymyr Ivanovych
ШАТІЛОВ Петро Іванович	122	SHATILOV Petro Ivanovych
ШУПІК Платон Лукич	123	SHUPYK Platon Lukych
ЩЕЛКОВ Іван Петрович	124	SCHELKOV Ivan Petrovych

Книга присвячена вихованцям та викладачам Харківської вищої медичної школи, які зробили значний внесок у розвиток медицини та залишили по собі пам'ять у назвах законів і операцій, симптомів і реакцій, космічних і географічних об'єктів тощо. Видання розраховане на викладачів і студентів медичних вузів, лікарів та істориків медицини, краєзнавців і вчителів, широке коло читачів.

Довідкове видання

СКАРБНИЦЯ ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

ПОСТАТІ

Біографічний
довідник

За загальною редакцією професора В.М. Лісового

Відповідальний за випуск: І.В. Летік

Переклад з української мови:

Комп'ютерний набір: І.В. Нечитайло

Дизайн та комп'ютерне верстання: В.С. Ск!п, А.В. Победіна

Формат 60×90 1/8. Ум. друк. арк. 24,2.

Наклад 500 прим. Зам. 169.

ХНМУ

м. Харків, 61022, пр. Леніна, 4

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3242 від 18.07.2008 р.

Виготовлювач «Кроссруд»

м. Харків, 61001, вул. Плеханівська, 92-а, корп. В, оф. 709, 711

Тел.: (057) 717-32-34

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1882 від 27.07.2004 р.